

RKK

A KECSKEMÉTI
KEGYES-TANÍTÓRENDI RÓM. KAT. GIMNÁZIUM
ÉRTESÍTŐJE

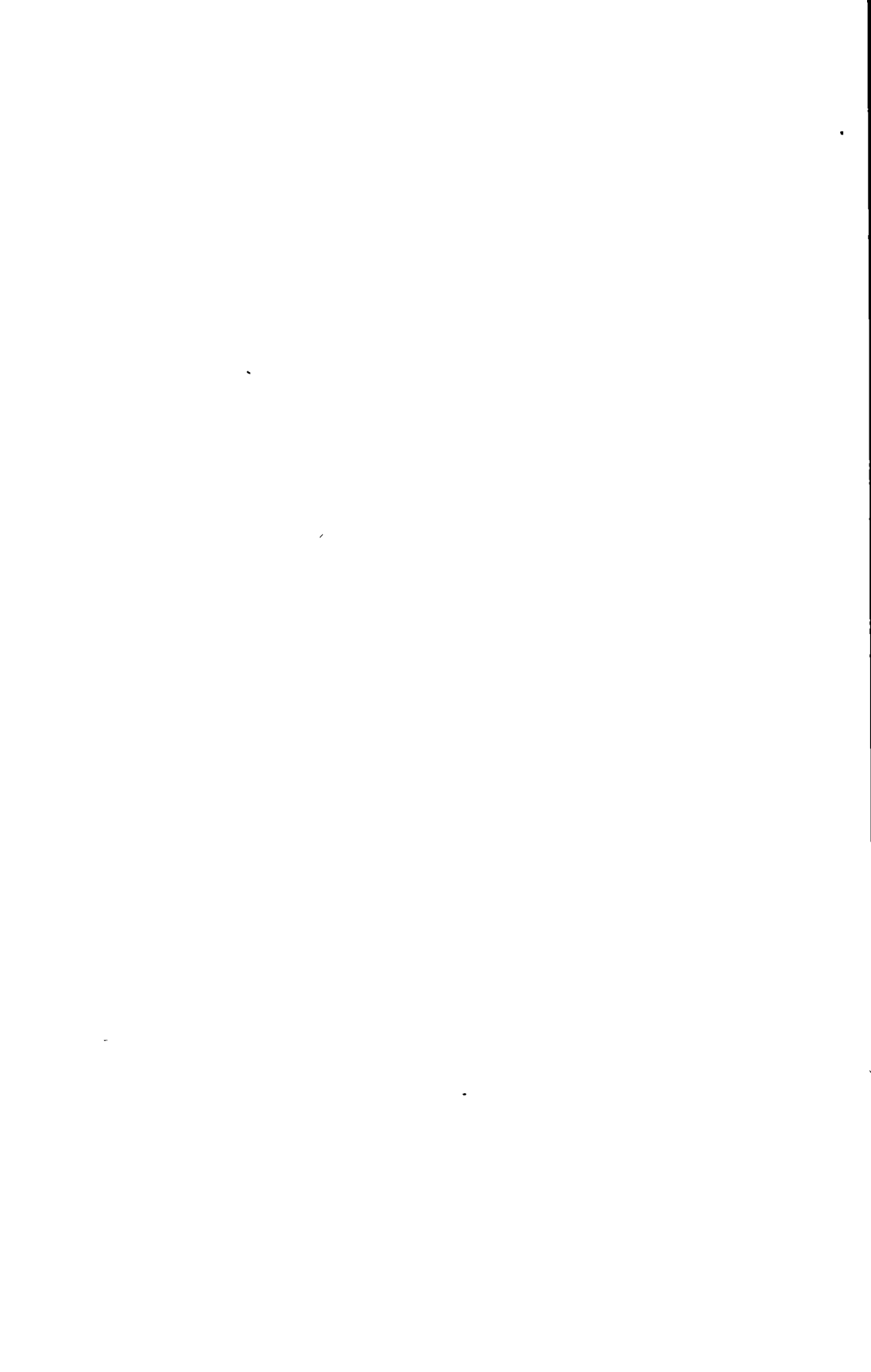
AZ 1936—37. ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTETTE:
Dr. ORBÁN JÁNOS
IGAZGATÓ.

KECSKEMÉTEN, 1937.

A KECSKEMÉTI
KEGYES-TANÍTÓRENDI RÓM. KAT. GIMNÁZIUM

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1936—37. ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTETTE:
Dr. ORBÁN JÁNOS
IGAZGATÓ.

KECSKEMÉTEN, 1937.

A kecskeméti piarista gimnázium tanárai

(1731—1740).

A kecskeméti piarista ház és gimnázium élettörténetének első tizenöt esztendeje sok küzdelemmel járt. Ez a tizenöt év az alapozás kemény munkáját jelentette a jövő érdekében. A piaristák nemcsak a kecskeméti földön akarták lábukat megvetni, de a lelkeket is meg akarták nyerni. Mind a két célkitűzés szívós és kitartó akaratot, nagy igénytelenséget és sok szeretetet kívánt. De azt, amit az elsők megkezdtek, az utánuk következő nemzedék ugyanazzal a lankadatlan energiával folytatta. A két nemzedéket Demka Sándor markáns egyénisége kapcsolja össze, s teszi lehetővé, hogy ennek a munkás akarásnak, törekvésnek eredménye kibontakozzék. A kecskeméti piarista intézmény tehát a XVIII. század első felében az építés, alkotás, növekedés, de egyben a küzdelem jegyében áll. Tovább folyik a rendház építése. A tanítás 1724-től 1730-ig a rendház két szobájában folyt; a kisebbik szobát a syntaxisták, a nagyobbikat pedig a parvisták használták. 1730-ban azonban a rendház telkén, de kissé távolabb a rendháztól, külön épületet (2 teremmel és megfelelő pitvarral) emeltek erre a célra, s ide költöztették át az osztályokat. A Szentháromságról nevezett templomunk alapkövét 1729-ben tették le, 1731-ben a szentély alapját vetették meg, s lassan annyira haladtak építésében, hogy 1735 nyarára elkészült a templom szentélye a főoltárral és az alsó kápolnával (ma: a szentsír). Itt mutatta be első szent miséjét Zakovics (később Szabó) Lukács (a S. Maria Maggiore) piarista atya. A torony alapjait 1736-ban tették le, de véglegesen csak 1765-ben fejezték be. Az 1738—40. évi pestis egy időre megakasztotta a munkát, de a vész megszűnése után kettőzött erővel indult meg a munka. Benépesedett a ház; az újoncok és a bölcselethallgatók serege az atyákkal együtt egyformán vették ki részüket a nevelés és oktatás munkájából.

Iskolánkban 1731—1740-ig a következő igazgatók és tanárok működtek:

Halápy (Ferenc) *Konstantin* (a Passione Domini) 1698. márc. 15-én született Ungvárott régi nemesi családból. Ifjúságát azonban nem itt, hanem Léván élte át, s ennek emlékeit örökölte meg költeményeiben. Tanulmányait a nagyszombati kollégiumban kezdte meg, ahol tudós és képzett

tanárai hamarosan felfedezték és értékelték szép tehetségét. Már itt kitűnt ügyes verselő készségével, mellyel később sok barátot és tisztelőt szerzett magának. Hivatása a piaristákhoz vezette őt, s 1718. okt. 21-én öltözött be Privigyén. A rend anyaházában bőséges alkalmat nyílt egyrészt arra, hogy vallásosságát elmélyítse, és hivatástudatát növelje, másrészt, hogy szellemét tovább művelje. Hatással voltak rá nemcsak az újoncház nevelői és tanárai, hanem magának a háznak tradíciói is, melyek élénken éltek ott, s inspirálták az ifjabb nemzedéket. E csöndes környezetből egyszerre a cselekvés mezejére lépett, midőn a rendfőnök Szlopnjai Elekkel együtt Debrecenbe küldötte, hogy a kezdet nehézségeivel megküzdve a debreceni ház és iskola alapját megvessék. A tanítás egész terhe Halápy vállaira nehezedett, mert Szlopnjai idejét a ház ügyes-bajos dolgai és a plébánia vezetése kötötte le. Hároméves működés után kerül vissza Privigyére, hogy a bölcséleti tanfolyamot elvégezze. Itt és Szentgyörgyön fejezte be bölcséleti, és kezdte meg teológiai tanulmányait. 1725. okt. 21-én Ghillányi György érseki helynök Nagyszombatban áldozópappá szentelte. Tehetségének bemutatására bőven nyílt alkalmat Nyitrán, mint a poézis és retorika tanárának. A nyitrai piarista gimnázium nagyszámú és számos előkelő növendéke révén élénk kapcsolatban állott az egyházi és világi körökkel. Halápy könnyedén forgatta a tollat, s egymásután írta az iskolai színdarabokat, melyeket azután növendékei előadtak. Termékeny színdarabíró, s ebben felülmulta elődeit. Ötéves itt tartózkodását 1726/27-ben megszakította áthelyezése első állomáshelyére, Debrecenbe, ahol mint tanár és plébániai kiséítő működött. Innen visszatérve Nyitrára, elvégezte a teológiai tanfolyamot. Már teológus korában szoros barátság fejlődött ki Erdősi István, Desericzky Ince, Pécsi Domonkos és Halápy között, s egymást serkentették az irodalom és a költészet művelésére. Itt szövődött barátsága a nagytehetségű Nemcsényi Adolfal is. Halápy nyitrai működése alatt alapozta meg költői hírnevét, szerzett kedves barátokat, itt ismerkedett meg számos főpappal és főúrral, akik közül pártfogói kikerültek, akik tehetségét, nagy képzettségét és szerény egyéniségét becsülték és tisztelték. Atyai jóbarátja, Szlopnjai Elek, mint tart. főnök 1730-ban magával vitte Kecskemétre, s új működési körbe állította. Vele töltötte be a Kecskeméten felállított második újoncnevelő-intézetben a h. újoncmester tisztét, az iskola vezetését (ez utóbbit csak 1731. jún. 13-ig viselte), s egyúttal mint ügyes tollforgató embert a titkári teendők végzésével is megbízta. Halápy két évig (1730–31-től 1731–32. években) működött Kecskeméten a rábizott ügykörben, s mindegyiket nagy odaadással és buzgalommal töltötte be. Tart. főnöke 1732. őszén magával vitte Privigyére, hogy ugyanabban a működési körben, mint Kecskeméten, fejtsen ki tevékenységet. A következő évben átvette a privigyeyi házfőnökséget és az újoncnevelő-intézet magiszteri tisztjét, s 1739-ig viselte, amikor a generális kinevezése alapján a magyar rendtartomány főnöke lett. Igen nehéz

időben vette át a rend kormányzását. A pestis az egész országban pusztított, a tanítás megszűnt, a vész megtizedelte a rendtagokat is, akik e nehéz időben híven kitartottak helyükön. Halápyt sem e nehéz helyzet, sem pedig betegsége nem akadályozta meg abban, hogy a rend érdekében áldozatot hozzon, s kímélje magát. Tart. főnöksége alatt három új alapítvány jött létre: a magyaróvári, kisszebeni és Erdélyben a medgyesi. Másrészt gondja volt arra, hogy a rendi szellem, a nevelés-oktatás korszerű színvonalon mozogjon. Tart. főnökségét 1742. május 18-ig viselte. Lemondása után a privigyei házat vezette még három évig, s ez alatt különösen a templom építésének gondja foglalkoztatta. Betegsége miatt azonban a házfőnökségtől is megvált, s csendes visszavonultságban töltötte életét. 1752. jan. 4-én hunyt el lélekben teljesen elszakadva a világtól: *Mundus nihil est, ergo relinquo nihil*. Mint költő nagy hírnevet vívott ki kortársai előtt. Valójában azonban nem igazi költő, hanem termékeny író és versművész. Költeményeiben nem szólal meg új érzés és hang. Inkább elbeszélő, mint lírikus író. Ha itt ott meg is csillan a belső érzés és élmény, hamarosan elvész a szóáradatban és a mesterkélt versformában. Tanítványai közül kiváltak Bajthay Antal, br. Cörver testvérek, akik mint piaristák a rendnek díszére váltak, s rajtuk kívül mások is.

„Halápy Konstantin rendjének egyik legkiválóbb tagja volt, kiben a szelídség és szeretetreméltóság erős akarattal, az irodalom szeretete szép tehetséggel párosult. A mély s igaz meggyőződésből eredő vallásosság, mely műveit is átlengi, minden cselekedetét jellemezte. Egyik legszebb vonása a tanügy szeretete. Amíg bírja erővel, fáradhatatlanul tanít és nevel, de még akkor is gondol az ifjúság szellemi szükségleteire, mikor betegsége a cselekvés teréről leszorítja. Hogy az ifjúság kezébe hasznos olvasmányt adjon, didaktikus költeményeket, erkölcsi epigrammákat és meséket ír.”¹

Nozdroviczky (András) *Szeverin* (a S. Angelo Custode) 1712. okt. 23-án született nemes családból a trencsénmegyei Kamencsán (Köveskö) községben, s Bolessóban keresztelték meg (24-én). Anyanyelve tót volt, s magyarul csak közepesen beszélt. Atyja, László, Trencsén vármegye ítélszékének ülnöke, kamencsáni, anyja, Borsiczky Katalin, bolessói származású volt. Lehet, hogy rokonságban állottak Nozdroviczky István nyitrai kanonokkal, aki tudós és képzett férfiú, s egyben Halápy lelkes pártfogója volt. Nyitra abban az időben a megyei politikának, a szellemi és művelődési életnek jelentős helye volt, s természetes vonzóerőt gyakorolt a szomszédos megyék nemes családaira is, melyek gyakran megfordultak az élénk püspöki székvárosban, s szívesen hozták fiaikat a nyitrai piarista iskolába és nemesi konviktusba. Föltehetjük, hogy Nozdroviczky András is itt kezdte meg gimnáziumi tanul-

¹ L. Friedreich Endre: Halápy Konstantin emlékezete. 1698—1752. Temesvár, 1903. (Klny. a gimn. Értesítőjéből), 31—32. l.

mányait, s itt nyert hivatást a rendbe.² 1729. okt. 28-án öltözött be Privigyén, s társai között mind vallásosságával, mind tehetségével hamarosan feltűnt. Második újoncévét már Kecskeméten töltötte, ahol a principia és a parva tanára, s a kis oratórium (Mária-Társulat) vezetője volt, de 1731. jún. 13-ától kezdve a tanítást átvette tőle Lukácsi Dávid, az év végén pedig Nyitrára távozik. Itt 1731. okt. 28-án fogadalmat tett. Kétéves működése után Szentgyörgyre megy a bölcséleti tanfolyam végzésére. 1736-ban Nagykárolyban tanít, majd Nyitrán elvégzi a teológiát, miközben Groll Adolf győri püspök 1738. febr. 27—márc. 1-én áldozópappá szenteli. 1740-ben a pesti gimnáziumban a poézis és retorika tanáraként működik. Tehetségét és odaadó buzgósággal képzett elméjét előjárói más működési körben veszik igénybe. A bölcséletben és a teológiában való alapos jártasságát és tanultságát mutatja, hogy nemcsak a rendi fiatalok nevelés oktatásába vonják be, hanem szívesen hívják meg püspökök is a teológia tanítására. Mint bölcsélet- és teológiai tanár tanít Privigyén, Kecskeméten, Győrben, Debrecenben, Veszprémben és Nyitrán. Privigyén és Kecskeméten az igazgatói tisztet is viselte (1741—1750). Rátermettségét és a rábizott ügykör lelkiismeretes és gondos betöltését bizonyítja tanítványainak szép előmenetele. 1750-ben privigyei házfőnök és az újoncnevelő-intézet lelkiigazgatója lett, majd ugyanitt h. újoncmester. 1754-ben Nyitrán az igazgatói tisztet töltötte be, azután a rózsahegy-i ház és iskola vezetését vette át. Hároméves előjárósága után a régi lelkesedéssel tér vissza Debrecenbe, hogy a rendi teológusokat tanítsa. De az évek növekedő száma, egyre erősödő lábbaja arra kényszerítik, hogy pihenőt tartson a munkában. 1760-ban Kecskemétre vonul vissza pihenni. Innen Privigyére megy, s mint gyóntató működik. Kedves modorával, tapintatával és leleményes szeretetével egyaránt lebilincseli idősebb és ifjabb rendtársait. Több éven át látta el ezt a tisztet, bár egészségi állapota egyre jobban romlott, s többször betegeskedett. 1782. nov. 9-én Privigyén csendesen elhunyt.

Lukácsi Dávid (a Tribus Regibus), fogadalmas növendék és próbaéves tanár, 1712-ben született Bobrovnikban. Szeplőtlen életű ifjú, aki mind a lelkiéletben, mind a humaniorában kiváló haladást mutatott. 1729—30-ban lépett a rendbe Privigyén. Az 1730—31. iskolaévben Kecskeméten másodéves újoncnövendék, humaniora-ismétlő, s a syntaxis, grammatika és aritmetika tanára. Ábrahámovits Mihály halála után Demka Sándor igazgató a szükséghez képest úgy rendelkezett, hogy a máshová helyezett Neográdit vizsztatartotta Kecskeméten, és a felső osztályokat bízta rá. Lukácsit pedig az alsó osztályokba küldi, hogy a kisebbekkel együtt gyakorolja magát a magyar nyelvben. Valószínű tehát, hogy anyanyelve a tót volt, s a magyar beszédben még gyakorlatlan. Amikor a fogadalomtétel ideje közeledőben volt,

² A nyitrai nemesi konviktus növendékei között van Nozdroviczky Sándor. Csösz I.: A kegyes-tanítórendiek Nyitrán. 1879. 173. l.

1731. okt. 4-én megérkezett Szlopnai Elek tart. főnök, s miután Demka Sándor mint újoncmester beszámolt a növendékek erkölceiről, tanulmányi előmeneteléről és állhatatosságukról, az atyákkal együtt döntött elhelyezkedésükről. A fogadalom előtt azonban próbát kellett kiállniok. Mindegyikük kapott egy zsákot, s ezzel elmentek először Graff Ádám ferencrendi házfőnökhöz, majd a város több helyét bejárták mendikálás céljából, hogy megtudják, mit jelent a szegénypírral festett alázatosság. Ezt a próbát valamennyien vidám arccal kiállották. 1731. okt. 30-án hat másodéves növendék tette le fogadalmát négy ferencrendi atya jelenlétében, akik eddig még sohasem látták a mi fogadalomtételünket. Utána a szélrózsa minden irányába szétmentek. Lukácsi a következő évre is Kecskeméten maradt, mint a principia és a parva tanára, s a felső osztályosok oratóriumának (Mária-Társulat) vezetője. Az iskolaév végén a tart. főnök Nyitrára helyezte az elhunyt Ujvári Anzelm helyettesítésére. Innen visszatért Kecskemétre, s már ki is volt jelölve következő évi iskolai munkája. De ezt az évet már nem érte meg. Rosszindulatú láz fogta el, s 1732. nov. 28-án a szentségek fölvétele után visszaadta lelkét Teremtőjének. Az iskolában csak délelőtt volt. Még mint próbaéves az újoncmester felszólítására levelet írt védőszentjéhez, Dávid királyhoz, mit sem mentegetődzve, mert ő már az égben van, vagy hasonló parancs miatt mentegetődzve írta egy könyvlevél lapjára a konstitúciók szerint e szavakkal: „Oh szent király, én védőszentem, mivelhogy eddigelé még nem vagyok fölavatott katonája a küzdő Egyháznak, hogy a te győzedelmes vezérséged alatt alkalmas legyek, kérlek téged, védőszentem, hogy annak szabályait, melyeket meg kell tartanom, csepegtesd és vésd méltatlan szolgáltnak, Dávidnak, szívébe.“ Életének 21-ik, szerzetességének 4-ik évében csatlakozott Dávid király égi seregéhez. Templomunk kriptájában nyugszik.

Neográdi (János) Atanáz (a S. Edmundo) 1697. aug. 24-én született Felfaluban (Bars vm.), s Oszlányban keresztelték meg. Egyszerű tót jobbágy családból származott. Atyja, Jakab, szécsényi származású, anyja, Hajdu Anna, töröknő volt, s később keresztény lett. Neográdi mélyen vallásos érzést, egyszerűséget és igénytelenségét hozott magával a szülői házból a rendbe. 1715. okt. 20-án öltözött be Privigyén, s élete végéig hasznos és munkás tagja maradt a rendnek. Nyitrán tette le fogadalmát 1720. okt. 20-án, s itt tanított három évig. 1720-ban a breznóbányai iskolában egyedül végezte a tanítás terhes munkáját. Innen visszatért Nyitrára (1721). Egy évig működik Korponán, majd Nyitrán elvégzi a bölcseletet és teológiát, s 1725. márc. 31-én Ghillányi György érs. helynök Nagyszombatban áldozópappá szenteli. Fölszentelése után Szentgyörgyön, Korponán, Breznón működik mint hitszónok. 1730-ban Veszprémben tartózkodik, de elfoglaltsága nincsen. 1731. jún. 13-tól az év végéig Kecskeméten a felsőbb osztályokban tanít. Vácott mint házgodnokot találjuk őt, majd azután szülőfalu-

jában káplán. Neográdi mint tanár, igazgató és lelkipásztor működött még Máramarosszigeten, Rózsahegyen, Privigyén, Magyaróváron és Kisszebenben. 1783. márc. 9-én hunyt el Rózsahegyen mint a rendtartomány legidősebb tagja.

Kalmár Gellért (a S. Francisco Seraphico) életéről és működéséről csak keveset tudunk. 1739. júl. 25-én halt meg Kecskeméten pestisben, mielőtt a férfikor delét megérhette volna, életének 40 ik, szerzetességének 18 ik esztendejében. E szerint 1699-ben született, s 1721-ben lépett a rendbe. Szülőhelye a komárommegyei Für község, amiért Fürinek is nevezték (Necrologium 1799ből). A tartomány több iskolájában a humaniórát serényen és nagy haszonnal tanította. Kecskeméten 1731—32-ben mint fölszentelt pap működik, igazgatóhelyettes, a syntaxis, grammatika és aritmetika tanára, hitoktató és házi gyóntató. 1732. dec. 10-e körül Nyitrára távozott. Több éves távollét után 1735 novemberében tér vissza Kecskemétre, s itt tevékenykedik mint hitszónok egészen haláláig. Az ige hirdetésében nagy gondot és buzgóságot fejtett ki, s szavai megtalálták az utat a hallgatók lelkéhez. A pestisdúlás alatt helyén maradt, s Judica vasárnap előnapjától kezdve egészen júl. 22-ig állandóan gyóntatta a templomba sereglő híveket. Kalmár Szóróczy Vince rendtársával együtt áldozatos lélekkel vállalta a papi kötelességteljesítéssel járó veszedelmet. A halál ott leselkedett mögöttük, s őket sem kímélte meg. Júl. 25-én érette mutatta be az engesztelő szentmisét a házfönök.

Az elhunyt Lukácsi Dávid helyébe a rendfőnök *Rákóczy* (Mihály) *Miklóst* (a S. Joanne Nep.) küldötte. Rákóczy 1711. szept. 29-én született nemes magyar családból Hont vármegye Nénye községében. Tótul csak közepesen tudott megtanulni. Atyja, Menyhért, a nemes vármegye ítélőszékének ülnöke volt, anyja Luka Zsuzsa, mindketten nényeiek. Rákóczy 1730. nov. 5-én öltözött be Korponán. Második újoncévét Nyitrán töltötte, ahol az alsó osztályokat tanította. Innen jött Kecskemétre. Itt a felső osztályosok tanára volt. Az iskolaév végén Szentgyörgyre távozott a bölcsélet végzésére. Két-éves itt tartózkodása után Vácott a syntaxis és grammatikai osztályok tanára volt. 1736. május 10-én Groll Adolf győri püspök Rákoson (Sopron vm.) áldozópappá szentelte. 1737 és 1738-ban Nyitrán befejezte a teológia tanulását, s 1738/39-ben Pesten működik. Lelkiismeretes, körültekintő férfiú, aki az alapismereteket és a latin nyelvet nagy szeretettel és a legnagyobb gondnal tanította az iskolában. 1740/41-ben a gr. Szirmay családnál Tarcán mint nevelő működött. Ezután Tokajban és Szegeden tanította a syntaxis és grammatikai osztályokat. Minthogy megvolt benne a beszédkézség és a szónoklás adománya, a katedrát fölcserelte a szószékkel, s mint hitszónok szép eredménnyel buzgólkodott az ige hirdetésében. Szavait életének példájával is iparkodott megerősíteni. Ezt a tisztelet viselte Veszprémben, Szegeden, Máramarosszigeten és Szentannán (Temesvár). 1748/49-ben a tokaji

ház előjárója, 1750/51-ben Szigeten gimnáziumi igazgató, 1755/56-ban Kecskeméten vásár- és ünnepnapjait hitszónok, a Szentháromság-Társulat vezetője és a szegény tanulók ellátására szolgáló (Cassa Pauperum Studiosorum) pénzek kezelője. Egészen váratlanul érte őt az egyetemes rendfőnök intézkedése, aki Rákóczyt, bízva hűségében, jámborságában és buzgó engedelmességében, a kecskeméti ház főnökévé választotta és kinevezte. Br. Cörver János tartományfőnök Rómából visszatérve megküldötte neki a generális kinevező levelét (1757. máj. 16. ról keltezve). Rákóczy sokáig tétovázott és tusakodott önmagával előjárói végzéséről, de megnyugodva rendelkezésükben, elvállalta a rábízott feladatot. Rendtársai tisztelték és becsülték őt, különösen természetes szerénysége miatt. 1757. júl. 10-én hirdette ki Szokolóczy Vencel házfőnök a megbízó levelet. Cörver János rendfőnök pedig körlevelében mindenekelőtt arra buzdítja az új házfőnököt, hogy készséges alázattal vállalja és viselje ezt a tisztet, legyen gondja a ház fegyelmének és a rend jóhírnevének megőrzésére, és a rendtagokat szerető gondjába ajánlja. Mindnyájukat figyelmezteti munkájuk serény és örömmel végzendő teljesítésére, lelkükre köti, hogy az ifjúság előhaladását a jámborságban és a tudományokban minden tehetségükkel és erejükkel mozdítsák elő, s a tanításban alkalmazkodjanak a kö.levélhez csatolt utasítás előírásához.¹

Rákóczy mint házfőnök és igazgató építő és alkotó embernek mutatkozott. Először is rendbehozatta a templom szentélyét, azután az iskolára fordította minden figyelmét. Iskolánkban ugyanis 1754-ben megnyílt a poézis és retorika osztálya.² A meglevő épület szűk és kevés volt, azonfelül kívül és belül is erősen megrongálódott. A syntaxisták osztályába új kályhát állíttatott és téglából készített erős kéményt húztatott. A régi iskola falait, melyek mármár összedüléssel fenyegettek, rendbehozatta, s a veszély megelőzésére gondoskodott jókarbahelyezésükről. Inkább elhagyatott zarándokháznak gondolhatta volna az ember, mint az idesereglő nemes ifjúság gimnáziumának. Minthogy azonban az ifjúság száma napról-napra növekedett, főként a magyar nyelv tanulására jöttek nagy számban, a régi iskola szűknek és kicsinynek mutatkozott. Ezért a principistákat és parvistákat átvitte a syntaxisták osztályába, a parvisták iskoláját az elemisták számára jelölte ki, a syntaxisták és a grammatisták pedig a poézis és retorika osztályát kapták, s így az utóbbiak számára új épületet kellett építtetni. Ez az épület a tér felé fordulva emelkedett boltozat alatt, a padló deszkával borítva, a tanárok számára katedrával, a diákok számára pedig padokkal tette kényelmesebbé. Az ifjúság nagy örömmel szemlélhette az új kályhát, ablakokat és ajtót. Az iskola tehát mind a tanárok, mind a tanulók számára előnyösen megújodott.

¹ „... discipulorum nostrorum profectum in pietate, literis et omni morum honestate secundum Methodum praescriptam, vobisque submissam procuretis...“ Decreta et Capitula 1718—1757.

² Cat. Stud. Juv. 1737—1766.

Rákóczy 1757. júl. 10-től 1760. szept. 30-ig viselte a kettős tisztelet. Ez idő alatt mind kifelé, mind befelé növelte az iskola, a rend és személyének jóhírnevét. 1760. szept. 30-án adta át hivatalát utódjának, Petráskó Sándornak. Lemondása után a rendi fiatalok nevelésében tevékenykedik, s az újoncokat szóval, de még inkább példájával vezeti a tökéletesség útján. A befelé forduló hallgatagságnak és a szegénységnek igen buzgó öre volt. Mint helyettes házfőnök erejétől telhetően a gyóntatásban s a betegek körül serénykedik, s végez a háznak hasznos munkát. Mindenki előtt kedvelt volt. Betegsége azonban egyre jobban erőt vett rajta, s a szentségek fölvétele után 1781. jún. 28-án Kecskeméten jámborul elhunyt.

Manyina (Ádám) *Arzén* (a Matre Dei) 1711. márc. 25-én született Kis-Vendéghegyen (Nyitra vm.) jobbágycsaládból. Atyja Ádám, anyja Vnűcskó Borbála. Anyanyelve a tót volt, magyarul csak közepesen beszélt. 1732. szept. 29-én öltözött be Kecskeméten. 1732—33-ban egyszersmind tanított is az alsó osztályokban. Innen Privigyére ment. 1734. jan. 18-án tette le fogadalmát Kecskeméten, miután erre az engedélyt megkapta. Az iskolában inkább az alsóbb osztályokban működött több helyen. 1737. dec. 22-én vette fel az egyházi rendet Groll Adolf győri püspök kezéből. Tanított Máramaroszigeten (1734—35), Veszprémben (1738—39), Vácon (1744—45). Igazgató volt Kísszebenben 1741—42-ben. Működött mint hitszónok, s két ízben volt házfőnök. Meghalt Kísszebenben 1783. nov. 8-án.

Lality (István) *Elek* (a S. Stephano Rege) 1714. aug. 15-én született Szegeden magyar polgárcsaládból.¹ Atyja Pál, anyja Makay Margit szintén szegediek. A XVIII. századi Szegednek azonban igen vegyes lakossága volt, magyarok, németek és rácok éltek egymás mellett. A szülői házban beszélt rác és magyar nyelven kívül közepesen tudott németül is. Iskoláit valószínűleg szegedi iskolánkban végezte, s nyert hivatást a szerzetes papságra. 1730. nov. 5-én öltözött be Korponán, s 1752-ben tett fogadalmat Kecskeméten. 1731—32-ben másodéves növendék és ismétlő. Innen Szegedre megy. 1732—33-ban Szegeden a retorika és poézis tanára. 1733—34-ben Kecskeméten a syntaxis és grammatikai osztályokat tanítja, s bölcslethallgató. A következő évben bekapcsolódik a hitoktatásba. 1735—36-ban Veszprémben tanár, majd Nyitrán elvégzi a teológiát az 1737—39. években. 1738. febr. 27—márc. 1-ig Groll Adolf győri püspök pappá szenteli. Nyitráról Szegedre megy, és itt 1741—42-ben ismét a retorika és a poézis tanára, a következő években mint hitszónok fejt ki működését (1743—44), majd 2 évig a tart. főnök titkára. 1747-ben ismét visszatér a szószékhez, majd Nemcsényi Adolf tart. főnök a szegedi ház vezetésével bízta meg. Hat évig látta el ezt a tisztséget a legnagyobb gonddal és lelkiismeretességgel. Hatéves itt működése után Vácre távozik, ahol ismét a ház vezeté-

¹ A család nevét vö. a bácsmezei Lality helynévvel.

sének gondját veszi vállára. Mint hitszónok működött még Nagykárolyban és Szentannán. Itt fejezte be életét és áldásos működését is 1776. ápr. 27-én.

Tarr (András) *András* (a S. Alexio) magyar jobbágycsalád sarjadéka 1712.¹ nov. 29-én született a bars megyei Aha községben, s Verebélyen keresztelték meg (nov. 30.) Atyja György, anyja Pénzes Magdolna. Anyanyelvén kívül valami keveset tudott tótul is. 1732. szept. 29-én öltözött be Kecskeméten. Újoncéve alatt a kis oratóriumot vezette, másodéves korában az alsó osztályok tanításával bízták meg. A kétéves próbaidő kitöltése után, 1734. őszén letette a fogadalmat. 1734—35-ben a felsőbb osztályosok tanára, s közben bölcelethallgató. A bölcelet befejezése után, s már a teológia tanulásának ideje alatt 1739. szept. 20-án gr. Csáky Miklós nagyváradi püspök áldozópappá szentelte. 1742-ben Nyitrán folytatja a teológia tanulását. Mint tanár működött Korponán, Debrecenben (1737, 1746, 1747), Nagykárolyban, Szegeden és Nyitrán. Teológiát tanított Nyitrán és Vácon az egyházmegyei papnevelő-intézetben (1761—63-ig). Házi nevelő volt a gr. Balassa családnál, s a Hunyadi családnál házi káplán. Mindkét helyen megkedveltette magát képzettségével, kedves és szerény modorával. 1772-től kezdve Debrecenben tartózkodik mint házi lelkiatya és gyóntató. Itt érte a hirtelen halál 1785. márc. 24-én.

Lédai (András) *Lénárd* (a S. Joanne Nep.) 1708. május 9-én született Oszlányban (Bars vm.) polgárcsaládból. Atyja János, anyja Skolka Borbála. Lédai anyanyelvén, a magyaron kívül teljesen jól beszélt tótul is. 1726. szept. 29-én lépett rendünkbe Privigyén, s ugyanitt tette le fogadalmát is 1728-ban. Bölceleti tanulmányait Nagykárolyban és Szentgyörgyön végezte el, a teológiát pedig Vácott és Kecskeméten (1735—37). 1733. nov. 1-én Szegeden br. Falkenstein Adalbert csanádi püspök áldozópappá szentelte. Működött Nyitrán, Nagykárolyban, Szegeden, Vácon, Privigyén és Debrecenben, 1740 és 1741-ben Győrött a bölceletet tanította a szemináriumban, a teológiát pedig Nyitrán 1743—48-ig és Vácon a szemináriumban 1755—57-ig. Közben több helyt az igazgatóságot is viselte. Mint bölcelet- és teológiai tanár a legjobbak közé tartozott, s tanári tevékenysége mellett irodalmi működést is fejtett ki, s több munkája jelent meg nyomtatásban. Igen kiváló férfiú volt, aki nemcsak tehetségével, képzettségével és tudományával tűnt ki, hanem tetőtől-talpig hecsületes és derék jellemével. Kedvelt tárgyainak tanításában szép eredményt ért el, és nagy szellemi könnyedséggel művelte azokat. Majdnem az elsők között volt, aki azon fáradozott, hogy tanítványai és a rendi fiatalok, akik keze alá kerültek, elsajátítsák a helyes és tiszta latin írás- és beszédmodot mind versben, mind pedig prózában. Mint nevelő-oktató, majd házfőnök és igazgató, az önmaga iránti jó-

¹ Az 1742. évi Rulla szerint. A késebbiekben 1713 található. Nekrologiuma szerint 1712 jön ki.

akaratot és szeretetet, mind övéinek, mind pedig a külsőknek részéről, szelidséggel és szerénységgel, sőt bizonyos iparkodással táplálta, s övét szóval és példájával ösztönözte a tökéletesség tudományának útjára. Nyitrán a nemesi konviktus igazgatója volt, azután tart. főnöki tanácsos és mint újoncmester fejtett ki eredményes működést. 1780. jún. 4-én hunyt el Privigyén mint érdemesült házfőnök.

A nemes *Kőszeghy* család három fiút adott a piarista rendnek: Istvánt, Gáspárt és Ferencet. Mind a három kiváló és derék tagja lett a rendnek. Atyjuk, István, először katonai szolgálatban állott, mint százados, majd Nyitra és Trencsén vármegyék ítélőszékének első ülnöke. Anyjuk Morsinay Erzsébet Szakolcáról. A családi fészek a trencsénmegyei Kossócz volt. Otthon a környezet miatt is a tót nyelvet beszélték a mindennapi életben, de a magyar nyelvet is elég jól bírták. A legidősebb fiú, *István*, 1725. szept. 29-én lépett a rendbe Privigyén, s a beöltözéskor a *Szaniszló* (Stanislaus a S. Stephano Rege) nevet kapta. 1733-ban szentelte pappá Erdődy László gr. nyitrai püspök. Ekkor már Gáspár is piarista. *Gáspár* 1712. máj. 11-én született, s 1732. szept. 29-én öltözött be Kecskeméten. Ekkor kapta az *Alajos* nevet (Aloysius a Tribus Regibus). A legifjabb testvér, Ferenc, két év múlva követte bátyjainak nemes példáját, s beöltözése (1734. szept. 29.) egybeesett Gáspár bátyjának fogadalomtételével. *Ferenc* a rendben szép hangzású és minden ízében magyar *Őzséb* (Eusebius a S. Francisco Reg.) nevet kapta.

Kőszeghy Alajos nem maradt el bátyja, Szaniszló, mellett sem tehetségben és képzettségben, sem pedig a férfias és komoly munkában, s hivatásnak odaadó betöltésében. Szaniszló kiváló és jeles bölelelet- és teológiai tanár, akit mind a rendben, mind a renden kívül tiszteltek és becsültek mint kiváló nevelőt és tanárt, addig Alajos az iskolai munkán kívül első-sorban a lelkipásztorkodásban buzgólkodott. Mint szerzetes a fegyelem megőrzésében igen buzgó volt, mint előljáró éber és körültekintő, a lelkipásztori munkában pedig fáradhatatlan és nagy buzgalommal fáradozó igehirdető. Mint a br. Luzsinszky család fiainak nevelője általános tiszteletet és becsülést vívott ki mind a maga személyének, mind pedig a rendnek. A lelkipásztori munkakörben körülbelül húsz évig tevékenykedett különböző helyen, s munkáját nagy hivatásszeretettel és áldozatossággal látta el. A karitatív felebaráti szeretet példaképe volt, aki egyformán hajlott le a betegekhez és szegényekhez, hogy őket vigasztalja, tanáccsal és kenyérrel ellássa. Nem a hivalkodás vezette ebben, hanem a szeretet, amely másoknak örömet szerez, és segít rajtuk. Önnönmaga egyenes és vidám lelkületű ember. Mélyen beleszövődik lelkébe a rend és Magyarország fővédnökének, a bold. Szűznek a tisztelete, s fiúi kegyeletét és szeretetét azzal juttatja kifejezésre, hogy a Mária ünnepek előnapján egész napi böjtöt szab magára. A krisztusi papság eszményéhez, melyet fölszentelésekor (1740. jún. 7—14.

Patachich Gábor kalocsai érsek) szeme elé állítottak, egész életén át hű maradt, akár az iskola, akár a szószerk volt tevékenységének színhelye. 1794. febr. 1-én hunyt el Rózsabegyben mint a tartomány legidősebb tagja.

Tarányi Menyhért (a S. Hermenegildo) rövid életpályát futott meg, s ennek is csak egy-két útjelzőkövét ismerjük. A somogy megyei Sümeg szülőltje, fogadalmas klerikus, aki az első újoncév dícséretes kitöltése után az alsóbb osztályokban tanított. Nagykárolyban elvégezte a bölcséletet, s innen Debrecenbe küldötték az ifjúság oktatására. Itt érte az 1739. évi pestis, és őt is elragadta. Meghalt 1739. okt. 12-én életének 24., szerzetességének 7. évében.

Kalocsay (Pál) Kelemen (a D. Thoma Aquinate) nemes magyar családból született 1714. szept. 14-én Győrött. Atyja, György, Kalocsáról került el Nagyszombatba, s itt meghonosodván bevásárolták a városi tanácsba. Innét azonban átköltözködik Győrbe, s feleségül veszi Cseszneki Olasz Évát, egy nemes származású győri leányt. Színmagyar családból és környezetből kerül Kalocsay Pál Privigyére, egy nagyobb részt tótnyelvű városkába. Hogyan nyerte hivatását, s hogyan jutott el a piaristákhoz, nem tudjuk. 1730. nov. 5-én öltözött be Privigyén, ahol először a Pál nevet használta (a S. Emerico). Ezt azonban fölcserélte a Kelemen névvel. 1731—32-ben Kecskeméten tölti második újoncévét. Innen Nyitrára távozik, ahol 1732. nov. 5-én leteszi a fogadalmat. Vácon, Szegeden és Kecskeméten végezte a teológiát. 1739. márc. 30-án Szegeden br. Falkenstein Adalbert csanádi püspök pappá szentelte. Nyitrán, Vácon, Szentannán, Nagykárolyban működött mint tanár és hitszónok. Mint házilelkiatya halt meg 1765. okt. 23-án Szentgyörgyön.

Hrabovszky (György) Pál (a S. Georgio) 1715. dec. 16-án született a trencsén megyei Rabó községben nemes családból, s Peredméren keresztelték meg. Atyja György, anyja Holencsik Mária. Magyarul és tótul egyaránt jól és könnyedén beszélt. 1733. okt. 25-én öltözött be Kecskeméten, s itt tette le fogadalmát 1735-ben. 1740. aug. 15-én szentelte pappá Berényi Zsigmond püspök. 1767. nov. 27-én halt meg Korponán.

Prileszky (Miklós) Mihály (a S. Joanne Nep.) 1716. aug. 16-án született Prileszen (Trencsén vm.) nemes családból. Atyja, Mihály, kapitány volt, majd vármegyeszéki ülnök, anyja Névedy Mária. Tanulmányait Nyitrán végezte a piaristáknál, s a nemesi konviktus növendéke volt.¹ Itt nyert hivatást a szerzetes-papi életre. Anyanyelve tót volt, de jól beszélt magyarul is. 1733. okt. 11-én öltözött be Kecskeméten, s két év múlva itt tett fogadalmat is. 1743. szept. 8-án szentelte áldozópappá gr. Eszterházy Imre nyitrai püspök. 1742-ben végzett bölcselethallgató, elsőéves teológus, aki már syntaxist és grammatikát tanított. Szeged, Breznóbánya, Nyitra, Debre-

¹ Csősz i. m. 173. l.

cen, Nagykároly és Kecskemét volt működési helye. Nyitrán a rendi fiata-
lokat, Veszprémben az egyházmegyei papnövendékeket tanította a teológiára,
majd Nyitrán és Privigyén mint házfőnök és igazgató működött. A nagy
tűzvész után, mely a nyitrai kollégiumot elpusztította, nagy buzgósággal és
lelkesedéssel vette ki részét az újjáépítés munkájából. 1763. jan. 18-án halt
meg Nyitrán mint házfőnök és tart. főnöki tanácsos.

Bódi (Miklós) *Mihály* (a S. Carolo Borromeo) 1719. dec. 4-én született
Bujákon (Nógrád vm.). Rendünkbe 1736. okt. 21-én lépett Privigyén, s ugyan-
ott tette le fogadalmát 1738. szept. 25-én. Tanított syntaxis, grammatikát
és retorikát. Kecskeméten 1739—40-ben a syntaxis, grammatika és aritme-
tika tanára volt, 1741—42-ben Vácon tanított. Itt halt meg 1751. szept. 15-én.

Emrich (Konrád) *Vince* (a S. Georgio) 1720. febr. 16-án született Szege-
den német polgárcsaládból. Atyja, Frigyes, Koblenzből származott, s onnan
került Magyarországra, s szegedi postamester lett. Anyja, Hichy Katalin,
szegedi származású német polgárleány. Fiuk, Konrád, többé-kevésbé
magyarul is tudott beszélni. Iskoláit szülővárosában végezhetette, és 1736.
okt. 21-én öltözött be Privigyén, 1738-ban fogadalmat tett. 1739—40-ben
a principia és parva tanára volt Kecskeméten. Bölcséleti és teológiai tanul-
mányainak elvégzése után gr. Eszterházy Imre nyitrai püspök pappá szen-
telte 1748. márc. 9-én. Működött Debrecenben 1757—58-ban, Szentgyörgyön
1741—42-ben, Nyitrán 1742—43—50-ben és 1758—59-ben. Itt halt meg
1759. márc. 27-én.

1731—1740-ig az igazgatók és tanárok a következő időrendben működ-
tek iskolánkban:

1730—31 (jún. 13-ig): Halápy Konstantin igazgató; Nozdroviczky
Szeverin a principia és parva tanára, a kis oratórium vezetője, Lukácsi
Dávid a syntaxis, grammatika és aritmetika tanára.

1731. jún. 13-tól: Demka Sándor igazgató; Neográdi Atanáz a syntaxis,
grammatika és aritmetika tanára, Zbrojni Placid írástanító, Nozdroviczky
Szeverin a kis oratórium vezetője, Lukácsi Dávid a principia és parva tanára.

1731—32. Demka Sándor igazgató; Kovácsovics Pál írástanító, Kalmár
Gellért a syntaxis; grammatika és aritmetika tanára, hitoktató, ig. helyettes,
Lukácsi Dávid a principia és parva tanára, a nagy oratórium, Csánkai Jób
a kis oratórium vezetője.

1732—33. Demka Sándor igazgató; Kovácsovics Pál ig. helyettes,
Lukácsi Dávid (nov. 28-ig) a syntaxis, grammatika és aritmetika tanára, a nagy
oratórium vezetője, írástanító és hitoktató, Rákóczy Miklós (nov. 28-tól),
Manyina Arzén a principia és parva tanára, Tarr András a kis oratórium
vezetője.

1733—34. Zhoreliczky Tóbiás igazgató; Osztertag Benedek írástanító,
a nagy oratórium, Vadász Albert a kis oratórium vezetője, Lality Elek
a syntaxis és grammatika, Tarr András a principia és parva tanára.

1734—35. Ószlányi Ferdinánd igazgató; Derer Teofil a nagy oratórium vezetője, Osztertag Benedek írástanító, Tarr András a syntaxis és grammatika tanára, a kis oratórium vezetője, Lédai Lénárd a principia és parva tanára.

1735—36. Demka Sándor igazgató; Lédai Lénárd ig. helyettes, Tapolcsányi Gergely a kis oratórium vezetője, Kőszeghy Alajos a syntaxis, grammatika és aritmetika, Tarányi Menyhért a principia és parva tanára.

1736/37—1738/39. Tagányi Béla igazgató; tanárok voltak 1737-ben Kalocsay Kelemen a felső, Hrabovszky Pál az alsó osztályokban. 1738-ban Prileszky Mihály volt a syntaxis, grammatika és aritmetika tanára. 1738—39-ben a pestis miatt szünetel az iskola, 1740- és 1741-ből még hiányzik a tanulóifjúság névsora és a tanárok neve.

1739—40. Demka Sándor igazgató; Bódi Mihály a syntaxis, grammatika és aritmetika tanára, hitoktató, a nagy oratórium vezetője, Emrich Vince a principia és parva tanára, írástanító és a kis oratórium vezetője.¹

Nyers Lajos dr.

¹ A repertóriumot l. az 1935—36. évi Értesítőben. Egyéb utalások a lapalji jegyzetekben találhatóak. Iskolatörténeteink tanárnévsora a nevek hiányos közlése miatt kevésbé használható.

Megemlékezés Buda visszafoglalásának 250. évfordulójáról.¹

Buda visszafoglalásának jelentősége kétszázötven év távlatából még élesebben bontakozik előttünk, mint akár a kortársak, akár a kiegyezés utáni korszak nemzedéke előtt. 1686. szept. 2-a korszakzáró és egyben új távlatokat és lehetőségeket nyitó kor kezdete. Buda visszafoglalása a felszabadító háború legjelentősebb haditényét jelenti s további kihatásában Magyarország területi épségének helyreállítását. Bécs felszabadítása után több tényezőnek kellett közreműködnie abban, hogy Budavár tornyáról lekerüljön a félholdas zászló, s a magyarországi török uralom legerősebb bástyája keresztény kézre kerüljön. A szept. 2-i győzelem részese nemcsak az ott harcoló keresztény sereg volt, hanem az egész keresztény Európa élén a pápasággal és a császársággal. A felszabadító hadjárat kezdeményezője, vezetője és éltető lelke a pápa, XI. Ince, volt, s a végrehajtó a Habsburg-házi német-római császár és magyar király, aki az uralma alatt levő országok erejét ennek a nagy feladatnak kivételére összefogta. Buda felszabadítására Európa minden részéből jöttek segítő csapatok, de a legtöbb áldozatot a németiség hozta. A nagy hitszakadás óta ez volt az első alkalom, hogy a német népi erő ismét egységbe fonódva lépett a szereplés színterére. Ebből az együttes közreműködésből azonban nem maradt el a magyarság sem, mely ebben a sorsdöntő percben világosan megérezte, és bizonytságot tett arról, hogy Keleten nőtt törzsökös fája a nyugali keresztény román-germán kultúrközösségbe van belenőve, s onnan ki nem téphető. A mi hozzájárulásunkat e nagy hadi vállalatához nem annyira a visszafoglalásban részvevő csapatok nagysága mutatja, hanem inkább az a hősiesség és halálmegvetés, mellyel a magyar hajdúk harcoltak, hogy a vár ormára kilúzzék a szűzmáriás magyar lobogót, s az az áldozatkészség, mellyel a magyar föld népe viselte a felszabadító hadjárat rászakadó nagy és súlyos terheit. A magyarság egész szívvel és lélekkel töltötte be történeti hivatását ebben az időben, hogy az ország egységének helyreállítása után új körülmények között s új alakban folytassa azt tovább, s résztvegyen Közép-Európa képének kialakításában.

Buda visszafoglalása és Magyarország területi egységének helyreállítása új fejlődési lehetőségeket nyitott meg a Duna völgyében. A törökség, mely nemcsak a hódító izlám képviselője volt, hanem egyben a bizánci politikának és művelődésnek is örököse, a Balkán uralmát jelentette a Duna

¹ Miskolczy Gyula: Budavára visszafoglalása (Magyar Szemle, 1936. 28. kötet, 1. sz.) fölhasználásával.

medencéjében. Magyarország földjén állva módja és alkalma nyílt arra, hogy a keresztény Nyugat életsorsának alakításába befolyjon. Buda visszavétele nemcsak a magyarországi török uralom bukását eredményezte, hanem azt is, hogy a törökség lassan visszaszorult a Balkán-félszigetre régi határai közé.

Ezzel kapcsolatban előállott helyzet kedvező alkalmat nyújtott a Habsburgoknak arra, hogy a visszaszerzett Magyarország bevonásával Csehországból és az örökös tartományokból megalkossák a Duna-völgyi monarchiát, mely biztos támaszt nyújtott nekik nyugati politikájuk követésére. Sajnos, hogy éppen ez a nyugati politika és csak a németbirodalmi érdek szemeltartása egyidőre megakasztotta a magyarságot és a Habsburg-házi magyar királyságot abban, hogy közös erővel összefogva munkálkodjanak, s folytassák Közép-Európa és Kelet nagy küzdelmét. Mert ami a mi szemünkben nagynak és jelentősnek látszott, az a nyugati államok politikájában csak a mellékkérdések között szerepelt.

Buda visszavétele nagy mértékben átalakította Európa képét. A Duna ivölgyében megalakult Habsburg-monarchia nagyhatalmi állásra emelkedik s Közép-Európának legjelentősebb hatalmi tényezőjévé válik. A németység számára is megnyitotta a Duna-medencét, hol a német kultúrmisszió új erületre talált, s résztvett a felszabadított területek nemzeti újjászületésének kezdő munkálataiban. De hát ezek után mit eredményezett a magyarság számára? Buda visszafoglalása kedvezően befolyásolta a magyar nemzeti fejlődést. Bár népiségi téren nagy eltolódások mutatkoztak a magyarság hátrányára, de ezek részben még a török uralom következményei voltak. A magyarságra várt az a feladat, hogy egyengesse és előkészítse a nemzeti egység gondolatának érvényesülését, jelentette továbbá a felszabadított területek magyarságának bekapcsolását a nyugateurópai művelődésbe, és lehetőséget nyújtott arra, hogy a magyarság a kárpáti medencében újjászervezhesse régi államát, s elfoglalhassa régi lakóhelyét. A nagy eredmény kivívására azonban kevésnek bizonyult a magyar erő, de másrészt a magyarság kiérdemelte, hogy a Nyugat hathatósan segítse hazája földjének visszaszerzésében. Mert „ezt a földet elsősorban a magyar nemzet töretlen energiája és hite, szenvedése és küzdelme váltotta meg.“ Ezt hirdeti Buda visszafoglalása századokról századokra. És amikor szept. 2-án az egész világon sok-sok imádságos ajkon elhangzik Szt. István királyunk dicsérete, az egész világ érdeklődése fordul a magyarság felé, s egy pillanatra megállnak annál az emlékkönel, amelyet XI. Ince pápa emelt Buda visszafoglalásának és a magyarság történeti elhivatottságának örök emlékeztelőjéül.

I. Az iskola multja.

Intézetünk immár 223 éves multra tekinthet vissza. Alapítója Koháry István gr. országbíró volt. Egyike a magyar barokk korszak kiemelkedő egyéniségeinek, akik vallásuk és nemzetük művelődése érdekében sokat tettek és áldoztak. Koháry, akit iskolázottsága, műveltsége, közéleti szereplése és életének gazdag tapasztalatai széles látókörű emberré tettek, tudatában volt az iskolázás jelentőségének. De nemcsak ez vezette őt az iskola alapításában, hanem az is, hogy Kecskemét városának egyik, még pedig eléggé tekintélyes földesura volt. Kecskemét városa, melyet a felszabadító hadjárat és Rákóczi felkelése, főleg azonban a rácok pusztításai majdnem koldusbotra juttattak, nem volt abban a helyzetben, hogy a maga erejéből középfokú iskolát tudjon emelni és fönntartani. Koháry meleg érdeklődéssel kísérve a kecskeméti sorsát, maga veszi kezébe a kezdeményezést, és az iskolának a vezetését a piaristákra bizza (1714). Erre az elhatározására döntő hatással volt saját élménye: 1712-ben Nyitrán személyesen ismerte meg a piaristák nevelő munkásságát. Szándékát rövidesen valóra váltotta, és 1715. február 21-én a piaristák meg is kezdték működésüket 63 tanulóval.

A város lakossága ünnepélyesen fogadta az első piaristákat, Keseleőkeői Majthényi Domokos házfőnököt, Kovácsovics Pált, az iskola első igazgatóját és Bieliczky Ágoston tanárt. Ideiglenesen a Mária-Társulat házát bocsátották rendelkezésükre (ez a mai színház helyén volt). Innen járogattak el a valószínűleg nem messze fekvő elemi iskolába, melyet kérésükre a tanítás céljaira átengedtek nekik. Ugyanekkor a róm. kat. Egyház gondozásukra bízta a homoki Kisboldogasszony- és a Szt. Mihály-kápolnát, mely közel esett az iskolához és ideiglenes lakóhelyükhöz is.

A következő évben (1716) megnyílt az első és a második osztály (cl. infima és media), és a tanulók száma 118-ra emelkedett. A plébániai iskolában kilenc évig működtek a piaristák. 1724-ben azonban kénytelenek voltak kiköltözni belőle, mert az épület már igen rongált állapotban volt. Az év végéig s az 1724—25. év elején a helyreállított Mária-társulati ház ebédlőjében tanították az ifjúságot. Az új rendház építése azonban már annyira előrehaladott, hogy 1724. november 23-án átköltözhetek a rendház épületébe. Az iskola a társház két földszinti szobájában helyezkedett el, az atyák pedig az emeletre költöztek. 1724—25-ben megnyílt a harmadik osztály (cl. syntaxistarum) is.

Az átköltözködés alkalmával a Szt. Mihály-kápolnát is visszaadták a plébániának, s ezután a kissé messzebb fekvő Homoki-kápolnát látogatták. Ez azonban, főként téli időben, nem volt alkalmas misehallgatásra. Ezért 1729-ben Demka Sándor a rendház alsó folyosóját középen elzáratta, és kápolnává alakította. De ez is kicsiny volt az ifjúság és a hívők számára. Szükségesnek mutatkozott a templom felépítése is. 1729 Szentháromság vasárnapján tették le a templom alapkövét, s 1735-re elkészült a templom szentélye a főoltárral. Ezzel a hívők és a piaristák régi vágya teljesült.

A piaristák lelkes és odaadó munkája következtében az iskola jóhírneve egyre jobban növekedett, s messze vidékről sereglettek Kecskemétre a tanulóifjak. Kecskemét így nemcsak a Duna—Tisza-köz katolikuságának lett művelődési középpontja, hanem az É.-nyugati- és É.-keleti Felvidékről, Erdélyből, a katonai határvidékről s Dunántúlról is számosan felkeresték. A kis- és nagykunsági, jászági magyar fiúkkal együtt német polgárgyerekek, azután tótok, szerbek és kat. délszlávok (dalmaták és horvátok) is szorgalmasan látogatták iskolánkat, de akadtak közöttük bolgár és rutén anyanyelvűek is. Sok volt közülük házitanító, kiket részben a piarista tanárok hoztak magukkal szűkebb hazájukból. De akadt közöttük vándor- és koldusdiák is. Az ifjúság száma 1777-ig némi hullámzással állandóan növekedett. 1730-ban a rendháztól kissé távolabb új épületet emeltek az iskola számára, s ide költöztették át az ifjúságot. 1754-ben megnyitották a poétikai és retorikai osztályt is, s ezzel az intézet hatosztályos gimnázium lett. Az ifjúság növekvő száma s a régi (1730-as) iskola épületének rozogása miatt szükségessé vált újabb építkezés. 1758-ban Rákóczy Miklós házfőnök és igazgató rendbehozatja a régi iskolaépületet, majd a poétikai és retorikai osztály számára új épületet emeltelett (az u. n. „piarista konviktus“.) Bár a tanítás nyelve latin volt, mégis az iskola szerencsés fekvésénél fogva színmagyar környezetben a magyarosítás egyik legjelentősebb tényezője lett. A piarista rend is azért rendeli ide a bölcsélet- és a teológiai tanfolyamot végző rendi növendékeket, hogy a magyar nyelvet minél jobban megtanulják. Itt működik 1731-től kezdve a második rendi újoncnevelő intézet is egészen 1849-ig. A rendfőnököknek is székhelyük volt Kecskemét 1730—32-ig.

A piaristák alapítójuk szándékának megfelelően először az elemi népoktatást veszik gondozásukba, s iskoláik csak lassan nőnek ki gimnáziumokká. A jezsuita rend eltörlése után azonban egyre nagyobb jelentőségre emelkednek, s átveszik a jezsuita iskolák egy részét is. Tanításukban alkalmazkodtak a gyakorlati élethez, s már a Ratio Educationis (1777) előtt az tráson kívül a hittant, a latin és német nyelvet, majd a földrajzot, görögöt, a római és a hazai történelmet rendes tárgyként tanították. A magyar nyelvet Cörver br. rendfőnök Methodus-a alapján már 1758-tól kezdve kötelezően tanították. A Ratio Educationis tanterve tehát semmi zökkenőt sem okozott az iskola munkájában. Annál nagyobb megrázkódtatással jártak

a rendre s egyúttal az iskola működésére is II. József intézkedései. Az iskola hanyatlásnak indult, 1788-ban összesen 26 tanulója volt az intézetnek. A zavaros viszonyok között meglazult a diákság fegyelme is. Az 1806-ban kiadott Nova Ratio-ra várt az a feladat, hogy a megbolygatott iskolaügyet újra rendezze. Az egész országban egyre jobban erősödő nemzeti érzés sürgeti, hogy a magyar nyelvet is iktassák a rendes tárgyak közé. 1796-tól kezdve szerepel a magyar nyelv is a rendes tárgyak között.

A kecskeméti piarista iskola a Nova Ratio kiadásakor már ismét hatosztályos gimnázium (u. n. nagy gimnázium) volt, s a tanulók száma 280-ra emelkedett. Időközben a ház és az iskola épülete annyira megrongálódott, hogy új épületről kellett immár gondoskodni. A kezdeményezés után azonban csak lassan indult meg az építkezés. 1825-ben fogtak hozzá a templom mellett az új épület felépítéséhez, s csak 1832-re készült el. Ekkor a róm. kat. Egyházközség vállalta magára annak fenntartását. Ily módon az iskola zavartalanul folytathatta működését. Az ifjúság száma átlagosan 300 körül mozgott. A békés munkát csak az 1848/49-es évek eseményei és küzdelmei szakították meg. Az iskolát Haynau kórháznak lefoglaltatta. 1849 szeptemberében ugyan visszaadták, de midőn októberben az iskolát megnyitották, már új, az osztrák tanterv (Entwurf) szerint kellett tanítaniok. Ez a tanterv minden előnye mellett is ellenszenves volt a piaristáknak, mert a német nyelvet erőszakolta rá az iskolákra, holott 1841-től kezdve már az összes tárgyat magyar nyelven tanították. A piarista gimnázium négyosztályos alginázium lett, a tandíj és a beíratási díj fizetése pedig megapasztotta a tanulók számát. Mindez az iskola fenntartását is kérdésessé tette. 1853-ban Demeter Alajos igazgató egyenesen azt a tervet vetette fel, alakítsák az iskolát reáliskolává, hogy továbbra is életképes maradjon. Ez ugyan nem történt meg, mert sokan voltak, akik nem az átalakítás, hanem a továbbfejlesztés mellett foglaltak állást, s azt javasolták, hogy főgimnáziummá kell kifejleszteni. Az erre vonatkozó tárgyalások a kat. Egyházközség és a rendfőnök között 1859-ben eredményre is vezettek. Csak az épülethiány okozott nagy gondot. Ezen újabb bővítéssel segítettek. 1860-ban fogtak hozzá a kibővítéshez, s a következő évben a váci püspök felszentelve átadta rendeltetésének. A fokozatosan fejlődő intézet azonban újabb építkezéseket tett szükségessé. 1888-ban megépítik a tornacsarnokot, 1893/94-ben pedig felépült az intézetnek a Horváth Cirill-utca felé eső része is. Így rakódott össze részekből a piaristák kecskeméti gimnáziuma, melyet ma már „öreg gimnázium“ néven emlegetünk. A rend pedig azzal tett eleget a szerződés feltételeinek, hogy tanárokkal látta el az iskolát, és ideküldötte a gimnáziumba járó rendi növendékeket. A rend kisebb papnevelő intézete (u. n. stúdium) azóta is itt működött 1935-ig. Az intézetben 1862/63-ban volt az első érettségi vizsgálat, s ekkor alakult meg az önképzőkör is. A diákság szellemi életét ébrentartották és fejlesztették a pályázatok,

az ifjúsági könyvtár, ambícióját és öntevékenységet pedig az ifjúsági egyesületek.

Az 1883. évi középiskolai törvénnyel kapcsolatban a piaristák minden nehézség nélkül illeszkedtek be az új tantervbe s annak szellemébe az ősi örökség elfeledése nélkül. A világháború megrázkódtatásai, a forradalmak, majd a ránk szakadó trianoni béke és az ország megcsonkítása kemény életfeladatok elé állították a magyarságot, legfőképpen azonban az ifjúságot. Az új életecélok, a művelődési eszmény és a korszerű haladás összefoglalása tették kívánatosná az 1924. évi középiskolai reformot. Ennek három típusú iskolája (gimnázium, reálgimnázium, reáliskola) közül intézetünk gimnázium lett.

Iskolánk fejlesztését és az iskolaépület kibővítését csak egyidőre oldották meg a múlt század 80—90-es éveinek építkezései. Az öreg gimnázium aránylag rövid idő múltán már nem felelt meg a modern iskolai épület követelményeinek. A szertári helységek elégteleneknek, a tantermek a jelentkező tanulók befogadására szűkeknek bizonyultak. Új, modern épület emelésére megindultak tehát a tervezetések, amelyek 1911 óta öltöttek konkrétebb formát, majd a nagy gondolatokat és áldozatkészségeket magábanrejtő végleges terv alapján 1930. szept. 27-én meg is kezdődött az építkezés a piarista templommal és társházzal szembenfekvő régi reáliskola és a vele szomszédos telkeken dr. Hüttl Dezső műegyetemi tanár tervei alapján.¹ A munka nagy lendülettel folyt 1931. évi augusztusig, amikor a pénzügyi nehézségek miatt bekövetkezett a hanyatlás, sőt — közel a teljes befejezés előtt — a két évig tartó pangás. Végre a magyar Kegyestanítórend főnöke, Sebes Ferenc dr., 1933 nyarán újra megindította a munkálatokat, s az épületet beköltözhetővé tette. 1933. dec. 4-én az új épületben meg is kezdődhetett a tanítás. A Kecskeméti Róm. Kat. Egyházközség és magyar Kegyestanítórend között 1935. évi június hó 21-én kelt szerződés jött létre; ennek alapján az intézet fenntartását 1934. évi szept. hó 1-től a Kecskeméti Róm. Kat. Egyházközségtől a magyar Kegyestanítórend vette át.

Iskolánk eddigi főigazgatói: farádi Vörös Antal (1776—85), báró Prónay Gábor főispán (1785—90), gróf Szapáry József főispán (1793—1822), Orgler József kanonok (1824—29), Adamkovics Mihály kanonok (1831—45). Az önkényuralom idején főfelügyelők voltak: Kovács Pál helytartótanácsi tisztviselő (1851—53), Haas Mihály prépost (1853—58), Halder Konrád kir. tanácsos (1858—67). A főigazgatóságok visszaállítása után iskoláink főigazgatói: Fesztli Károly kanonok (1862—66), Róder Alajos kanonok (1866—67), Lutter Nándor piarista (1867—1884). A budapestvidéki tankerületben iskoláink főigazgatói voltak: Say Móric (1884—85), Hóman Ottó (1885—96), Francsics Norbert (1896—1904), Spitzkó Lajos (1904—1914), Badics Ferenc

¹ A megépítés történetét lásd az 1930/31. és 1931/32. iskolaévi intézeti Értesítőben.

dr. (1915—18), Madzsar Gusztáv (1919—27), Acsay István dr. (1927—32). 1932. évi július 1-től kezdődően a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter intézetünket a budapestvidéki tankerületből kivéve a szegedi tankerületbe osztotta be. Főigazgató: Kaufmann György dr. (1932—1935. jún. 28.), Kispartí János dr. (1935. jún. 28—okt. 15.), 1935. okt. 15-től kezdődően az intézet visszakerült a budapestvidéki tankerületbe. Főigazgató: Kemenes Illés dr.

Iskolánk eddigi igazgatói: Kovácsovics Pál (1715), Zaboynik Péter (1715—24), Kovácsovics Pál (1724—26), Tagányi Béla (1726—28), Demka Sándor (1728—30), Halápy Konstantin (1730), Demka Sándor (1730—33), Zhorelitzky Tóbiás (1733—34), Oszlányi Ferdinánd (1734—35), Demka Sándor (1735—36), Tagányi Béla (1736—39), Demka Sándor (1739—41), Nozdrovitzky Szeverin (1741—42), Deményi László (1742—43), Gyurovics Glicér (1743—44), Demka Sándor (1744—45), Rátay Egyed (1745—47), Demka Sándor (1747—48), Dorinetz Chr. János (1748—49), Prileszky Mihály (1749—50), Tarr András (1750—52), Pnyacsek Julián (1752—54), Szokolóczy Vencel (1754—56), Horváth Benedek (1756—57), Rákóczy Miklós (1757—58), Hulinyi Jónás (1758—59), Tarr András (1759—60), Lédai Lénárd (1760—63), Kiss Adorján (1763—64), Lality Elek (1764—68), Diviaczky János (1768—69), Kázmér Demeter (1769—72), Holló Imre (1772—73), Némethy Lajos (1773—74), Butsi Sándor (1774—76), Koretz Orbán (1776—89), Kruzy Márton (1789—90), Szomy Lajos (1790—93), Pek Ágoston (1793—99), Visky Ágoston (1799—1802), Subányi György (1802—1803), Lippay József (1803—1807), Kiss Márton (1807—1808), Hulják Péter (1808—10), Hegyi József (1810—11), Dani Zsigmond (1811—32), Cserbay Lipót (1832—37), Katona Dénes dr. (1837—41), Schembera József (1841—44), Valentini János (1844—46), Szigly Gábor (1846—47), Demeter Alajos (1847—55), Cseh Ferenc dr. (1855—59), Suhajda Sándor dr. (1859—63), Polák Ede dr. (1863—83), Tóth Antal (1883—88), Perger József (1888—97), Tóth György dr. (1897—1914), Brach József (1914—19), Simonides István (1919—23), Niklos János (1923—28), Csösz László (1928—31), Orbán János dr. (1931-től).

Az iskola egykori (elhunyt) tanárai közül a tudomány és irodalom terén kitűntek: Halápy Konstantin (író), Cseh Ferenc (filozófus), Czirbusz Géza (egy. tanár, földrajzi író), Horányi Elek (irodalomtörténetíró), Horváth Mihály (történetíró), Koppi Károly (egyet. tanár, történettudós), Kucserik Sándor (az utolsó latin költő), Laczkó Dezső (geológus), Nagy Alajos (pedagógus), Pintér Kálmán (író, a Vörösmarty-kultusz terjesztője), Pivár Ignác (a vakok orsz. intézetének volt igazgatója, gyógypedagógus), Polák Ede (természettudós), Simai Kristóf (akadémikus, színműíró), Szőlgyémy János (tankönyvíró), Tóth György (pedagógus, filológus), Vajda Gyula (egyet. tanár, történettudós), Váry Gellért (filológus, író).

Iskolánk nevesebb tanítványai a multban: Csemegi Károly (jogtudós,

a büntető törvénykönyv szerkesztője), Garay Alajos (költő), Hornyik János (Kecskemét város történetírója), Horváth Döme (író), Horváth Cirill (akadémikus, egyet. tanár, filozófus, író), Kada Elek (író, Kecskemét nagynevű polgármestere), Katona József (a *Bánk-bán* szerzője), Klapka György (honvédtábornok), Madarassy László (hírlap- és jogi író), Szentkirályi László (szepitemvir), Szlemenits Pál (jogtudós), Tomcsányi Lajos (egyházi író), Váczy János (irodalomtörténetíró).

II. Adatok az intézet lefolyt 1936—37. iskolaévének történetéhez.

1. **Az iskolaév lefolyása.** A tanártestület alakuló értekezletét szeptember hó 3 án tartotta. A javítóvizsgálatok szeptember hó 4-én folytak le. A tanulók beírása szeptember 5. és 7. napján történt. Az iskolaévet szeptember 8 án nyitottuk meg ünnepélyes Veni Sancte-val, 9-én elrendeztük az osztályokat, megismertettük a tanulókkal az intézet fegyelmi szabályait, majd ifjúságunk tisztelegve elvonult a nemzeti zászló előtt. Szeptember 10 én megkezdődtek az előadások, s a törvényes szüneteken kívül megszakítás nélkül folytak az év végéig. A befejező összefoglalásokat a VIII. osztályban május 10—14., az I—VII. osztályban pedig június hó 8—15. napjain tartottuk meg. Az iskolaévet június 20-án zártuk be. E napon ünnepélyes Te Deum volt, majd kiosztottuk a bizonyítványokat, a pályaművek díjait, a jutalmakat és segélyeket.

2. **Változások a tanártestületben.** Az 1936—37. iskolaévre a tanártestületben az a változás történt, hogy a magyar Kegyesitanítórend Főnöke *Jeney János dr.-t* a debreceni, *Szűcs Lajos dr.-t* a nagykanizsai kegyesrendi gimnáziumba helyezte, *Duscher Nándor*, *Merva Vilmos* és *Szigetváry Ernő* világi óraadó tanárokat pedig az intézetünkben való tanítás alól felmentette. November 25-én kelt intézkedésével *Szalay Józsefet* az ottani tanártestület egyik megbetegedett tagjának helyettesítésére a sátoraljaújhelyi gimnáziumba helyezte. *Jeney János dr.* és *Szűcs Lajos dr.* 2—2 évig, *Duscher Nándor*, *Merva Vilmos* és *Szigetváry Ernő* 1—1 évig, az évközben elhelyezett *Szalay József* 2 évig és 3 hónapig volt intézetünk tanára. E helyen is kartársi érzéssel veszünk tőlük búcsút, s itt végzett munkájukért köszönetet mondunk.

A tanártestület új tagjai lettek: *Kerkai József dr.* a nagykanizsai kegyesrendi gimnáziumból, aki az ottani, Miasszonyunkról nevezett kánokrendi apácák leánygimnáziumában az igazgatói teendőket is végezte, *Jung Sebestyén*, *Mericske Rezső* és *Meskó Lajos* a budapesti kegyesrendi tanárképző intézetből, *Mihályi Károly* világi ideiglenes helyettes tanár a

váci kegyesrendi gimnáziumból, továbbá december 14-től *Lénárd Ödön* a budapesti kegyesrendi társházból.

3. Hivatalos látogatások. *Hóman Bálint dr.* m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ő nagyméltósága 1936. július 11-én a kecskeméti Hírös Héttel kapcsolatban intézetünket is meglátogatta.

Sebes Ferenc dr., a magyar Kegyesitanítórend főnöke, a magyar Felsőház tagja 1936. november 16—21. napjain vizsgálta meg iskolánk működését.

Kovács Sándor főesperes, apátplébános, püspöki biztos úr a vallástani órákon jelent meg, s az évvégi vallástani vizsgálatokon elnökölt.

Jászai Rezső dr. tanügyi főtanácsos, katolikus főigazgató úr 1936. december 2., 3., 4., 5. és 7. napjain, *Jámbor György dr.* tanügyi főtanácsos, c. tanker. kir. főigazgató úr a tankerületi kir. Főigazgató úr megbízásából 1937. február 23—26. napjain végzett hivatalos látogatást intézetünkben.

Az évvégi szóbeli érettségi vizsgálatokon *Friml Aladár dr.* ny. tanker. kir. főigazgató úr a Katolikus Középiszkolai Főhatóság megbízásából mint elnök, *Acsay István dr.* ny. tanker. kir. főigazgató úr pedig a nagym. V. K. Miniszter úr megbízásából mint kormányképviselő vett részt.

Bohn Ferenc dr. tanügyi titkár úr 1937. május 21-én a testnevelési órákat figyelte meg.

4. Valláserkölcsi nevelés. A vallás két hatalmas alappillére az emberi ész és az emberi akarat. Minden jól átgondolt vallás-pedagógia ezt a két alapvető emberi képességet veszi munkába, hiszen ettől a kettős alaptól függ, milyen lesz a jövő emberének élet-épülete. Viharokkal dacolva keményen áll-e majd a helyén, vagy az első fuvalomra romhalmazzá válik, maga alá temetve áldozatait.

Talán sohasem volt olyan fontos, hogy számoljunk ezekkel a tényezőkkel, mint éppen ma, amikor a legellentétesebb áramlatok összecsapásából származó forgószél kellős-közepében áll az európai ember, és a nagy forgatagban nem tud előre számítani. Nem tudja megmondani, hogy a ránk következő félszázadnak milyen lesz a berendezkedése, milyen lesz az embertípusa, és éppen ezért milyen lesz a társadalma. Nagy megnyugvás, hogy a keresztény pedagógiának van egy minden kor viharán átesett és minden idő problémáira megoldást adó alapköve, melyre ma is bizvást építhet. Ez a krisztusi tanítás, mely régen is, ma is remekelt, és remekel az ember körül. És ha a krisztusi tan letéteményeseinek sikerül megfelelőképen beleépíteni a jövő emberének értelmi és akaratú életébe a krisztusi igazságok gránitkemény építőköveit, akkor meg van mentve a jövő embere, és életképes lesz a jövő társadalma.

Ez a nagy felelősségérzet hatotta át tanító-nevelő munkánk minden kis részletét az egész tanéven keresztül.

Iparkodtunk szólni az értelemhez, amikor komoly odaadással igyekeztünk megvilágítani, körülhatárolni és becsületesen adagolni az evangé-

liumi igazságokat. S ebben a pontban öntudatosan szembe mertünk nézni bizonyos valláspedagógiai irányzatokkal, melyek inkább szólamokkal és édeskés hangulatokkal akarnak hatni, miközben sem idejük, sem eszközeik nem maradnak a dilettantizmust és félismereteket nem tűrő hitigazságoki komoly átadásához. A piarista iskolában a többi tantárgy mellett a hittant is keményen kell tanulni, sőt erre a diáknak több oka van, mint bármelyik más tárgynál. Ha van elve, hite, akkor van jövője is. S ha valaki a komoly megköveteléssel szemben az esetleges kellemetlenkedésekre, kudarcokra és a nem csekély erőfeszítésekre mutat a divatos megjegyzéssel, hogy mindez kiöli a diákból a vallási érdeklődést, vagy éppen meggyűlölteti vele a vallást, annak a kiváló pedagógus, Foerster, szavaiban adjuk meg a választ: „A boldog életre való nevelésnek legbiztosabb útja a jellemnek abban az acélozásában, az áldozatnak abban a megszeretésében, az önlégyőzésnek abban a gyakorlásában áll, amely képessé tesz minket egy örömtelen, csapással és nélkülözéssel teli életnek, illetve a keserves időknek férfias elviselésére is.” (Jugendlehre, 196. l.) Amikor tehát a gyereket egy-egy alkalommal túlzó kímélettel a hittantanulás terén sem takargatjuk el a kellemetlenségek és kudarcok lehetőségétől, akkor becsületes anyagközlő munkánkhoz tulajdonképpen egy jelentős jövőformáló erőt adtunk hozzá. De fölöslegessé válik minden aggodalom, ha férfiszabású igényeink mellé komoly következetesség és szerető megértés járul. Ebben pedig — ha úgy történt, ahogy állandóan céloztuk és éreztük — nem is volt hiány.

Az akaratot is élénken figyelemmel kísértük minden lehető vonatkozásában. Ezt azáltal tettük, hogy a komoly értelmi munkával elsajátított hitismereteket gyakorlás útján hússá-vérré, életté iparkodtunk varázsolni. Állandóan azt sürgettük a gyerekekkel szemben, hogy katolikus hitében többet lásson, mint pusztá adottságot, miliót, melybe a véletlen folytán beleszületett. És minthogy több, sőt abszolút-értékű élettényező a számára, tehát érdemes, sőt föltétlenül szükséges azt életébe beleszőni: vagyis a szavakból legyenek tettek.

Aki a fejlődő fiúk környezetében él, és van érzéke hozzá, hogy belesajtson ennek az egészen különleges embertípusnak lelkivilágába, az nem fogja erőltetettnek érezni ezt a célkitűzést, hanem különösen a vallás-erkölcsi tanítás-nevelés területén egészen természetesnek fogja találni. Nemcsak szellemes, hanem mélységesen igaz is annak az amerikai pedagógusnak megállapítása, kiről Foerster egy másik munkájában tesz említést: „Ádámot és Évát porból alkotta az Isten, de a fiúkat villamosságból.” (Erziehung, 210. l.) A fiú-lélek csupa erő és feszülő energia, mely célokat sürget, és tevékenységre vár. Csak be kell kapcsolni bizonyos irányba. De akkor első sorban a vallás-erkölcsi életben keil működéshez juttatni.

Ezt a célt közelebbi, részleteligazításokkal szolgálta az exhortáció. Sok évszázad tapasztalata teremtette meg ezt a valláspedagógiai formát,

de szinte minden generáció számára újra kell teremteni. Nemcsak az idők változnak, hanem az ember, a diák is. Minden generációt más érdekel, és még a csomagolás sem mindegy neki, amelyben a vallási igazságokat hajlandó elfogadni. Ez sok fejtörést és gondot okozott az exhortátornak. De a fiúkkal való állandó érintkezés, a lelki vezetés, meg véleménykérések alapján sok üdvös módosítással végreis sikerült a vallási igazságokat közelhozni a diák-lélekekhez. Végelemzésben az érdeklődés lekötésére a diák-élethez közelfekvő, föltétlenül gyakorlati és a szónoki formákból kivetköztetett témák bizonyultak megfelelőeknek. Így aztán egészen gyakorlati szempontok szerint sorozatos exhortációkban tárgyaltunk a gyónásról, szentáldozásról, imádságról és az imakönyv használatának módjáról, melyek egy-két aktuális, egy-egy alkalomra szóló téma mellett teljesen kitöltötték a rendelkezésünkre álló alkalmakat. A fölsőosztályosok számára Tihanyi Tibor dr. hittanár, a III—IV. osztályos csoportnak Mericske Rezső, az I—II. osztályosoknak pedig Meskó Lajos tartotta az exhortációkat. Az alsóosztályú csoportoknál több alkalommal közreműködtek Oláh Imre, Ongrádi József dr., Szilassy Ferenc és Lénárd Ödön rendtársak is. Mint évek óta szokásos, ősszel és tavasszal az egész ifjúság számára egyszerre volt szentbeszéd a templomban diákmise közben. Ezt a szülők és a templomi közönség is hallgathatta. Minden alkalommal Tihanyi Tibor dr. hittanár tartotta. Az őszi beszédciklus az idei tanévben egészen karácsonyig húzódott, míg tavasszal május végén tértünk vissza ismét a templomi szentbeszédhez.

A gyakorlati hitélet elmélyítésén akart dolgozni a húsvéti lelkigyakorlat is. Ebben a tanévben a fölsős-csoportnak Tihanyi Tibor dr. hittanár, a III—IV. osztályosoknak Szilassy Ferenc, az I—II-osoknak Meskó Lajos tartotta. A főtéma a bérmlás hatásainak tudatosítása volt, s a lelkigyakorlat végén az egész intézet ifjúsága megújította a bérmlási fogadalmakat a templomban. Ezzel mi is bekapcsolódtunk az Actio Catholica mozgalmába, mellyel az ország összes diák-lelkigyakorlatát egységes témakörbe igyekezett vonni. A tanév négy szakában rendszeren megtartottuk a közös ifjúsági gyónást és áldozást. Nagy örömmel lehet azonban megállapítani, hogy az ifjúság nagy része heti gyónó és áldozó volt.

A kora őszi és tavaszi hónapokban az iskolai órák megkezdése előtt reggelenkint közös szentmisén vett részt az intézet ifjúsága, melynek hangulatát szépen élénkítették az énekkar új feldolgozású énekei. Májusban és októberben a szombati miséken közösen mondtuk a rózsafüzért.

A két első osztály tanulói húsvétra kivétel nélkül megtanultak ministrálni. Ünnepeyes alkalmakkor a negyedik osztály növendékei segédkeztek az asszisztenciában. A nagytemplomi asszisztenciákat a Tarzicius-fiúk látták el, akik az idén az ötödikesek közül kerültek ki. Jóleső látvány volt a nagyheti szertartások körül és a kitett Oltáriszentség előtt buzgólkodó diákok csoportja is.

A katolikus folyóiratok közül a Zászlónk és a Kis Hitterjesztő járt nagyobb példányszámban. De Ongrádi József dr. buzgólkodása és a hit-tanár lehetővé tették, hogy sokan olvashassák a Magyar Kultúra, Katolikus Szemle, Új Kor, Vigilia és a Szív című folyóiratokat is. Ezen a téren az idei tanévben mind az érdeklődés, mind az előfizetés terén észrevehető föllendülés mutatkozott.

Ha mindezekhez hozzávesszük azt a szép tevékenységet, melyet a fiúk a vallás-egyesületi munkában kifejtettek és azt a tényt, hogy a kitűzött vallástani pályatételekre 6 szépen kidolgozott pályamunka érkezett be, s hogy a nyolcadikosok közül négy választotta a világi-papi és öt a szerzetesi hivatást, akkor azzal a boldog tudattal végezhetjük évi jelentésünket, hogy az Úr Isten ebben az esztendőben különösképen megáldotta munkánkat. Legyen övé a hála is!

5. Hazafias nevelés. Ünnepségek. Iskolánk hagyományos eljárása mellett a jó honpolgárrá való nevelésben ezidén is a következő szempontok voltak: helyes tartalmú, erős nacionalizmusra való nevelés, a magyarságban rejlő szellemi és fizikai értékek tudatában a történeti hivatás és felelősség érzésének ápolása, a magyar egység gondolatának kiemelése, Széchenyi szellemében az önismeretre való nevelés s a munkás, cselekvő magyar kimintázása. Az a gondolat pedig, hogy az itt ezer esztendő óta államot alkotó magyar nemzet az új történeti helyzetbe sohasem törődhetik bele, a magyar irredenta gondolat alapja. Szomorú volna, mert a magyar hit, remény pusztulását jelentené, ha ennek a generációnak a lelkében lassankint elmosódnék az integer Magyarország képe, s helyette a megcsontítotté rögződnék meg. „Meg kell teremteni az irredentizmus leghatékonyabb pedagógiáját.“ (Kornis: Kultúrpolitikánk irányelvei.) E gondolattal kapcsolatos nagyszerű feladatokat intézetünk a magyar iskola egész lelkével vállalta, s megoldásukra minden lehető helyes eszközt, módot és alkalmat felhasznált. Különös gondunk volt továbbá arra, hogy újabban már az iskola falai közé merész-kedő szélsőséges irányzatok, a társadalmi rendet felforgató eszmék tanulóink lelkét, gondolkodását ne fertőzhessék meg.

A hazafias szellemre való nevelés szolgálatában álltak történelmünk eseményeivel, nemzetünk nagyjaival kapcsolatos ünnepélyeink és megemlékezéseink.

Október 6-án az aradi vértanúk emlékére volt műsoros ünnepély.

November 1-én Katona József sírjánál róttuk le kegyeletünket beszéddel, szavalattal és énekkel.

Március 15-én a magyar szabadság napját ültük meg műsoros ünnepély keretében.

Halálának 350. évfordulóján, 1936. dec. 12-én, megemlékeztünk Báthory István erdélyi fejedelemről és lengyel királyról.

Halálával kapcsolatban 1937. április 5-én br. Wlassics Gyula volt vallás- és közoktatásügyi miniszterről szoltunk ifjúságunkhoz.

Buda visszafoglalásának 250. évfordulójával kapcsolatban jelen Értesítőnkben emlékezünk meg.

Megünnepeltük a Kormányzó Úr ő föméltóságának nevenapját.

Májusban ifjúságunk kivonult a hősök temetőjébe, s az ott rendezett ünnepségen vett részt.

Az ifjúságunkat nevelő-tanító piarista rend iránt való tiszteletre és kegyeletre való nevelést céloztuk azzal is, hogy a magyar Kegyestanítórend Főnökének névnapját megültük, az elhunyt piarista tanárokért tanulóink szentmisét hallgattak. Calasanzi Szent Józsefnek, a Kegyestanítórend alapítójának, emlékére pedig november 22-én ünnepélyt rendeztünk.

Szoltunk tanulóinkhoz a hazai termelés pártolásának fontosságáról, a takarékoság jelentőségéről, a magyar könyv megbecsüléséről és az édes anya iránt való szeretetről.

Ünnepségeink sorát a május 29-én az intézet udvarán megtartott, hagyományosan nagy érdeklődést keltő záróünnepély rekesztette be. Ennek az ünnepélynek keretében történt a pályadolgozatok eredményének kihirdetése s az intézetből távozó tanulók búcsúzása.

6. Fegyelmi állapot. A tanulók magaviseleti jegyei s az ezzel kapcsolatos statisztikai adatok ifjúságunk megnyugtatóan jó fegyelmi állapotát mutatják. Ám ezek a merev jegyek és számok nem fejezhetik ki tartalmukat, s nem beszélhetnek a tanulók egyenkint való hajlamairól, lelki habitusáról s az összességben való szellemről. Nem fejezik ki azt, hogy a példás viselkedésben a szorosabb értelemben vett magaviseleten kívül benne van a tanuló akarati fegyelmezettsége, köteleességtudása és szorgalma is. Amidőn megállapíthatjuk, hogy jórahajló, megfelelő lelkiberendezettségű ifjúságunk külső és belső fegyelmezettsége megnyugtató, számolnunk kell azzal, hogy a mai élet diáksága egy új generáció kialakulási folyamatában az átmenetet mutatja. E kialakulási folyamattal állandó mozgás, bizonyos nyugtalanság jár. A sok hatóerőtől mozgatott ifjúságban többször észleltünk olyan tüneteket (önigazolást célzó hazudozás, bizonyos szilajság, túltengő individualizmus), amik az iskola részéről sok odaadó és tervszerű fegyelmező, fékező munkát, különösen pedig szép szóval, személyes ráhatással megértést célzó, legtöbbször eredményes eljárást kívántak. Elszigetelten voltak ismétlődő és már jellembeli hibákra mutató jelenségek is, amelyek már nem a gyerekes meggondolatlanosság tudattalan megnyilvánulásai voltak. Ezek a többi tanuló erkölcsi érzékét sértették, s így az erkölcsi integritás érdekében is szigorú elbánást követeltek. Egyébként fegyelmi eljárásunk minden mozzanata annak a gondolatnak éreztetésével történt, hogy az elengedhetetlen fegyelem nem az ifjúság életkedvének, természetes vidámságának elnémitása, nem gúzsbakötés és a dresszúra lelketlen eljárása, hanem az

iskolán belül és kívül való magatartás jóakarató szabályozása. A fegyelmelésben a lélekkel való eljárás azonban nem jelenthet valami erélytelen szentimentalizmust, lágy elnézést s ezzel együtt dekadenciát a fegyelmében.

7. A szülői ház és iskolánk. Szülői konferenciák. A nevelés munkája a szülői ház és az iskola közt oszlik meg. Nem lehet tehát e kettő élénk és bensőséges összeköttetése és összhangja nélkül egységes irányítás. Ezt tanulóink szülei és gondozói lassankint megértik. Kültelkiek, sőt helybeliek közül még mindig többen megelégedtek azzal, hogy gyermekeiket, gondozottjaikat az év elején beadták az iskolába, s ezen kívül minden kapcsolat nélkül távolálltak az iskolától és ezzel együtt gyermekeik, gondozottjaik iskolai ügyeitől. E mellett örvendetes jelenség, hogy a szülők többsége mindjobban keresi az összeköttetést az iskolával, fiaikkal szinte együtt élnek az iskola életét, résztvesznek a diákmiséinken, ünnepségeinken, s általában intézetünk minden mozzanata iránt érdeklődnek, az igazgatói és tanári fogadóórákat, még a távollakó kültelkiek is, szorgalmasan látogatják. Ennek a hatásait mindkét részről tapasztalhattuk. Nem ismerhetik ugyanis a szülők az iskolát a diák szubjektív, legtöbbször önigazolásán alapuló beszámolásából, viszont az iskola sem a házi nevelésre többször kevésbé kedvező mentegetődzésekből a szülők eljárását. Minden szempontra kiterjedő felvilágosításaink és tanácsaink, a szülőknek a házi nevelés alapján való őszinte megnyilatkozásai révén sok bajt el lehetett kerülni, vagy megszüntetni. Nem is szolgálhatja a célt a szülői ház részéről a fiúnak irreálisan kedvező színben való feltüntetése; ez nem lehet a gyökeres megoldás módja, s a tanár munkáját megnehezíti. Tartalmatlanoknak bizonyultak közvetlenül a konferenciák előtt való érdeklődések is. Ilyenkor ugyanis az érdeklődés tárgya rendszeresen a várható eredmény.

Intézetünk tanulói közül aránylag kevesen vannak olyan vidékiek, akik nem a szülői házban vannak. Ezek egy része a kecskeméti Faragó Béla Orsz. Árvaházra és a piarista konviktusra esik. A mellett, hogy a jönevű Árvaház nevelésének lényege, pedagógiai elvek szerint való eljárása diákjaink otthoni irányításáról teljesen megnyugtathat bennünket, az előljáróságokkal való összeköttetésünk az egyéni esetekben való együttműködés szempontjából megvolt. A piarista konviktus növendékei pedig piarista tanárok felügyelete és nevelése alatt vannak. Vidéki tanulóink másik része egyes családoknál helyezkedett el. A szállásadás és szállásvétel ügyébe való beleszólásunk, a gyakorolt felügyelet is azt célozta, hogy az összekötő szálak az iskolával ebben a viszonylatban is meglegyenek. Amikor a szállásadók a diákokat gondozásra átvették, vállalkozniok kellett az iskolával való együttműködésre is.

A szülői házzal való kapcsolat szorosabbá tételét célozta az is, hogy tanulóink szüleit, gondozóit közös megbeszélésre hívtuk össze. Szülői érte-

kezlet ebben az évben háromszor volt. Jung Šebestyén a napirendről, Meskó Lajos az otthon vallásos neveléséről, Tihanyi Tibor dr. pedig az iskola, a szülők és a tanulók önértékéről szolt. Az igazgató az értekezleteken a legújabb iskolai reformmal kapcsolatban tájékoztatta a szülőket, s ismertette a mai iskola problémáit.

8. Tanulmányi állapot. Gimnáziumunkban az oktatás az I. és II. oszt.-ban a középiskoláról szóló 1934:XI. t. c. alapján a nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr 3000/1935. eln., illetőleg 1301/1936. eln. számú rendeletével kiadott új Tanterv, a III—VIII. oszt.-ban pedig a 38.804/1926. eln. számú rendeletével kiadott Tanterv alapján és a módszeres értekezleteken megállapított elvek szerint történt. Az V., VI., VII. és VIII. osztályban a görög nyelv mellett a fakultatív francia nyelv tanítása is megvolt. A tanulók tehát ezekben az osztályokban szabadon választhattak a görög és francia nyelv tanulása között. A megoszlás helyes szempontok szerint történt. A megbírált 407 tanuló közül egy tárgyból elégtelen 34 (8·4 %), két és több tárgyból 19 (4·7 %). Ennek alapján a tanulmányi előmenetel jó. A jeles-, jó- és elégségesrendűek arányos megoszlása szempontjából azonban már gyengébb, 172 jeles- és jórendűvel (42·3 %) szemben 182 az elégségesrendű (44·7 %). Vannak tanulók, akiktől az elégségesnél jobb nem telik, de több tanulónktól többet várhatnánk. Megállapítható, hogy ezek a szorosabb értelemben vett iskolai munkával kapcsolatban talentumaikat nem kamatoztatják. Hiányzik belőlük a nagyobb lendület, a minél jobb eredményre való törekvés, s csak annyit tesznek, amennyi felsőbb osztályba való lépésüket biztosítja. Hajlandók továbbá olyannal foglalkozni, ami inkább inkább inkább van, s aminek gyakorlati eredményét közvetlenebbül és gyorsabban érzik. Több tanuló erőfelfejtését akadályozza az otthoni környezettel kapcsolatban a szükséges feltételek hiánya, másoknál a serdülő kor és a betegségből kifolyó huzamos óramulasztás okozott hanyatlást. Nem egy tanulónak otthon a ház körül való munkából is ki kellett vennie részét. A minél jobb eredmény elérése a szülőknek érdekük és örömük, s e célból szükséges, hogy a mai nehéz életviszonyok mellett, s a kenyérkeresés súlyos gondjai között is találják meg a módot arra, hogy gyermekeiktől számonkérjük az iskolán kívül eltöltött idő felhasználását, és a helyes napirend megtartásával rászorítják a gyermekeiket a kötelelességteljesítésre.

Az iskola tanulmányi szempontból is érzi az átmenetet. Az átalakulási folyamat a mai étellel kapcsolatos nagyobb differenciáltságú, új célkitűzésekkel, új szempontokkal meggyarapodott iskolát újabb és újabb feladatok elé állítja. Az iskolai munkával kapcsolatban mindig sok kérdés vetődött fel, de az új problémák megoldása fokozottabb mértékben szolgáltatja az anyagot a tanárnak az elmélkedésre és a közös megbeszélésekre. Miközben keressük a leginkább célravezető eljárásokat, módokat, elég nehézségre találunk. Érezzük, hogy a mai ifjúságban nagy gonddal kell

fokozni a tudományoszeretetet, a pontos kötelességteljesítésre való készséget s élesztetni a munkával s ennek eredményeivel járó gyönyörűséget. Fokozottabb mértékben kell örködni, hogy ifjúságunk tudattartalmában ne a kötelességteljesítést hátráltató élmények uralkodjanak. Féltenünk kell az egyensúly elbillenését a szellem művelésétől a túlhajtott, könnyen öncélúvá válható testkultusz felé.

Az erkölcsi és fegyelmi szempontokon kívül a tanulmányi előmenettel is szoros kapcsolatban van a *vasúton való bejárás* kérdése. Az iskolázatásnak ez a módja a háborús időkből származik, s a mai nehéz anyagi viszonyok között is megvan. A szülőknek ez anyagi könnyebbség, de az iskolának nagy teherterhelés. A bejáró tanulók azt az energiamennyiséget, melyet a tanítási órákra kellene tartogatniok, a koránkeléssel, utazással már elhasználták. Fáradtan és sokszor késve érnek az iskolába, innen még fáradtabban verődnek haza, s így a másnapra való készülés fizikai és pszichikai feltételei hiányoznak. Azok a hátrányok, amelyek a bejáró tanulók egészségi, erkölcsi és tanulmányi állapotában észlelhetők, aránytalanul nagyobbak a szülők anyagi előnyeinel. Jól teszik tehát a szülők, ha gyermekeiket a bejárástól megkímélik. Intézetünk egyébként a bejárást a jövő iskolaévben is csak a feltételeknek megfelelő esetekben engedheti meg.

A szorosabb értelemben vett iskolai oktatáson kívül felhasználtuk az alkalmakat tanulóink szemléletkörének bővítésére és ismeretanyagának mélyítésére, s felhívtuk figyelmüket az iskolán kívül folyó kulturális jelenségekre is. Az állatvédelem gondolatát az egyes órák tanítási anyagával kapcsolatban gyakorlati témák kidolgozásával tartottuk ébren, a kirándulásokon pedig a természet szépségei felé irányítottuk a figyelmet. *A filmmel való oktatást* a VKM. Oktatófilm Kirendeltséggel való kapcsolat révén oldottuk meg. Azokat a tanulókat, akik valamilyen irányban édeklődést és tehetséget mutattak, a tanítási órákon kívül is készséggel irányítottuk.

9. Tanulmányi kirándulások. A Nemzetközi Vásár megtekintésére Budapestre tervezett nagyobb kirándulás közbejött akadályok miatt elmaradt.

A Kecskemét környékére tett egynapos kirándulások célja a környékismeret és az üdülés volt.

Az I. A) osztály tanulói Meskó Lajos osztályfőnök, Lénárd Ödön és Mihályi Károly tanár kíséretében Kerekegyházára, az I. B) oszt. tanulói Jung Sebestyén osztályfőnök és Nyitrai Emil testnevelési tanár vezetésével május 25-én ugyancsak Kerekegyházára rándultak ki.

A II. A) oszt. tanulói Ongrádi József dr. osztályfőnökkel és Mericske Rezső tanárral május 26-án a Tiszaug—Szikrára tett kirándulással kapcsolatban a Tiszát és a tiszai hidat tekintették meg.

A III. oszt. tanulói Mericske Rezső osztályfőnökkel, Lénárd Ödön és Meskó Lajos tanár vezetésével május 8-án Bugacon volt környezetismeretre.

Külön az osztály kerékpárosai Mericske Rezső osztályfőnökkel május 15-én Ladánybene környékét tanulmányozta.

A IV. oszt. tanulói Oláh Imre osztályfőnök és Jung Sebestyén tanár vezetésével Szikrába rendezett kirándulást a holt Tisza és a városi szőlőbirtok megtekintésére.

A VI. oszt. tanulói Nyers Lajos dr. osztályfőnök vezetésével május 25-én Bugacra rándultak ki.

A VII. oszt. tanulói Farkas Dénes dr. osztályfőnökkel május 26-án Nagynyírben magasság- és távolságmérést végeztek.

A VIII. oszt. tanulói Nyári István osztályfőnökkel, Erczbrucker Aladár, Tihanyi Tibor dr. tanárral Kisnyírbe rándultak ki.

Az Oratórium tagjai Tihanyi Tibor dr. vezetőtanár vezetésével jún. 13-án Kisnyírbe tett kirándulás keretében zárta be a Kör működését.

Egyes órák keretében a tananyaggal kapcsolatban a II. A) o. tanulói május 25-én, a II. B) o. tanulói május 26-án Szabó István rajztanár vezetésével a városi múzeumot nézték meg.

A III. o. tanulói Molnár Sándor, Meskó Lajos és Mericske Rezső tanár kíséretében a helybeli vasgyárat, gyufagyárat és a villanytelepet tanulmányozták.

Szilassy Ferenc tanár vezetésével a IV. o. tanulói a különféle gyárakat (vasgyár, gyufagyár, konzervgyár, jéggyár, szeszgyár, Bende-ecetgyár, Kovács szikvízgyár) látogatták meg.

A VI. o. tanulói a Piarista téren Farkas Dénes dr. tanár irányításával jún. 2-án magasságmérést végeztek theodolittal.

A VII. o. tanulói Farkas Dénes dr. tanár vezetésével márc. 9-én a helybeli Földrengési Intézetben a hullámmozgás gyakorlati alkalmazását tanulmányozták.

10. Egészségi állapot. Testnevelés. A tanártestület tagjainak ezévi egészségi állapota aránylag nem volt kedvező, amennyiben 6 tanár szorult betegség miatt 9 ízben, összesen 47 tanítási napon helyettesítésre. A tanulók egészségi állapota kielégítőnek mondható. Novemberben 8 tanuló vörhenybe esett. A Faragó Béla Orsz. Árvaház növendékei a vörhenymegbetegedések miatt egy hétig vesztélgár alatt voltak. Ezenkívül súlyosabb, hosszabb mulasztással járó következő betegségek fordultak elő: influenza 3, lúfusz 1, tüdőcsúcsshurut 1, lüszös mandulagyulladás 5, mellhártyagyulladás 1, vakbélgyulladás 1, szívburokgyulladás 1, toroktályog 1, bőrbaj 1, kéz- illetve lábtörés 2, orroperáció 1. Ezekhez hozzászámítva a leginkább meghülésből eredő könnyű megbetegedéseket, az óramulasztások száma egy-két osztályban nagyobb, de általában normális volt.

Szarvas András dr. egyetemi m. tanár, iskolaorvos két ízben megvizsgálta tanulóinkat. Trachomás szembetegséget egy tanulóknál sem észlelt, nyaki mirigyduzzanatot egynél. Egyéb megállapításai: különösen az alsó

osztályokban sok tanulónál megvan a mandulák túltengése, a vérszegény tanulók száma kisebb, mint a múlt években, a pubertás korának feltűnő zavarai nincsenek. A tanulók testi fejlettsége az I. és II. osztályban nem kielégítő, azonban a III. és IV. osztályban, mint a múlt években is megállapítható volt, utoléri a koruknak megfelelő testi fejlettséget; ez a rendszeres testnevelésnek tulajdonítható.

Trachoma szempontjából Lénárd Imre dr. főorvos, áll. trachomafelügyelő is megvizsgálta tanulóinkat; trachomás szembetegséget egy tanulónál sem észlelt.

A rosszul táplált, vézna testalkatú tanulók életviszonyai iránt érdeklődtünk, s tőlünk telhetően igyekeztünk rajtuk segíteni. Az ifjúsággal az egyes órák keretében megismertettük az egészséges táplálkozás, ruházkodás és lakás szabályait, s ellenőrzéssel, szoktatással iparkodtunk a tisztaság iránt való érzéküket fejleszteni. A VII. és VIII. o. tanulói az egészségügyi órákon nyertek rendszeres oktatást az egészség ápolásáról.

Ifjúságunk az egyes órák után a szüneteket a folyosókon, vagy az udvarban töltötte, s ezalatt az osztálytermeket gondosan szellőztették. Az intézet új épülete tágas, világos, derűs, jól szellőztethető, központi fűtéssel ellátott tantermeivel és folyosóival, külön vízvezetékével, higiénikus felreeső helyeivel az egészségügy igényeit minden szempontból kielégíti.

A tanulók testnevelésére felhasználtuk a rendelkezésünkre álló eszközöket és módokat. A megnövekedett számú testnevelési órák beosztása egy testnevelési tanárnak 10 osztályban csak a kisebb létszámú párhuzamos I. és II. osztályban összevonással és a III.–VI. osztályban a harmadik testnevelési órák rovására történt redukción volt megoldható. A testnevelés igényeit az új épület modern, jól felszerelt tornaterme és az intézet udvara kielégíti.

A céllövészetet a tanulók az intézet épületében berendezett fedett céllövő pályán gyakorolták.

11. Pályázatok jutalmazása. Egyéb jutalmak és segélyek. A pályadolgozók eredményéről az intézetnek május hó 29-én megtartott záróünnepélyén felolvasott jegyzőkönyv számol be:

J e g y z ő k ö n y v

a kecskeméti kegyesrendi róm. kat. gimnáziumban kitűzött pályázatok elbírálása végett 1937. évi május hó 24-én megtartott gyűlésről.

A tétéleket megállapító bizottság az 1936. évi december hó 17-én tartott gyűlésen 15 tételre tűzött ki pályadíjat.

A határidőre beérkezett 29 pályamunka, 16 rajz- és 6 fotopályázat. Bírálói: Kovács Sándor apátplébános, főesperes, Bagi Lajos javadalmi hivatali ügyvezető, Csorba János gyógyszerész, Dömötör Lajos dr. ny. h. polgár-

mester, Dömötör László dr. kir. közjegyző, Füredi Lajos városi tanácsnok, Gáspári Lajos ny. reáliskolai igazgató, Harkay Béla városi főjegyző, Harkay József törvényszéki tanácselnök, Hegedüs Ferenc dr. ügyvéd, Nyúl Tóth Pál dr. h. polgármester, Ottó Sándor ny. műszaki főtanácsos, Sváb Kovács István földbirtokos, Szabó Iván dr. kormányfőtanácsos, egyházközségi főgondnok, Szabó József dr. rendőrtanácsos, a kecsk. rendőrség h. vezetője, Szabó László ny. törvényszéki tanácselnök, Szelei Imre dr. kir. ügyész, Tassy József dr., az Orvosi Kamara elnöke, Winkler István takarékpénztári cégvezető-főkönyvelő, Zimay Károly ny. polgármester és a gimnázium tanári testületének tagjai.

1. Kecskemét város közönsége által alapított „*Széchenyi-díj*“-ra, amelyre csakis kecskeméti születésű ifjak pályázhatnak, a bizottság a következő történelmi tételt tűzte ki: *Buda visszafoglalásának jelentősége magyar és európai szempontból*. Két pályázat érkezett.

Az „Él magyar, áll Buda még“ jeligés pályamű komoly iparkodásnak és munkának eredménye. Erről tanúskodik nemcsak a forrásművek felsorolása, hanem a munka egész felépítése is. Hiánynak érezzük azonban, hogy nem domborítja ki eléggé, ami Buda visszafoglalásából és az ország területi épségének helyreállításából elsősorban a magyarság, s nem utolsó sorban Középeurópa továbbfejlődésének szempontjából fontos és jelentős lett volna. Szorgalmáért és törekvő munkájáért 15 P jutalom illeti meg. Szerzője: *Szabó Pál VII. o. t.*

Az „Életünket és vérünket“ jeligés dolgozat a felállított követelményeknek nem felel meg, s így említést sem érdemel.

2. A „*Casino-díj*“-ra kitűzött irodalmi tétel: *Történeti elbeszélés Koháry István, a kecskeméti piarista ház alapítójának életéből*. Nem érkezett be pályázat.

3. A „*Zsiga-díj*“ ezévi tétele: *A babonáról, különös tekintettel Kecskemét vidékére*. Hárman pályáztak.

„A sok vén szipirtó csakúgy hemzsegett“ jeligés munka jó stílusérzékkel, kevés szóval, de világos meghatározásokkal van megírva. Állandóan szem előtt tartja témáját, s amit erre nézve talál, azt gondosan összegyűjti és feldolgozza. Meglepően síma és precíz az előadása, élvezettel és érdeklődéssel lehet olvasni. Szép külalakban 78 oldalnyit ad. Forrásaira nem utal pontosan. Mindennek talán csak járatlansága az oka. Munkája 20 pengő jutalmat érdemel. Szerzője: *Szabó Mihály VI. o. t.*

A „Luca napja“ jeligével ellátott munka 27 oldalon adja elő témáját. Nagy hibája, hogy forrásait majdnem szóról-szóra, de legalább is mondatról-mondatra közli. Az a beállítás, hogy a babonákat egy padkán ülő öreg néni mondja el egy pőfékelő öregembernek, ügyes keretet ad. Előnye a gondos kiállítás, a logikus elrendezés és a babonák előfordulási helyének megjelölése. 15 P jutalomra érdemes. Szerzője: *Siposs László VII. o. t.*

„Ne légy babonás“ jeligés dolgozat lelkiismeretes elmélyedéssel és témaszeretettel készült. Látszik, hogy a középiskolás diák sok fonákságot észre tud venni, és meg tudja látni azok orvosságát is. Szép gyűjtőmunkát végzett, s anyagát egyéníteni tudta. Lelkesedése nem egyszer túlzásra ragadja, és szól olyan dolgokról is, melyek nem tartoznak szorosan a tárgyhöz (pl. az exotikus keleti népek babonái). Bizonyos formai járatlanságról tanúskodik, hogy forrásaira nem utal pontosan, helyenkint viszont túlságosan ragaszkodik azok belüjéhez. 10 P jutalmat érdemel. Szerzője: *Legeza István V. o. t.*

4. A „*Horváth Döme-díj*“-ra *Kisfaludy Károly mint irodalmi úttörő* című tételt tűzte ki a bizottság. Egy dolgozat érkezett „Nyelvében él a nemzet“ jeligével. A pályamű fogalmazása zavaros, gyakran értelmetlen. Vannak benne irodalomtörténeti elírások is. De legnagyobb hibája, hogy teljesen mellőzi Kisfaludy úttörői munkájának jelentős részét (Auróra irodalmi kör), csak drámaírói jelentőségét érinti. Ezt is felületesen. A tételről alig szól, ami megérthető a felhasznált forrásmunkák elégtelenségéből. Dícséretet nem érdemel.

5. A „*Pózna-díj*“-ra kitűzött történelmi tétel címe: *Magyarországi törökvilág Takáts Sándor műveiben*. Egy pályázat érkezett „Kér éltet, vagy halált“ jeligével.

A dolgozat egyedüli hibája, hogy Takáts Sándornak a törökök iránti túlzott rokonszenvét nem domborítja ki eléggé. Egyébként az egész dolgozaton meglátszik a szeretet a tárgy iránt, hozzáértés és igen nagy szorgalom. A szerzőtől megkapjuk mindazt, amit a témától elvárhatunk. Jutalma 20 pengő. Szerzője: *Karl János VII. o. t.*

6. A *rom. kat. Egyházközség díjára* kijelölt szociális tétel: *Miben téved a kommunizmus?* Három pályázó dolgozott.

A „Hiszek a szeretet végső győzelmében“ jeligés munka egyszerű formában, keresetlen stílussal, gondos forrástanulmányok alapján készült. Látszik, hogy munkájában az adatok vezették. Éppen ez egyik nagy értéke, mert ilyenformán tényleg értékelhető tudományos munkát végzett. Külön említésre méltó, hogy forrásaira mindig pontosan utal, miáltal dolgozatát használható irodalmi terméké emeli a hasonló témakörben dolgozók számára. Jutalma 20 P. Szerzője: *Lehoczky Árpád VII. o. t.*

Az „Új nemzedék“ jeligés szép külsővel, sok gonddal és munkával készült dolgozat. Nem elvileg mutat rá a kommunizmus tévedéseire, hanem e helyett nagyon komolyan veszi dolgozata első mondatát: „Kiáltozzál és ne szünj meg kiáltozni!“ Így aztán a dolgozathoz egy dörgedelmes, néha túlzó arányokkal dolgozó, de nagyon színes szónoklat emelkedik ki. Saját szavai szerint „harci riadó akar lenni“, melyben a szerző, aki magát „a jövő értelmiség egyik jelöltjének“ nevezi, magasraemelt zászlóval „keresztes-háborút hirdet.“ Stílusa egyébként fordultatos és szép. Dolgozata élöszóval

előadva, igen hatásos lenne. 15 P jutalomra érdemes. Szerzője: *Romvári Illés VII. o. t.*

A „Pax“ jeligéjű pályázat csak 14 oldalra terjed, de a kommunizmus lényeges tévedéseire ügyesen mutat rá. Látszik, hogy beledolgozta magát a problémába. Szervesen áttekinti az egész kérdéskomplexumot. Stílusa helyenkint nagyon elvont, és ezért nem könnyű olvasmány. Kár, hogy a szerző, félve az aprólékos szörszálhasogatástól, nagyon röviden végzett témájával. De amit nyújt, az mintaszerű. Dicséretet érdemel. Szerzője: *Kalmár Dezső VII. o. t.*

7. Az *esztétikai tétel* címe: *Kit tartok a megszállott Erdély legkiválóbb elbeszélőjének és miért?* Nem akadt pályázó.

8. *Költői tétel* volt: *Lírai vagy elbeszélő költemény Pirrotti Szent Pompiliusszal kapcsolatban.* Egy dolgozat érkezett „Pati, non mori“ jeligével. Külső alakjában meglep a nagy rimkészség, de egyszersmind a ritmusérzéknek teljes hiánya. Előadása egészben száraz, kezdetleges. Nem tud tárgya iránt nagyobb érdeklődést kelteni, mert nincs elég átélése. Súlyos helyesírási hibái csak betelőzik az ítéletet: Említést nem érdemel.

9. *Német irodalmi tétel*: Kleist: *Die heilige Cäcilie oder die Gewalt der Musik* című legenda műfordítása. Hat pályamunka érkezett be.

A „Die Wege Gottes . . .“ jeligés mű leginkább megfelel annak a követelménynek, hogy a műfordítás anyagilag és, amennyiben a magyar nyelv természete megengedi, alakilag is hű legyen. Igen ügyes fordítás, mely az olvasóval szinte feledteti, hogy nem eredetit, hanem fordítást olvas. Megérdemli a 20 P jutalmat. Szerzője: *ifj. vitéz Démy-Gerő Sándor VIII. o. t.*

A „Heute rot, morgen tot“ jeligével ellátott munka is ügyes és gondos fordítást ad. Élvezetes olvasmány; azonban becsúszott néhány magyartalan és zavaros szerkezetű mondat. Jutalma 15 P. Szerzője: *Karl János VII. o. t.*

Gyengébben sikerült a „Frisch gewagt ist halb gewonnen“ jeligés munka, amely szorgalmáért dicséretet érdemel. Szerzője: *Hammerschmid Iván VIII. o. t.*

A „Die Gewalt der Musik“ dolgozat szerzője több helyen nem értette meg a szöveget, másutt pedig szolgailag fordít az értelem rovására. Dicséretet érdemel. Szerzője: *Szabó Mihály VI. o. t.*

Külön kell szólni a „Gloria“ jeligés dolgozatról. Ez nem rossz munka, sőt a jutalmazottakkal egy nivón áll. Minthogy azonban a bíráló bizottság ismételten tiltakozott már az oly dolgozatok ellen, amelyek csunyan vannak írva, és sok helyesírási hibával ékeskednek, az elbírálásnál ez a mű nem jöhetett számba, s így elvetendő.

Vége „Az a mesterség, hogy úgy . . .“ jeligés pályázat szerzője Péczeli Józseffel tartva, a szabad fordítás híve. Péczeli szerint a fordító rövidítheti vagy bővítheti az eredetit tetszése szerint. Mi ehhez a műfordítási elvhez

nem járulhatunk hozzá. A szerző alaposan elbánt az eredeti szöveggel; munkája nem fordítás, hanem utánzás. Ezért nem volt figyelembe vehető.

10. *Természettajzi* tétel volt: *A futóhomok felhasználása gazdasági célokra*. Öt pályázó dolgozott.

„Árvalányhaj a süvegem bokkrétája“ jeligés pályamű a kívánt részletességgel tárgyalja a futóhomok jelentőségét. A pályadolgozatnak különösen szőlőtermelésre és fásításra vonatkozó része oly nagy szorgalomról és szakértelemről tesz tanúságot, hogy már ezek alapján is elismerést érdemel az egyébként is kimerítő és részletes munka. Jutalma 20 pengő. Szerzője: *Fodor József VIII. o. t.*

„Aranyhomok“ jeligés pályázat szerzőjének tolla jóval meghaladja a középiskolás diák átlagos munkaerejét. Leíró részletei a közbeszúrt ábrákkal igen kellemes benyomást tesznek az olvasóra. Ha leíró jellege helyett inkább a téma kimerítését árulná el, jobbat nyújthatna. Érthetetlen, hogy a mindvégig élvezetesen írt pályamű nem utal forrásaira, és nem fordít elég figyelmet a futóhomok felhasználásának módjaira. 15 P jutalmat érdemel. Szerzője: *Legeza István V. o. t.*

Az „Aranyhomoka“ jeligés munka sok eredetiségről tanúskodik. Kár, hogy szerzője dolgozatának első felében csak a futóhomok fajaival és tulajdonságaival foglalkozik, amit el is hagyhatott volna. A gazdasági felhasználásról szól dolgozatának második felében alaposan és részletesen. A homok terméseredményeinek kedvező kialakulását adatokkal igazolja. Nagy szorgalma 10 P jutalomra teszi érdemessé. Szerzője: *Bende Ervin VI. o. t.*

„Fortiter ire“ jeligés mű egész terjedelmében azt a benyomást kelti, mintha nem is a pályatétel kimerítésére törekednék, hanem a talajművelés és növénytermelés módjainak általános ismertetésére. A nagy igyekezettel, de kevés eredetiséggel megírt dolgozat egyes részleteit homály fedi. Jóllehet a mű szerzője igen terjedelmességgel ír, de kellő alaposág és rendszeresség nélkül. A kezdetlegesen összeállított munka azt árulja el, hogy szerzője először pályázik, s erre való tekintettel nagy igyekezete dícséretre érdemes. Szerzője: *Polereczky Gábor VII. o. t.*

„Csipkés a szőlő levele“ jeligés pályázat hibája, hogy nem tér ki a futóhomok megkötésére, azt legfeljebb csak érinti. A dolgozat összeállításából is arra lehet következtetni, hogy szerzője kevés forrásmunkát használt fel, hiszen az utalásokat is mellözi. Érdeme, hogy vázaltszerű rövidsége mellett is a téma kidolgozására törekedett. Dícséretet érdemel. Szerzője: *Szabó Mihály VI. o. t.*

11. *Fizikai* pályázatként „*A vitorlázó repülés*“ című tételt tűzte ki a bizottság. Beérkezett négy dolgozat.

Mindegyik munka szerzője szeretettel és nagy kedvvel foglalkozott a témával, és szép munkát végzett. Külső kiállításuk is tetszetős. A dolgozatok között különbséget tenni nagyon nehéz. Mégis ha abból a szempont-

ból nézzük, melyik az a munka, melynél a szerző a legegységesebb képet tudja adni, akkor ez a „Szelek szárnyán I.“ jeligés dolgozat. Először a repülés történetéből adja a fontosabb mozzanatokat, majd az alapelveket ismertetve áttér a gép megoldására, a levegő szerepére és végül magára a repülésre. Munkája 20 P jutalmat érdemel. Szerzője: *ifj. vitéz Démy-Gerő Sándor VIII. o. t.*

A „Remény nélkül is . . .“ jeligés mű a magyar érdemeket mindenütt szépen hangsúlyozza. E dolgozat az előbbivel teljesen egyenértékű, de kiállítása nem oly gondos, mint az előbbié. 15 pengő jutalmat érdemel. Szerzője: *Tóth Béla VIII. o. t.*

Az „Ibimus illac“ pályamunka főhiánya, hogy nem mer önálló lenni. Túlságos mereven ragaszkodik forrásaihoz és azok képleteihez. E dolgozat 10 P jutalmat érdemel. Szerzője: *Vértesi József VII. o. t.*

A „Szelek szárnyán II.“ pályamunka szintén mereven ragaszkodik forrásaihoz. A sok képlet miatt nem tud egységes kerek képet nyújtani. Nem tudja a képleteket egységbe foglalni, vagy jobbanmondva, a képletek segítségével egységes képet adni. Tárgyszeretete és munkája 10 pengő jutalomra teszi érdemessé. Szerzője: *Farkas Géza VII. o. t.*

12. A *mennysiségtani* tétel címe: *Végtelen sorok*. Három pályázó akadt.

Legterjedelmesebb az „Alea jacta est“ jeligés munka. A feladott témán kívül magával a végtelen fogalmával, annak történeti kialakulásával és bölcséleti meghatározásaival is foglalkozik. Szépen felépített dolgozatának olvasása mindvégig élvezetes. Lelkes tárgyszeretete és gondos, csinos kiállítása 20 P jutalomra teszi érdemessé. Szerzője: *Forgács Tivadar VIII. o. t.*

A „Delta“ jeligével ellátott munka világosan, szabatosan fejt ki anyagát. Látszik, hogy a szerző a levezetéseket pontosan átértette. Tárgyának minden lényeges mozzanatára kiterjeszkedik (végtelen szorzatok, hatvány-sorok stb.), s így többet nyújt az előbbi dolgozatnál. Hibája, hogy tartalomjegyzéket nem ad. Ez is 20 P jutalmat érdemel. Szerzője: *Vértesi József VII. o. t.*

A „Szerelem“ jeligéjű dolgozat az egész anyagot vázlagszerűen adja, inkább csak a főbb tételek felsorolásával. Értékét azonban teljesen lerontja a hanyag kiállítás, a rengeteg helyesírási és egyéb íráshiba. Minthogy a bíráló bizottság már többször hangsúlyozta a hibátlan és gondos kiállítást, mint a bírálhatóság alapfeltételét, ez a dolgozat e követelménynek nem felel meg, s így dicséretet sem érdemel.

13. Az *alsó osztályú tanulók* részére: *Nevelőink temetőinkben* c. pályatételt tűzte ki a bizottság. Nem érkezett be pályamunka.

14. *Rajztétel* volt: *Linóleum metszettel készült kecskeméti vonatkozású levelezőlap*. Béérkezett 16 pályamű. Scréndjük érdem szerint:

„Egyszerűség“ jeligés rajz főérdeme az egyszerűség. A feltételeknek megfelel. Jutalma 7 pengő. Szerzője: *Berkes Endre VII. o. t.*

„Ora et labora“ munkának a linóleum által megkívánt foltszerű fel fogás adja meg az értékét. Ízléses a betűk elhelyezése. 7 pengő jutalmat kap. Szerzője: *Farkas Róbert VI. o. t.*

„Szigfrid“ jeligés mű linóleumszerű, leegyszerűsített alakokkal, a Kecs kemét szó feljebb tolásával egységesebb hatást érhetett volna el. Ez is 7 P jutalmat érdemel. Szerzője: *Chiovini Károly VI. o. t.*

„Tas“ ötletes elgondolás. A bélyeg helyénck foltszerű megoldása nehézkessé teszi. A karikásos tor nyelét jobban kellett volna hangsúlyoznia. A rajzolt kalap nem bugaci viselet. Az írott betű nem való linóleumtechni kára. Főképen eredeti ötletéért érdemel 7 P jutalmat. Szerzői: *Vándor László és Tóth Béla VIII. o. t.*

„Ond“ jeligés rajz védjegyszerű ügyes kompozíció. A betű stílusával összhangban van a stilizált gémeskút. 5 P-t érdemel. Szerzői: *Vándor László és Tóth Béla VIII. o. t.*

„Hírös város“ munkának szövege jól van elosztva, jó betűkkel. A szil uett kissé idegen. Jutalma 5 P. Szerzője: *Lőrincz Imre IV. o. t.*

„Gutenberg“ jeligés rajz: gémeskút a fölkelő nap sugaraiban, kissé sablonos téma. Egyszerű, világos, kellemes hatású. Megérdemli az 5 pengő jutalmat. Szerzője: *Berkes Endre VII. o. t.*

„Mohikán“ jeligés mű ötletes, eredeti terv, de túlszűfolt. Dicséretet érdemel. Szerzője: *Szabó Ferenc VII. o. t.*

„Alma mater“ jeligés rajzban a gimnázium sziluettje nincs kellőképen leegyszerűsítve. A részleteket nem kellett volna hangsúlyozni. A jó elgon dolású tervet szebben lehetett volna kivitelezni. Dicséretre érdemes. Szer zője: *ifj. vitéz Démy-Gerő Sándor VIII. o. t.*

„Töhötöm“ jeligés munka a nem egészen önálló gondolatot ügyesen oldotta meg. Dicséretet kap. Szerzői: *Tóth Béla és Vándor László VIII. o. t.*

„Pusztá“ jeligés munkánál eredeti a rét térképjegyének felhasználása. Jutalma: dicséret. Szerzője: *Vértési József VII. o. t.*

Az „Álmos“ és „Előd“ jeligés művek együttes alkalmazása jobban sikerült volna. „Kont“-nál a furulyázó pásztor beleszorítása a köbe-erőlte tett. „Huba“ nem önálló gondolatot fejez ki. „Dolcsi“ jeligéjű pályázat negatív felírása miatt nem jöhet számításba. Mindezek nem ütlik meg a kívánt mértéket.

15. *Fotopályázatként Fotocsendélet* szerepelt. 6 fénykép érkezett be, sorrendben a következők:

„Mocca“ jeligével jó beállítású csendéletet kapunk. Kár, hogy nem mindenütt egyformán éles. Fényes papíron élénkebb kép lett volna. Jutalma 7 pengő. Szerzője: *Salamon István VII. o. t.*

„Húsvéti hangulat“ hibája a túlzásfoltosság és a helytelen kivágás. Technikai kivitele hibátlan. Dicséretet érdemel. Szerzője: *Vértesi Ervín VI. o. t.*

„Sport“ jeligés kép ügyes csendéletszerű beállításáért dicséretet érdemel. A világos részek rajznélküliek. Ez is dicséretre érdemes. Szerzője: *Salamon István VII. o. t.*

„Tavaszi idill“ nagyobb rálátással és élesebb beállítással igen jó képet kapott volna. Így azonban gyenge, s nem érdemel dicséretet. A „Top Hat“ és „Május“ jeligés művek szürke, egyhangú, érdektelen képek. A kívánt mértéket nem ütik meg.

Az Önképzőkör 1937. évi április 4-én házi *szavalóversenyt* rendezett szabadon választott és kötött versekből. A szabadon választott költeményekből álló versenyen elsők lettek: *viléz Jankovich Xavér Ferenc VII.* és *Bende János VI. o. t.* Második helyet kapta *Müller László VIII. o. t.* Harmadik helyen végzett *Szentirmay György VI. o. t.*

A kötött tárgyú szavalóverseny győztese *Bende János VI. o. t.* Második lett *Müller László VIII. o. t.* Utána következik *viléz Jankovich Xavér Ferenc VII. o. t.* és *Szentirmay György VI. o. t.*

Pénzjutalomban, illetőleg segélyben részesültek az I. A) oszt.-ból: Farkas László (20 P), Ivitz Ottó (20 P), Visy László (15 P), az I. B) oszt.-ból: Baracska Zoltán (15 P), Désaknay Márton (15 P), Homoki Árpád (20 P), Leskowsky Albert (15 P), a II. A) oszt.-ból: Bánhegyi Aladár (15 P), Braunitzer Ferenc (20 P), Máté László (20 P), Sápi Vilmos (20 P), a II. B) oszt.-ból: Adorján Imre (20 P), Dékány Vilmos (20 P), Misius István (20 P), a III. oszt.-ból: Papp Gergely (15 P), Sebestyén Ferenc (20 P), I. Szabó Gábor (15 P), Varga Béla (15 P), Vincze Géza (15 P), a IV. oszt.-ból: Dobos István (15 P), Fodor Tivadar (15 P), Sztraka Pál (15 P), Venczel Sándor (15 P), az V. oszt.-ból: Fodor Endre (15 P), Legeza István (20 P), Stöber Lajos (15 P), Tapasztó János (15 P), a VI. oszt.-ból: Lázár Ákos (20 P), Perger Béla (15 P), Vörös István (15 P), a VII. oszt.-ból: Farkas Géza (15 P), Kangyal György (20 P), Szabó Pál (20 P), Szeveréni Kálmán (20 P), Vértesi József (15 P), a VIII. oszt.-ból: Danis Mihály (15 P), Deák Lajos (20 P), Kastóczy József (15 P), Kelő József (15 P), Perger Endre (15 P), Sipos György (15 P). Dékány Vilmos II. B) (10 P), Baracska István IV. (60 P), Asztalos József VI. o. tanuló (10 P) Kovács Sándor főesperes, apátplebános úr, Baracska Zoltán I. B) (15 P), Sipos György VIII. (15 P), Tóth Béla VIII. o. tanuló (30 P) pedig Schüssler Albert c. igazgató, piarista tanár úr részesítette felvételi, illetőleg tandíjsegélyben. A Hősök Napján elhangzott szavalatáért Bende János VI. o. tanuló Szabó Iván dr. kormányfőtanácsos, róm. kat. egyházközségi főgondnok úr részesítette jutalomban (10 P).

A pályamunkák (340 P) és a szavalóverseny győzteseinek jutalmazá-

sára (30 P), szegénysorsú, jó tanulók jutalmazására, illetőleg segélyezésére (845 P) kiosztott díjak összege: 1215 P, jutalomkönyvekre fordított összeg 45 P. Összesen: 1260 P.

Könyvjutalmat kaptak az I. A) oszt.-ból: Hamza Pál, Mátéffy Attila, Mészáros Endre, az I. B) oszt.-ból: Almási János, Bognár Gáspár, Herold József, Szécsényi Ferenc, a II. A) oszt.-ból: Ackermann László, Miklósy György, Molnár Imre, a II. B) oszt.-ból: Dömötör Pál, Gál Ferenc, Körmőczy Béla, Lázár István, a III. oszt.-ból: Bagi Lajos, Bende Tibor, Dollák Zoltán, Megáll József, Timár Bertalan, a IV. oszt.-ból: Adorján László, Boksányi Nándor, Schönberger István, Szarvas András, az V. oszt.-ból: Nagy Ferenc, a VI. oszt.-ból: Chiovini Károly, Rigó János, a VII. oszt.-ból: Karl János, Kósa László, Polyák Sándor, a VIII. oszt.-ból: ifj. vitéz Démy-Gerő Sándor, Krosics László, Zátonyi György. Szilassy Ferenc piarista tanár úr a természetrajzból tanúsított szorgalmáért Hajnal Mihály V. és Feimer György VI. o. tanulót, Lénárd Ödön tanár úr Németh Zoltán, Szabó Lajos, Takács Albert III. o. tanulókat könyvjutalomban részesítette.

A pályadíjakhoz, jutalmazásokhoz, segélyezésekhez kozzájárultak: a Kecskeméti Piarista Diákegyesület (200 P), a Róm. Kat. Egyházközség (régi gimnáziumi alapítványok kamattérítése címén 100 P), a Kecskeméti Kereskedelmi Iparhitelintézet és Népbank (50 P), Beke Ferenc dr. nyug. táblai tanácselnök (50 P), Dezső Lajos nyug. tanár (50 P), vitéz Bánhidi János tisztviselő (45 P), Dömötör László dr. kir. közjegyző (30 P), Fispán Géza nagykereskedő (30 P), a Kecskeméti Takarékpénztár Egyesület (30 P), (a „Tápitintezet”-nek és az intézeli cserkészetnek szóló 15 – 15 P adományáról más helyen történik az elszámolás), Platter János gyáros (30 P), a Róm. Kat. Egyházközség (30 P), Winkler István bank-cégvezető (26 P), Petrás András (25 P), Dékány László felsőházi tag, vitéz Démy-Gerő Sándor alezredes, Feldmeier Géza dr. orvos, Hammerschmid József dr. nyug. honvéd főtörzsorvos, Hegedüs Ferenc dr. ügyvéd, Magyar Általános Hitelbank, Nóta István dr. róm. kat. egyházközségi ügyész, Nyúl Tóth Pál dr. h. polgármester, Sándor József dr. városi tiszti főügyész, Schönberger Dezső dr. nagykereskedő (20 – 20 P), Szabó Iván dr. kormányfőtanácsos, a R. K. Egyházközség főgondnoka, Szabó László nyug. törvényszéki tanácselnök (15 – 15 P), Adorján Imre dr. ügyvéd, Csomák Gábor bank-pénztáros, Dömötör Lajos dr. nyug. h. polgármester, Fritz Imre dr. ügyvéd, a Kecskeméti Leszámítoló és Pénzváltóbank, a Magyar Ált. Takarékpénztár Kecskeméti fiókja, vitéz Márkus Ferenc dr., az ügyvédi Kamara elnöke, Stejskal Ottó dr. ügyvéd, Szelei Imre dr. kir. ügyész, Szelei Mihály p. ü. titkár, Tassy József dr. nyug. tiszti főorvos, Zimay Károly nyug. polgármester (10 – 10 P), Bagi Lajos jav. ügyvezető, Bende Sándor dr. bank-ügyvezető igazgató, Csabai Antal bank-cégvezető, Csorba János gyógyszerész, Dömötör István dr. gyógyszerész, Füredi Lajos városi tanácsnok,

Gaal József, a Népbank vezérigazgatója, Harkay Béla városi főjegyző, Harkay József törvényszéki tanácselnök, Krammer Győző árvaatya, Nagy Mihály dr. ügyvéd, titkár, Oláh Béla törvényszéki tanácselnök, Szabó József dr. a rendőrség h. vezetője, rendőrtanácsos, Vándor Manó postafőnök, Virág László banktisztviselő (5—5), Fejér János banktitkár (1 P), Kovács Sándor főesperes, apátplébános három tanulónak 80 P-t, Schüssler Albert c. igazgató, piarista tanár három tanulónak összesen 70 P felvételi-, illetőleg tandíjsegélyt adományozott. Összesen: 1272 P. Ebből marad a jövő iskola-évre bankbetétként 2 P, készpénzben tandíjsegélyre 10 P.

Könyveket ajándékoztak: Kovács Sándor főesperes, apátplébános (5 drb.), Hegedüs Ferenc dr. ügyvéd (4 drb.) és a budapesti Szt. István Társulat (6 drb.)

A nemesszívü adakozóknak, akik ifjúságunk munkakedvét fokozták, szegénysorsü tanulóinkat segítették, e helyen is hálás köszönetet mondunk.

Ösztöndíj. A nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr a közszolgálati alkalmazottak gyermekei részére léte-itelt tanulmányi ösztöndíjból Ktosics László VIII. és Karl János VII. o. tanulónak 100—100 P-t adományozott.

Ottó Sándor nyug. műszaki főtanácsos és neje Várady Gabriella alapítvány 120 P kamatait, a nemesszívü alapítók szándékainak megfelelően, a tanártestület Lőrincz Imre IV. (60 P) és Czarbol János V. o. tanulónak (60 P) ítélte.

Felvetődött az a gondolat, hogy az iskola új épületében az *osztálytermi padokat* a volt tanítványok ragaszkodása, hálája és áldozatkészsége cserélje fel újakkal. E rovatban számolunk be azzal, hogy ebben az iskolai évben e célra Ackermann Arthur ezredes és neje, a Kecskeméti Takarékpénztár Egyesület 60—60 P-t adományozott. Ezzel iskolapadokra az eddig begyűlt adományok összege: 837 P.

Disztermi székekre adományoztak: Adorján Imre dr. ügyvéd, Aszódi Géza dr. ügyvéd, Bende Emerich kereskedő, Bardócz Árpád törvényszéki elnök (8-8 P), Bende Sándor dr. bank-cégvezető igazgató (10 P), Bodócs Béla mozi-igazgató, ifj. Bodri Béni földbirtokos, Chiovini Béla gazd. vasúti főnök, Csorba Sándor földbirtokos, Csomák Gábor bankpénztáros, Dékány László felsőházi tag (8—8 P), vitéz Bánhidí János (55 P), Feldmeier Géza dr. orvos, Gaál Dezső dr. városi tisztviselő, Horváth Iván dr. nyug. törvényszéki bírő, Jenei Vilmos magánzó (8—8 P), Magyar Ált. Takarékpénztár R. T. (16 P), a Kecskeméti Kereskedelmi Iparhitelintézet és Népbank (60 P), a Kecskeméti Egyesült Gyufagyár R. T. (20 P), Kerekes József nyug. felügyelő igazgató, Kovács Ferenc kereskedő, vitéz Márkus Ferenc dr. ügyvédi kamarai elnök, Máté József dr. ügyvéd, Nyúl Tóth Pál h. polgármester, Molnár Máté húsiparos, Oláh Béla törvényszéki tanácselnök, Orbán János László törvényszéki bírő, Pócsy László alezredes, Szabó Iván dr. kormányfőtanácsos, a R. K. Egyházköztség főgondnoka, Szívós Béla dr. ügyvéd (8—8 P), Stoy Antal téglá-

gyári igazgató (10 P), Szabó László nyug. törvényszéki tanácselnök, vitéz Szabó Mihály dr. községi bíró, Csabai Antal banktisztviselő, Szelei Imre dr. kir. ügyész, Szelei Mihály p. ü. titkár, Szőke Kovács János alezredes, Tassy József dr. nyug. tiszti főorvos, Zimay Pál gyógyszerész (8—8 P), Pápai Béla ny. p. ü. tisztviselő (2 P). Összesen: 437 P. Dísztermi székekre az eddig begyűlt összeg: 517 P. Az intézet e helyen is hálás köszönetet mond érte.

12. Iskolánk és volt tanítványaink. A Kecskeméti Piarista Diákegyesület.

Az intézetből távozó érettségizett diákjainktól évről-évre azzal a gondolattal veszünk búcsút, hogy a kapcsolatot fenntartjuk egymással. Fel is keresik volt tanáraikat, s érettségi találkozóik formájában is vissza visszatérnek. 1936. július 5-én 25 éves találkozóra jöttek össze: Barborik István piarista tanár (Szeged), Bäckér István dr. egy. sebész magántanár (Debrecen), vitéz Cserhalmy József rendőrfogalmazó (Kecskemét), Fantó Lipót fényképész (Kecskemét), Farkas Gábor dr. tanár (Budapest), Fejér Albert dr. rendőrkapitány (Kecskemét), Kanszky Márton piarista tanár (Budapest), Karl János dr. piarista igazgató (Debrecen), Koczun Jakab piarista tanár (Debrecen), Kovács Sándor főesperes-apátplébános (Kecskemét), vitéz Marossy (Mengele) Ferenc külügyminisztériumi sajtófőnök (Budapest), Maróthy József MÁV főintéző (Budapest), Müth Károly dr. orvos (Nógrádkálló), Panner Géza dr. ügyvéd (Debrecen), Pataky Ferenc dr. árvaszéki ülnök (Kecskemét), Szabó József főmérnök (Kecskemét), Szirmák Béla dr. orvos (Budapest), Szívós József dr. orvos (Kecskemét). — Július 12-én a következő 10 éves találkozók voltak itt: Bakacsi István dr. orvos (Budapest), Bakkay Tibor dr. fogalmazó-gyakornok (Kecskemét), Beck Ferenc főszemlélsz (Kecskemét), Bencsik István róm. kat. lelkész (Nagykőrös), Berkes József városházi tisztviselő (Kecskemét), Csillik János róm. kat. lelkész (Kecskemét), Darnay Béla klinikai tisztviselő (Budapest), Dömötör Lajos dr. tb. aljegyző (Kecskemét), Gerinczy Alajos dr. klinikai orvos (Budapest), Gyalókay Sándor dr. főhadnagy-hadbíró (Budapest), György Béla magántisztviselő (Magyaróvár), Hallósy Miklós városi erdőmérnök (Kecskemét), Kiss Sándor OTI tisztviselő (Kecskemét), H. Kovács János zálogházi tisztviselő (Kecskemét), Kósa Ferenc dr. ügyvédjelölt (Kecskemét), Kőműves Ferenc postatiszt (Szeged), Prém István dr. ügyvédjelölt (Kecskemét), Szóráth Péter községi állatorvos (Lajosmizse), Varga Béla katonai tisztviselő (Örkény), Vargha Andor róm. kat. lelkész (Székesfehérvár), Wolf Miklós piarista tanár (Szeged). — Július 19-én 30 éves találkozóon vettek részt: Augner Rezső dr. ügyvéd (Kecskemét), Balanyi György dr. piarista igazgató, egy. ny. rk. tanár (Budapest), Chiovinai Kornél ny. községi jegyző (Pécs), Csonka Mihály piarista tanár (Szeged), Drégelyváry Károly MÁV főintéző (Budapest), Feldmeier József dr. fogorvos (Kecskemét), Kiss Dezső dr. orvos (Csongrád), Máthé István postafelügyelő (Kecskemét), H. Nagy László dr. kir. közjegyző (Kiskunfélegyháza),

Papp Lajos esperes-plébános (Pázmánd), Szabó Jenő városi tanácsnok (Kecskemét), Tóth István dr. ny. polgármester, ügyvéd (Pápa).

Volt tanítványainknak az intézettel való kapcsolatát még szorosabbá teszi a helybeli *Piarista Diákegyesület*. Megalakítási éve 1925. Célja: „a hazaszeretet, a keresztény kultúra és az összetartozás érzésének ápolása; a kecskeméti piarista gimnáziumnak és intézményeinek erkölcsi és anyagi támogatása; a gimnáziumban járó s onnan a főiskolákba került tanulóifjak istápolása; a gimnáziumba járó tanulók munkakedvének fokozására pályatételek kiltüzése és jutalmazása. E cél elérése végett nyilvántartja a gimnázium volt növendékeit, és figyelemmel kíséri pályájukat; kegyelettel őrzi a meghalt iskolatársak emlékét, s arra törekszik, hogy a hősi halált haltak emlékét méltóképpen megőrkölse; gyűléseket, előadásokat, felolvasásokat tart, kirándulásokat rendez, s a gimnáziumban rendezetteket támogatja; alapítványokat, ösztöndíjakat és diákjóléti intézményeket létesít. Közgyűlésein kegyelettel eleveníti fel az intézet egy egy tanárának vagy jelesebb volt tanítványának emlékét.

Az 1937. évi június hó 6-án megtartott közgyűlésen *Liszka Béla dr.* városi tanácsnok Hornyik Jánosról, Kecskemét város történetirójáról a következőkben emlékezett meg:

Az emberi lélek misztikumra hajlamos mélységeiben gyökerezik az érdeklődés, amely régmúlt események folyamatát, összefüggéseit és belső értelmét, letűnt korokban élt elődök cselekedeteit és emlékeit kutatja.

Megpróbáltatásokkal, vagy problémákkal és gondokkal terhes időkben valósággal vonzódik a vizsgálódó szellem a multhoz, mert vigaszt és biztatást keres annak tanúságaiban, eszméinek és törekvéseinek igazolását szeretné bennük megtalálni.

Az elnyomatás korszakának magyar nemzedéke is ezt várta a históriától, ezt remélte a történeti kutatástól.

Talán nem hangzik túlmerészen, és nem vélekedem egészen alaptalanul, ha azt állítom, hogy e korszak adott új impulzust a hazai történészek kutató munkájának.

Az általános irányú anyaggyűjtés mellett nagy erővel indult meg addig ismeretlen források rendszeres feltárása, levéltári anyagok publikálása, részletkérdések, társadalmi osztályok, kisebb területi egységek, külön korszakok történetének monografikus feldolgozása.

Ebben a tudományos miliőben jelenik meg az 1860–1866 évek folyamán négy kötetben „Kecskemét város története oklevéltárral.“ Nem szakember munkája. Szerzője: Hornyik János városi főjegyző és levéltárnok. Ő maga írja az első kötet előszavában: „Hazám tudósait tisztelettel kérem; hogy igénytelen egyéniségem csupán mint történet kedvelőt — dilettanst, — munkámat pedig mint kalászatot, böngészetet — compilatiót — tekinteni sziveskedjenek... történetirói dicsőségre nem vágytam soha, kellő

készültséggel, avatottsággal nem is bírok, — szűk köröm, terhes hivatalviselésem gátolt s most már hanyatló életkoromban — elkéstem.“

A dilettáns és kompilációja mégis sikert arattak.

A Magyar Tudományos Akadémia 1863. évi január hó 13-i nagygyűlésének jegyzőkönyve állapítja meg Hornyik első három kötetéről: „mind az okiratok nagy számát, melyek a műben bocsátattak először közre, mind a feldolgozást tekintve, a legkiválóbb mű azon történeti monographiák közt, melyek irodalmunk terén 1856—1861 évek folyamán megjelentek.“

A munkát az Akadémia Marczibányi díja, az íróat az akadémiai levelező tagság és a Magyar Történelmi Társulat választmányi tagsága jutalmazta.

Így lett Hornyik János Kecskemét történetírója. Méltó, hogy annak az iskolának diákegyesületében emlékezzünk róla, amely iskolának több mint 100 évvel ezelőtt kiváló, szeretett növendéke volt, amelynek egykori tudós tanáraitól annyi lelkes buzdítást, biztatást nyert.

Nem készült történetírónak. Hosszú ideig csak a saját gyönyörűségére írt és gyűjtögetett. Küldetésszerű elhivatottság vezérelte azonban a történelmi kutatás útjára.

Még egyetemi tanulmányai során megihlette a sejtelmes mult. Horváth Istvánt hallgatta, és véletlenül került a kezébe néhány kecskeméti vonatkozású oklevél.

Tőle magától tudjuk, hogy ezek a régi iratok felkeltették érdeklődését. Figyelme önkénytelenül a történeti tárgyú adatok felé fordult.

Mikor azután feltárult előtte az ódon városháza archivumja, teljesen megigézte az évszázadok ködfátyolába burkolt nagy misztikum: szülővárosának ismeretlen története. Virág Benedek nevezetes mondata visszhangzott a lelkében: „Ha nem tudod, mik történtek vala, minekelőtte születél, gyermek vagy.“

Ő pedig mindent tudni akart, hogy Tacitus példájára elmondja, ami igaz, és semmit se merjen mondani, ami nem igaz. Maga írja, hogy gyűjtési vágya itthon „még inkább szárnyra kelt . . . e maradt összpontja minden igyekezetemnek, édes foglalkozása hivatalom terhei közül kiszakasztott minden üres órámnak.“

Külső körülmények is közrehatottak — sőt azt mondhatnám: elhatárolólag érvényesültek — amíg az ösztönös vágy tudatos akarattá lényegült. Az Akadémia az elnyomó kormányhatalomnak a történeti emlékek eltüntetését célzó törekvéseit úgy akarta ellensúlyozni, hogy országszerte elrendelte a történelmi adatok gyűjtését. Megjelent Balla Gergely: „Nagykőrösi Króniká“-ja, Gyula város története. Szeged és Dés városok pályadíjakat tűztek ki saját történetük megírására. A kecskeméti tanács is elhatározta, hogy közközltségen lefordíttatja a levéltár török okleveleit, s magára vállalta a város monográfiájának kiadatási költségeit.

Hornyik Jánost jó barátja, Horváth Döme, is biztatta úgy, hogy saját szavai szerint „kinőtt az elhatározás.“

Porlepte föliánsok, egymás tetejébe dobált iratesomók, levelek és oklevelek kuszált tömegét szinte példátlan türelemmel rendezti, tekintete mohón szántja a betűsorokat. Oszlik a sűrű homály, történesek, események, akaráások és elhanyagolások káoszából kibontakozik egy dolgozó és küzdő, bízakodó és szenvedő, saját erejéből mindig megújuló magyar város multja.

Évszázados rejtélyek oldódnak meg. Mint valami bűvös érintésre, megnyílik az örökkévalóság kárpitja, s megjelennek a régi földesurak: a király-nék, a Káthaiak, Péro János, a Hunyadiak, Lábathlan János, Patócsiak, Koháryak, Vizkeletiek, Fáyak, Vayak, Rákócziak, meg a többiek; a szabad bírtokkal rendelkező, kiváltságos helyzetben élő kecskeméti polgárok; a Rákos mezejére igyekvő Kecskeméti Kalandos Társaság. Megelevenedik a törökhódoltság helyhatósági és gazdasági önállósága, III. Mahomet szultán kegyelemténye, meglebben a beszélőköntös, jönnek a betelepülő szt. ferencrendi szerzetesek. Megvilágosodik a fogott bírának s a három város törvényszékének eredeti intézménye, a parasztvármegye. Magyarázatot nyer a török kiveretésekor a város határán kívül 32 pusztán folyt baromtenyésztő gazdálkodás. Megelevenednek a híres kecskeméti tőzsérek és a helyben üzött 19 féle ipar mesterei. Jönnek Thököli Imre és Rákóczi Ferenc kurucjai, jönnek a fájdalmas mementók, az 1706. év három nagy futása a német elől a Mátrába és Baracsra, az 1708 as rácdúlás láng és vérözöne.

Következik második átfogó monográfiája: „Pusztaszer története“, amely élesen tükrözteti Kecskemét szívós küzdelmét a bérelt kun puszták megváltkozása nyomán kibontakozó gazdálkodási válság ellen. Készül Kecskemét gazdaságtörténete, a maga idejében szinte páratlanul álló tanulmány. Jönnek számos kisebb dolgozatai és értekezései.

Amíg az idő iszonyú suhanással repült, ő hidat emelt generációk és korszakok fölé.

„Így támadt fel kétezer éves sírjából, s így tisztított meg sok mendeda salakjától Kecskemét város története“ — amint ő saját maga is büszkén hirdeti.

Nem hivatásom és nem is céлом, hogy mérlegeljem Hornyik János történetírói érdemeit. Ezt a maguk idejében mások, arra hivatottak nálam sokkal tökéletesebben elvégezték.

Azóta a múlt idővel együtt változhatott a történeti ízlés, módosulhattak a történeti szemlélet szempontjai: Hornyik János főművei, Kecskemét és Pusztaszer története azonban változatlanul a magyar história értékei maradtak. S azok is maradnak, mert még ma is szabatos, gondos és lelkiismeretes képét adják egy alföldi magyar város életének, ékesen szóló bizonyosságai népünk sokszor tagadásba vett városépítő és megtartó képességeinek.

Még ma is megbecsülendő, pragmatikus és páratlanul objektív helytörténeti tanulmányok.

Nekem csak az volt a célom, hogy szerény szavakkal méltassam a munkát, amelyre szülővárosának rajongó szeretete készítette Hornyik Jánost, s amelyről még ma is lelkesítő példát vehetünk.

Én csak tisztelni akartam a férfit, aki a Bánk bán örökké dicső költője mellett a leghasznosabb szolgálatot tette Kecskemétnek.

Áldassék érte az emlékezete!

III. Az országos középiskola, az autonóm kat. középiskolák és az iskolai hatóságok.

A magyar középiskola az utóbbi években jelentékeny változáson ment át.

1. Az 1934. évi XI. törvénycikk *egységes magyar középiskolát* teremtett, amennyiben a középiskolák különböző típusai (gimnázium, reál-gimnázium, reáliskolák, leánygimnázium, leánylíceum) helyébe a „gimnázium“-ot, illetve „leánygimnázium“-ot léptette megreformált alakjában.

Ez az új egységes középiskola, a gimnázium, az 1935–36. iskolai évben az I. osztályban életbe is lépett.

2. Az 1935. évi VI. törvénycikk az említett tanügyi reformmal kapcsolatban *új közoktatásügyi igazgatást* is állapított meg és pedig:

a) az ország területét nyolc tankerületre osztotta, s ezek élére *tanke-
rületi királyi főigazgatókat* állított. E főigazgatók hatásköre a tankerü-
letben levő középiskolákra és más egyéb iskolákra és intézményre terjed-
ki, s ezenkívül a VKM. az egyházi hatóságok alá tartozó középiskolák feletti
állami főfelügyeleti jogát is általuk gyakorolja.

b) Minthogy az 1935. VI. t.-c. 8-ik §-a kijelenti, hogy az egyházi ható-
ságok saját szabályaik szerint igazgatják: *a katolikus egyházi hatóságok alá-
tartozó középiskolák autonóm katolikus középiskolákká lettek.*

Ezen iskoláknak legfőbb közigazgatási hatósága: a Katolikus Közép-
iskolai Főhatóság, K. K. F., melynek mindenkori elnöke a hercegprímás,
tagjai a püspöki karból kiküldött két püspök és a középiskolát fenntartó
férfiszerzetesrendek főnökei.

A Kat. Középiskolai Főhatóság az autonóm kat. középiskolákat az
állam főfelügyelete mellett az említett törvénycikkben megszabott keretek
között saját szabályai szerint igazgatja, és felügyel a nevelés és tanítás
munkájára. Ez irányú felügyeleti jogát *a katolikus középiskolai főigazgatók*
útján gyakorolja.

3. **Hatóságok.** A kecskeméti Kegyes-tanítórendi róm. kat. gimnázium
fenntartója: a Magyar Kegyes-tanítórend.

Az intézet a Katolikus Középiskolai Főhatóság igazgatósága és felügyelete alatt áll.

A magyar Kegyes-tanítórend főnöke: **Sebes Ferenc dr.**, az országgyűlés felsőházának tagja, a Kat. Tanügyi Tanács középiskolai osztályának elnöke.

A m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter: **Hóman Bálint dr.**, aki iskolánk, mint autonóm kat. középiskola felett az állami főfelügyeleti jogot a budapestvidéki tankerületi kir. főigazgató útján gyakorolja.

A budapestvidéki tankerület kir. főigazgatója: **Kemenes Illés dr.**

Az intézet főigazgatója: **Jászai Rezső dr.**, tanügyi főtanácsos, katolikus középiskolai és kegyesrendi főigazgató.

IV. A tanári testület és működési köre.

Sorszám	A tanár neve, képesítése és alkalmazásának minősége	Szolgálati éve		Mely tárgyakat, mely osztályokban és heti hány órában tanított?	Heti óraszám	J e g y z e t
		összesen	ennél az intézetnél			
1	Orbán János dr. magyar, latin kegyesr. gimn. igazgató	24	6	Filozófia VIII. 2	2	Házfőnök, konvik- tusi igazgató, tan- díjkezelő.
2	Erozbrucker Aladár magyar, latin kegyesr. okl. r. tanár	19	9	Vallástan II. B) 2 Magyar ny. II. B) 5, VIII. 3 Latin ny. II. B) 5 Osztályfőnöki óra II. B) 1	16	A II. B) o. főnöke, az Önképzőkör vezetője, cserkész- csapatfőnök.
3	Farkas Dénes dr. matematika, fizika kegyesr. okl. r. tanár	8	8	Mennyiségtan II. A) 4, III. 4, VI. 3, VII. 3 Fizika VII. 4	18	A VII. o. főnöke, tanárértekezleti jegyző, a fizikai gyakorlatok veze- tője (VII. o.).
4	Jung Sebestyén latin, német kegyesr. okl. r. tanár	1	1	Latin ny. I. B) 4, IV. 5 Német ny. IV. 4 Szépirás II. B) 1 Osztályfőnöki óra I. B) 1	15	Az I. B) o. főnöke, a német társalgás vezetője (I. cs.), konviktsusi pre- fektus.
5	Kerkai József dr. latin, görög kegyesr. okl. r. tanár	20	1	Latin ny. V. 5 Görög ny. V. 5, VII. 5 Gyorsírás IV. 2, V. 2	19	Az V. o. főnöke, a Gyorsírókör vezetője.
6	Lénárd Ödön latin, történelem kegyesr. okl. r. tanár	1	1	Történelem III. 3, V. 3 Földrajz I. A) 3, I. B) 3 Természetr. I. A) 2, I. B) 2	16	
7	Merioske Részó magyar, német kegyesr. okl. r. tanár	1	1	Magyar ny. I. B) 5, III. 4, V. 3 Német ny. III. 3 Ének II. A) 2	17	A III. o. főnöke, hitelemző, a német társalgás vezetője (II. cs.), cserkészfő- nök.
8	Meskó Lajos magyar, latin kegyesr. okl. r. tanár	1	1	Vallástan III. 2 Magyar ny. I. A) 5, VI. 3 Latin ny. I. A) 4 Természetr. II. A) 2 Osztályfőnöki óra I. A) 1	17	Az I. A) o. főnöke, hitelemző, a kisebb ifjúsági könyvtár őre, az apródok vezetője.

Sorszám	A tanár neve, képesítése és alkalmazásának minősége	Szolgálati éve		Mely tárgyakat, mely osztályokban és heti hány órában tanított?	Heti óraszám	J e g y z e t
		összesen	ennél az intézetnél			
9	Mihályi Károly német, francia világi okl. h. tanár	2	1	Francia ny. V. 5, VI. 6, VII. 5, VIII. 5	21	
10	Molnár Sándor matematika, fizika kegyesr. okl. r. tanár	7	3	Mennyiségtan I. A) 5, IV. 3, V. 3, VIII. 2 Fizika III. 2, VIII. 4	19	A fizikai szertár őre, a fizikai gy- akorlatok vezetője (VIII. o.), cserkész- parancsnok.
11	Nyári István latin, görög kegyesr. okl. r. tanár	25	4	Latin ny. VIII. 5 Görög ny. VI. 6, VIII. 5	16	A VIII. o. főnöke, az ifj. Segélyző- Egyesület vezetője.
12	Nyers Lajos dr. latin, történelem kegyesr. okl. r. tanár	7	4	Latin ny. III. 6, VI. 5 Történelem VI. 3, VIII. 3	17	A VI. o. főnöke, a tanári könyvtár, a művelődés és műv. történelmi- s éremgyűjtemény őre.
13	Nyitrai Emil testnevelés világi okl. h. tanár	5	5	Testnevelés I. A)—I. B) 4, II. A)—II. B) 4, III. 2, IV. 2, V. 2, VI. 2, VII. 3, VIII. 3	22	Az ifj. Sportkör és a vívótanfolyam vezetője, a torna- szertár őre.
14	Oláh Imre történelem, földrajz kegyesr. okl. r. tanár	2	2	Vallástan IV. 2 Történelem IV. 2, VII. 3 Földrajz II. A) 3, II. B) 3, III. 2, IV. 1, VII. 1 Természetrész II. B) 2	19	A IV. o. főnöke, a földrajzi és tör- ténelmi szertár őre.
15	Ongrádi József dr. magyar, latin kegyesr. okl. r. tanár	2	2	Magyar ny. II. A) 5, VII. 3 Latin ny. II. A) 5 Szépírási II. A) 1 Osztályfőnöki óra II. A) 1	15	A II. A) o. főnöke, az énekár veze- tője, az énekszer- tár őre, konvik- tusi prefektus.
16	Schüssler Albert latin, német kegyesr. okl. r. tanár	43	17	Német ny. V. 3, VI. 3, VII. 2, VIII. 2 Ének II. B) 2	12	C. gimn. igazgató, a nagyobbifjúsági könyvtár őre.

Sorszám	A tanár neve, képesítése és alkalmazásának minősége	Szolgálati éve		Mely tárgyakat, mely osztályokban és heti hány órában tanított?	Heti óraszám	J e g y z e t
		összesen	ennél az intézetnél			
17	Szabó István műv. és mért. rajz világi okl. r. rajztanár	14	13	Rajz I. A) 2, I. B) 2, II. A) 2, II. B) 2, III. 2, IV. 2 Műv. rajz V—VI. 2, VII—VIII. 2 Mennyiségtan I. B) 5	21	A rajzszerktár óre.
18	Szilassy Ferenc természetrájz, földrajz kegyesr. okl. r. tanár	5	3	Természetrájz IV. 4, V. 2, VI. 3 Mennyiségtan II. B) 4 Egészségtan VII—VIII. 2	15	A természetrájzi és vegytani szerktár óre, cserkésztsizt.
19	Tihanyi Tibor dr. hittudományok kegyesr. okl. r. hittanár	2	2	Vallástan I. A) 2, I. B) 2, V. 2, VI. 2, VII. 2, VIII. 2 Ének I. A)—I. B) 2	14	Hitszónok, az ifj. Oratórium, a szim- fónikus és fűvös zenekar vezetője, a zeneszerktár óre, konviktusi aligaz- gató.
20	Vincze László magyar, latin kegyesr. okl. r. tanár	35	9	Vallástan II. A) 2 Magyar ny. IV. 3 Latin ny. VII. 5 Szépírás I. A) 1, I. B) 1	12	Igazgatóhelyettes.

A nem róm. kat. tanulók vallástanárai:

Borsodi József dr. főrabbi, tanította az izraelita vallású tanulókat.

Ferencz József unit. missziói lelkész, megbízott hitoktató, tanította az unitárius vallású tanulókat.

Friedrich Lajos ág. h. ev. hitoktató, tanította az ág. h. ev. tanulókat.

Závory Elek ref. hitoktató, tanította a ref. vallású tanulókat.

Iskolaorvos:

Szarvas András dr. egyetemi magántanár, kórh. belgyógyász-főorvos,
b. kórházigazgató.

V. A tanárok hitéleti, társadalmi és irodalmi tevékenysége.

Orbán János dr. a Katolikus Középiskolák Igazgatói és Tanárai Fegyelmi tanácsának kinevezett tagja, a Kecskeméti Katona József reáliskola hittani püspöki biztosa, a budapestvidéki tankerületben a latin nyelv tanulmányi felügyelője, a városi kórházban működő ferencrendi apácák rendkívüli gyóntatója, a Kecskeméti Róm. Kat. Egyházközség tanácsának, Kecskemét th. város törvényhatósági bizottságának, iskolaszékének, testnevelési bizottságának, a városi múzeum és könyvtár felügyelőbizottságának, a Kecskeméti Piarista Diákegyesület választmányi, a Kat. Egyházi Énekkar tb. tagja, az Orsz. Faragó Béla Árvaház felügyelőbizottságának, a szegedi Dugonics-Társaság és a Kecskeméti Katona József-Társaság rendes tagja, a Magyar Cserkészszövetség VIII. kerületének társelnöke.

Erczbrucker Aladár a Magyar Cserkészszövetség VIII. kerületének tb. ügyvezető elnöke.

Farkas Dénes dr. az Eötvös L. mat.-fiz. Társaság rendes, a Kat. Egyházi Énekkarnak, a Kecskeméti Gyorsírók Egyesületének, a Kat. Legényegyletnek s az Országos Kat. Eszperantó Egyesületnek választmányi tagja, a szegedi Sz.-Imre egyesület disztagja. A Kecskeméti Földrengési Intézet vezetője. Előadásokat tartott, és zeneszámokkal szerepelt a Kat. Legényegyletben és a Napsugár Leányklubban. Többször gyóntatott és orgonált a plébánia-templomban. A házi alkalmazottak húsvéti szentgyakorlatait vezelte.

Jung Sebestyén a Jó Pásztor zárdában rendszeresen gyóntatja a zárda növendékeit. Több ízben misézett, prédikált és gyóntatott Fülöpházán és a kórházakban.

Kerkal József dr. a leventéknek vasárnaponként misézett és prédikált, a plébánia-templomban segédkezett a gyóntatásban.

Meskó Lajos írt a „Magyar Nyelv“-ben, „Magyarosan“-ban, „Új Élet“-ben. Misézett és gyóntatott a plébánia-templomban és vidéken.

Molnár Sándor VIII. cserkészker. vezetőtiszt. A magyar turista szöv. „Bugac“ osztályának háznagya, a Foed. Emericana Jazygia corporatiójának lelkesze, az Emericanában előadást tartott. Beszédeket mondott különböző pusztai templomokban, legénygárdák gyűlésein; beszélt az Emericana kulturális előadásain, rendszeresen pasztorált Matkón.

Nyárl István pasztorációs munkában segédkezett a plébánia-templomban és a ferencrendieknél.

Nyers Lajos dr. Kecskemét th. város népművelési bizottságának tagja; cikkei jelentek meg a kecskeméti Katolikusok Lapjában. A jelen Értesítőbe programmértekezést írt. Résztvett a helybeli katonaság, továbbá a népmiszió alkalmával a gyóntatásban.

Nyitrai Emil az Országos Testnevelési Tanárok Egyesületének és az Országos Torna-Szövetségnek rendes, a Kecskeméti Atletikai Club választmányi tagja.

Oláh Imre többször prédikált Alsóménteleken, Hetényegyházán, a kecskeméti Angolkisasszonyok templomában. A helyőrség pasztorálásában segédkezett. A kórházban kiszolgáltatta a betegek szentségeit. Október 6-án ünnepi beszédet mondott a gimn. hazafias ünnepélyén. A Foed. Em. Jazygia corp. dominusa.

Ongrádi József dr. vasár- ünnepnap és csütörtökönként misézik a szegénygondozó nővéreknél.

Schüssler Albert a Kecskemét városi Zeneiskola felügyelőbizottságának választott, a Kat. Egyházi Énekkar tb. tagja.

Szilassy Ferenc a Magyar Néprajzi Társaság tagja. Több alkalommal misézett és prédikált a kórházban, ugyanitt többször kiszolgáltatta a betegek szentségeit, a plébánia és a ferencrendiek templomában sokszor segédkezett az ifjúsági gyóntatásokban. A helyőrség pásztorálásában is segédkezett.

Tihanyi Tibor dr. előadást tartott a hittanárok és hitoktatók Egyesületében, néplíceum sorozatában és gimnáziumunk szülői értekezletén. Szentbeszédet tartott a ferencrendi templomban. Több alkalommal vallásostárgyú konferenciát mondott a Jó Pásztor zárdában. Ugyanitt rendszeresen gyóntatta a leánynövendékeket. Szindarab betanítással és rendezéssel résztvett az Americana tanya-missziós munkájában. A kórházban és a szanatóriumban több alkalommal kiszolgáltatta a nagybetegek szentségeit. Segített a gyóntatásban, misézésben és a nagytemplomi istentiszteletek fényének emelésében a segédkezők betanításával. A piarista templomban végezte a nagyheti szertartásokat. Több cikket írt a Katolikusok Lapjában. Megrendezte és ellenőrizte a katolikus leány és fiú-középiskolások táncanfolyamát. Az Országos Katolikus Tanáregyesület fogadásánál, a piaristák pünkösdi zenémiséjén, az intézet tornaünnepélyén és a missziós hölgyek kerti ünnepélyén mint karnagy működött közre.

Vincze László a Kecskeméti Piarista Diákegyesületnek és a Váci Múzeum-Egyesületnek alapító és választmányi, a Magyar Irodalomtörténeti Társaságnak rendes tagja.

VI. Tananyag.

A tananyag elvégzése az I. és II. osztályban a középiskoláról szóló 1934:XI. t.-c. alapján a nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter új 3000/1935. eln., illetőleg 1301/1936. eln. számú rendeletével kiadott új Tanterv, a III—VIII. osztályban pedig a 38.804/1926. számú rendeletével kiadott Tanterv alapján történt. Az V—VIII. osztályban a görög nyelv mellett a francia nyelv tanítása is megvolt. A tanulók szabadon választhattak a görög és francia nyelv között.

VII. Tankönyvek.

I. osztály. Róm. kat. nagyobb katekizmus, Alszegehy—Sík: Magyar nyelvt. I—II., Alszegehy—Sík: Magyar olvasó I., Pirchala—Esztergomy—Nagy: Latin nyelvtan, Esztergomy—Nagy: Latin olvasó I., Karl—Varga: Földrajz I. (A mi hazánk.), Karl—Méhes: Kis természetrajz I., Suták—Vörös—Hatvani: Számtan és geometria elemei I.

II. osztály. Róm. kat. nagyobb katekizmus, Pokorny: Ó-szövetségi bibliai tört., Alszegehy—Sík: Magyar nyelvt. I—II., Alszegehy—Sík: Magyar olvasó II., Pirchala—Esztergomy—Nagy: Latin nyelvtan, Esztergomy—Nagy: Latin olvasó II., Bitter: Német nyelvk. I., Karl—Varga: Földrajz II., Karl—Méhes: Kis természetrajz II., Suták—Vörös—Hatvani: Számtan és geometria elemei II.

III. osztály. Róm. kat. nagyobb katekizmus, Pokorny: Új-szöv. bibl. tört., Alszegehy—Sík: Rendszeres magyar nyelvtan, Alszegehy—Sík: Magyar olvasó III., Pirchala—Esztergomy—Nagy: Latin nyelvtan, Esztergomy—Nagy: Latin olvasó III., Bitter: Német nyelvk. II., Balanyi—Jászai: Magyarország tört., Karl—Varga: Földrajz III., Nagy J.: Kis fizika, Suták—Vörös—Hatvani: Számtan és algebra III. oszt., Bíró: Műalkotások könyve.

IV. osztály. Róm. kat. nagyobb katekizmus, Pokorny: Kat. szertartástan, Alszegehy—Sík: Stiliztika, Lehr—Arany: Toldi, Pirchala—Esztergomy—Nagy: Latin nyelvtan, Esztergomy—Nagy: Latin olvasó IV., Bitter: Német nyelvk. III., Kontraszty—Tihanyi: Egyet. tört. I., Karl—Varga: Földrajz IV., Toborffy Z.: Ásványtan és kémia, Suták—Hatvani—Lóky: Algebra és geometria IV., Bíró: Műalkotások könyve, Kiss: Az egységes magyar gyorsírás tankönyve. I. rész.

V. osztály. Schütz: Kat. hittan, Alszegehy—Sík: Retorika, Pirchala—Esztergomy—Nagy: Latin nyelvtan, Vézner: Antológia lyrica, Friml: Livius XXI—XXII. könyve, Bitter—Teveli: Rendsz. német nyelv., Bitter—Teveli: Német nyelvk. IV., Maywald—Váyer: Görög nyelvtan, Maywald—Jirka: Görög olvasó I. és II. r., Birkás: Francia nyelvkönyv V. és VI., Kontraszty—

Tihanyi: Egyet. tört. II., Karl—Méhes: Növénytan, Suták—Hatvani—Lóky: Algebra és geometria V., Kiss: Az egységes magyar gyorsírás tankönyve. II. rész.

VI. osztály. Schütz: Kat. erkölcsstan, Alszeghy—Sík: Poetika, Pirchala—Esztergomy—Nagy: Latin nyelvtan, Kuzmits: Szemelvények Cicero beszédeiből, Láng: Sallustius Coniuratio Catilinae, Wirth: Szemelv. Verg. Aeneiséből, Marót—Wagner: Homeros Odysseia, Jirka: Szemelv. Xenophon és Herodotos műveiből, Maywald—Váyer: Görög nyelvtan, Bitter—Teveli: Német nyelv. V., Birkás: Francia nyelvkönyv V. és VI., Kontraszty—Tihanyi: Egyetemes tört. III., Karl—Méhes: Állattan, Suták—Hatvani—Lóky: Mennyiségtan VI., Lóky: Logaritmustáblák (4 jegyű).

VII. osztály. Schütz: Kat. egyháztörténelem, Alszeghy—Sík: Magyar irod. tört. és olv. könyv I. r., Szinnyi: A magyar nyelv, Pirchala—Esztergomy—Nagy: Latin nyelvtan, Wirth: Szemelv. Verg. Aeneiséből, Fehér B.: Cicero De Signis, Huszty: Ifj. Plinius lev., Maywald—Váyer: Görög nyelvt. Marót—Wagner: Homeros Iliasa, Gerecs—Mészáros: Görög lírai antológia., Birkás: Francia irod. olvasókönyv I. r., Bitter—Teveli: Német irod. tört. I., Bitter—Teveli: Schiller Wilh. Tell., Kontraszty—Tihanyi: Egyetemes tört. IV. Nagy J.: Kísérleti fizika I., Suták—Hatvani—Lóky: Mennyiségtan VII—VIII., Lóky: Log. táblák, Melly—Párdányi: Egészségtan, Kalmár—Varga: Földrajz VII.

VIII. osztály. Schütz: Kat. hitvédelem, Alszeghy—Sík: Magyar irod. tört. és olvasókönyv II. r., Pirchala—Esztergomy—Nagy: Latin nyelvtan, Wirth: Szemelv. Horatiusból, Balogh Á.: Szemelv. P. Cornelius Tacitus műveiből, Kerényi: Platon és Aristoteles, Birkás: Francia irod. olvasókönyv. II. r. Bitter—Teveli: Német irod. t. II., Balanyi—Jászai: Magyarország okny. története, Nagy J.: Kísérleti fizika II., Suták—Hatvani—Lóky: Mennyiségtan VII—VIII., Lóky: Log. táblák, Kornis: Pszichológia és logika, Melly—Párdányi: Egészségtan.

Segédkönyvek: V—VIII. Wagner—Horváth: Róm. régiségek, III—VIII. Schmidt: Magyar-latin és latin-magyar szótár, III—VIII. Kelemen: Magyar-német és német-magyar szótár, V—VIII. Lévy—Vida: Görög szótár, VI—VII. Elischer—Frölich: Szótár Homeroshoz, III—VIII. Kogutowitz: Atlasz a magyar és világtörténelem tanít., I—IV. Kogutowitz: Középk. földr. Atlasz.

A kat. tanulók részére minden osztályban Sík—Schütz: Imádságos könyv.

VIII. Szertárak és könyvtárak.

Fizikai szertár. Gyarapodás vétel útján: 1 db. ampermérő egyen- és váltóáramra, 1 db. Segner-kerék, 1 db. hőmérő vetítéshez 140·20 P értékben. Apróbb szerekre és fogyó anyagra fordított összeg: 15·32 P. Összesen: 155·52 P.

A természetrajzi szertár gyarapodása vétel útján: 1 db. durranó gázfejlesztő készülék, 1 db. mérleg (200 gr.-os), 1 db. gázfejlesztő készülék, a víz szintéziséhez 1 db. U cső, 1 db. üvegcád (30×22×22 cm.), 3 db. gázfejlesztő búra, 4 db. jénai retorta és több kisebb eszköz 164·24 P értékben. Anyagfogyasztásra fordított összeg: 12·26 P. Összesen: 176·50 P. A Kegyesrend Főnökének adományából 1 db. Terta A típusú keskeny filmvetítő készülék (600 P) és 1 db. Batka-féle gyöngyvászon vetítőernyő (60 P) az oktatófilmek vetítésére. Kertay Ede erdőmester úr 1 db. szürke gémet, Annók Szabó János ny. százados úr, bugaci madármegfigyelő 1 db. füles vöcsköt ajándékozott, Nád Dezső úr pedig a kitömést végezte. Nád Dezső úr és Szilassy Ferenc piarista tanár úr 1—1 kitömött fenyves rigót adományozott.

A rajzszerár beszerzése: 1 db. párhuzamos vonalzó, Undi Mária: Magyar Kincsesláda, Lasz gallner: Gyakorlati perspektíva, összesen 48·50 P értékben.

A történelmi és földrajzi szertár vétel útján 7 db. fali térképpel gyarapodott. (Ausztrália és Polinézia, Európa hegy- és vízrajza, Ázsia, Magyarország hegy- és vízrajzi térképe, Magyarország az elnyomatás korában, Európa politikai térképe, Európa 1878-tól a világháború végéig.) Értékük: 194 P. A beszerzett 2 db. térképtartó- és 1 db. szemléltető állvány ára 75 P. Térképek javíttatására fordított összeg 15 P. Összesen: 184 P. Ajándék: 1 db. fali térkép 26 P értékben. (Kogutowitz Lajos honvéd alezredes úr ajándéka.)

Az énekszerár beszerzése: 11 db. Harmonia Sacra és szavaló-kórusok 51·46 P értékben.

A zeneszerár 6 P értékben zeneművekkel gyarapodott. A zeneeszközök felszerelésére fordított összeg: 24·80 P. Összesen: 30·80 P.

A tornaszertár a harmadik testnevelési órával kapcsolatos több eszközzel, 2 db. öltözőszőnyeggel, 2 db. ugródeszkával 205·20 P, a könyvválomány 3 művel 25·25 P értékben gyarapodott. A nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr 4 öltözőpadra és egy ajtó beépítésére 542 P-t utalt ki.

A tanári könyvtár gyarapodása: a) vétel útján 14 mű 27 kötetben 188 P értékben, b) ajándékozás útján 60 mű 71 kötetben 332·08 P értékben.

ben, c) tagilletmény fejében 11 mű 11 kötetben. Összesen: 85 mű 109 kötetben 520·08 P értékben. A folyóiratok száma: 28. Előfizetésekre és köttetésekre 246 P-t fordítottunk. Könyveket ajándékoztak: a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr, a Rendfőnök úr, Kornis Gyula titkos tanácsos, egyetemi rektor úr, a Magyar Tudományos Akadémia, az Orsz. Bibliografiai Központ, Budapest székesfőváros Statisztikai Hivatala, a Magyar Külügyi Társaság, a m. kir. Pázmány Péter Tudományegyetem, a Szt. István Társulat, az Athenaeum, a Franklin-Társulat és Szalay József piarista tanár.

Az *ifj. könyvtár* könyveinek köttetésére fordított összeg 114·40 P, vétel útján a gyarapodás 4 mű 4 kötetben. Összesen: 126·40 P.

Az ajándékozásokért e helyen is köszönetet mondunk.

IX. Ifjúsági egyesületek.

Oratórium. Vezető tanár *Tihanyi Tibor dr.* Kezdetől fogva a vallási ismeretek továbbfejlesztését és a vallásos öntevékenység ébresztését célozta ez az egyesület. A régi, híres és a kecskeméti piarista iskolában annyira virágzó Congregatio Marianát váltotta föl ilyenféle elgondolások mellett a Kalazancius Oratórium. Aki megalkotta, bízott benne, hogy ennek a vallásos ifjúsági egyesületnek már pusztá létezésével adva van természetüleg van vezetőség és számos tag, s ezek összedolgozva igyekeznek a főntebb említett célokat valóra váltani. Az élet azonban mást mutatott. Csakhamar keservesen érezte ez az intézmény is a pontosan megrajzolt szervezet és a részletekre tekintő szabályok hiányát, melyeken, mint valami síneken, nyugodtan és biztosan haladhatna előre. Ez a körülmény részint kellemetlenül hatott, részint azonban bizonyos előnyöket biztosított az egyesület jövő működésére nézve.

Kellemetlen volt azért, mert a mindenkori vezetőknek saját elgondolása szerint kellett berendezni a társulat életét és működését, hiszen az egészről csak egy pozitív adata volt, az egyesület neve. Jó volt, ha kézhez álltak számára az elmúlt esztendőök jegyzőkönyvei, mert ezek némi képet és így bizonyos fokban mintát adtak az Oratórium életéről és működéséről. Ilyen körülmények között nem egyszer fölhangzott az a megjegyzés, hogy mi szükség van az Oratórium külön címére és útjaira, mikor céljánál fogva ugyanazt akarja, mint a Mária Kongregáció. Tehát miért nem kongregáció? Erre azonban azt feleljük, hogy az Isten országát a sokféleség és a gazdag változatosság jellemzi, akármelyik területére tekintünk. Hogy csak egy területre mutassunk rá, mely ebben a pontban illusztráló erővel hat, ottvannak a különféle szervezetek. Mindegyik végelemzésben a hármas evangéliumi tanács megvalósítását tűzi ki magának célul, és mégis hányféle úton, hány-

féle keretben és név alatt haladnak egymás mellett. S ha jól megnézzük, azt kell mondanunk, kár volna az egyszerűség kedvéért ezeket összegyúrni, mert ebben az esetben nagyon sok történelmi és etikai érték menne veszendőbe. Úgy érezzük, hogy szükség van erre a sokféleségre, minthogy az emberek is sokfélék, és egyik ebben, másik abban találja meg a neki megfelelőt. Azonkívül a környezet, a talaj, ahol élnie kell az intézménynek, az is rendkívül fontos tényező, mely magábanvéve is módosításokat tesz szükségessé. Tehát igaz, hogy a lényeg ugyanaz, a részlet utak-módok azonban a korok, idők és a működési terület szerint kell, hogy változzanak. Ez az elgondolás tartotta és tartja fenn az Oratórium létét is.

Másrészt egyenesen előnyösnek bizonyult, hogy társulatunk élete nem volt részlet-szabályokba merevítve. Így ugyanis mindig szabadon változtathatta külső formáit, és szabadon válogathatta ki az éppen megfelelő működési eszközöket anélkül, hogy a lényegben hűtlen lett volna multjához vagy a neki léte adó eredeti elgondolásokhoz. S amikor most az Oratórium legújabb külső-belső alakváltozásairól számolunk be, hangsúlyozni kívánjuk, hogy ezzel a módosítással a jelenlegi szükségleteket és föladatokat tartva szem előtt, csak új köntöst kapott az Oratórium, a lénye és lényege azonban teljesen ugyanaz, ami volt. S egyúttal azt is kijelentjük, hogy ezek a részlet-módosítások egyáltalán nem tartanak igényt a véglegességre, sőt teljes mértékben érintetlenül akarják hagyni az egyesület alkalmazkodási készségét.

Az említett módosítások nem szabályok, hanem csak részletintézkedések. Mindenek előtt az Oratórium egészét eredményesebb működés céljából részekre, ha tetszik, szakosztályokra bontottuk. Négy szakosztály állt így elő: a liturgikus, kultúr-, szociális- és sajtó-szakosztály. Ezeket úgy szerveztük meg, hogy mindegyik szakosztály a maga körében teljesen egységes egészet alkosson, tehát működésében önálló tudjon lenni. A vezető réteg egyes tényezőit egyéni szín és érdek céljából latinul címeztük. Az egyes szakosztályok élén áll a Praefectus, kinek helyébe szükség esetén a Secretarius lép. A szakosztály működését a Notarius tartja számon, aki időnkint az Oratórium egész közülete számára adatokkal szolgál.

Időnkint valamennyi szakosztály úgynevezett plenáris gyűlésre jön össze, melyen az egész Oratóriumot érintő ügyeket intézünk, és a szakosztályok egymásközött beszámolnak a végzett munkáról, illetőleg megbeszélik az esetleges közös programot. A plénum vezetője a Praesidens, ki mindig a nyolcadikosok közül kerül ki. Minden osztály kap egy Cursor-t, aki szakosztály különbség nélkül közvetíti a híreket a vezetőség és a tagok közt, főképen pedig közli, hogy melyik szakosztály mikor tartja összejövetelét. A vezető hittanár, mint Promotor, a Praesidens és helyettese, a Plenaris Secretarius, segítségével tartja működésben és irányítja az Oratórium egész szervezetét. A plenáris gyűlések közé eső időközökben az egyes szakosz-

tályok közt az Oratórium kis folyóirata — a Tuba — tartja fenn a kapcsolatot.

A szakosztály zömét a tagok teszik, akik Operarius címmel és jelleggel valamennyien résztvesznek a szakosztály munkájában. De ez a munka nem fiktív, mint a legtöbb egyesületben, aholis megszokott kép, hogy egy-két agilisabb tag körömszakadtig dolgozik, a többi pedig tétlenkedik. Itt mindenkinek személyre szólóan van meg a maga tennivalója, melyről alkalmas időpontban a szakosztály színe előtt kötelees beszámolni. A szakosztály időnkint úgynevezett villámgyűlést tart, mely legfeljebb tíz percet tölt ki. Rövid beszámolás és rövid újabb célkitűzések. Utána mindig ötperces szentségi ájtatosság a templomban, melyhez alkalomszerűen kétperces szentbeszéd csatlakozik a Promotor részéről.

Az egyes szakosztályok munkairányát a következő általános munkapontokban foglaltuk össze:

I. Liturgikus szakosztály.

1. Az ünnepélyes miséket ellátni segédkezőkkel.
2. A nagyheti szertartásoknál énekkel és segítséssel közreműködni.
3. Szentségimádás alkalmával gondoskodni adorálókról.
4. A ministrálók hozzáértését ellenőrizni és a sekrestyében a fegyelmet biztosítani.
5. Egy-egy megbízható tagot állítani a gyertyagyújtogatás és az ampolna-kezelés lebonyolítására.
6. Körmenetek alkalmával a rendezői teendőket ellátni.
7. Nagycsütörtökön segédkezni a kelyhek és oltárok tisztogatásánál és a szentsír rendezésénél.
8. Részlet-tanulmányokkal megismerni és ismertetni az Egyház liturgiáját.
9. Az egyházi ének és zene ismertetése tanulmányok és darabok bemutatása alapján.
10. Az Oratórium ájtatosságainak liturgikus rendezése, fényének emelése.
11. Beteglátogatás esetén gondoskodni az Oltáriszentség megfelelő kíséretéről és fogadtatásáról.
12. Reprezentatív küldöttséget szervezni és küldeni, amikor erre az Oratórium részéről szükség van, és más egyesületekkel fölvenni az érintkezést.

II. Kultúr-szakosztály.

1. Könyvek, folyóiratok tanulmányozásával megismerni és ismertetni a katolikus kultúr-értékeket.
2. Minden tag kötelees elolvasni egy-egy katolikus írás-terméket, s arról látóközönség tágitására a közösség előtt egy-két szóval beszámolni.
3. Ismerni és ismertetni a népszerű hittudomány, aszketika, keresztény bölcsélet irodalmi termékeit.

4. Az oratóriumi ünnepélyek számára műsor-anyagról, rendezőségről és szereplőkről gondoskodni.

5. Színész-gárda, szavaló kórus, ének-, zene-együttesek, tánc- és illetani kurzusok szervezése.

6. Az oratóriumi könyvtár kezelése és fejlesztése.

III. Szociális szakosztály.

1. Könyvek, cikkek alapján tanulmányozni és ismertetni a szociális kérdéseket.

2. Szociális irányú ténykedéssel előbbre vinni ezen problémák megoldását.

3. Jótékony célra előadásokat, összejöveteleket rendezni.

4. Főlölegessé vált használati tárgyakat gyűjteni a szegények számára.

5. Amiben lehet, finoman gondoskodni szegénysorsú diáktársakról.

6. Az iskola betegeit számontartani és segíteni.

7. Az esetleg befolyó pénz kezelése és elszámolása.

8. Főiskolákra távozók érdekében keresni a kapcsolatokat a diákjóléti intézményekkel.

9. Tenni valamit az „elfelejtett lelkekért“.

10. Útbaigazítani az igazán rászoruló szegényeket és nehéz helyzetben levőket.

IV. Sajtó-szakosztály.

1. Időközönként megjelentetni az Oratórium folyóiratát, melyből az egyes szakosztályok tudomást szereznek egymás működéséről.

2. Ugyanebben megírni kisebb tanulmányokat és cikkeket.

3. Propaganda céllal sajtó-gyűléseket rendezni.

4. Terror és kémkedés nélkül buzgólkodni a katolikus sajtó-termékek terjesztésén.

5. Figyelemmel kísérni és figyelmeztetéssel közkinccsé tenni a folyóiratokban megjelent nevezetesebb cikkeket.

6. Az Oratórium számára megszerezni és kölcsönözni folyóiratokat.

7. Tanulmányok és viták útján rámutatni a katolikus sajtótermékek fogyatékoságaira és a másutt található előnyökre.

8. Írásokkal résztvéve az ifjúsági irodalomban katolikus író-gárdát nevelni.

9. Korunk jeles katolikus íróit és a legújabban megjelent katolikus műveket ismertetni és számontartani.

10. Az esetleg fölmerülő írásbeliségeket intézni.

Ezekből a munkapontokból első tekintetre kitetszik, hogy főelvünk tenni és dolgozni a katolikus érdekekért és már a középiskolában rászoktatni a jövő katolikusait az ilyen irányú munkára. A jelszó: Age! De természetesen az imádságról sem feledkezünk meg. Ez a berendezkedés

nem tud ugyan fölmutatni sok önképzőkör-jellegű díszes műsort, de annál több magában álló kis eredményre tud hivatkozni.

Amennyire szerény erőink engedték, a munkapontok jegyzéke nem maradt írott malaszt, hanem amit tudtunk, valóra is váltottuk.

A liturgikus szakosztály külön bizottságot küldött ki a ministránsok felülvizsgálására, és csak az ministrálhatott, aki letette ezen bizottság valamelyik tagja előtt az úgynevezett ministráns-próbát. A Tarzicius-fiúk szorgalmasan segédkeztek a nagytemplomi istentiszteleteknél és a mi templomunkban. Sajnos, itthon csak egyszerű ministráns ruhában, míg a nagytemplomban öskeresztény-szabású és izlésesen díszített, külön erre a célra készített öltözékekben. Kiállított a többi csoport belevonásával egy férfikart és egy vegyeskart három, illetve négy szólammal. A betanítást a Promotor végezte. Tartott a szakosztály egy formális gyűlést is, melyen a liturgikus öltözékekről hangzott el értekezés az egyik tag tollából. Volt még zsolnárszöveg elmondás és énekszám a műsoron. Különös dicsérettel és köszönettel emlékezünk meg a sekrestyében és a nagyhét megrendezése körül kifejtett fáradságos munkájukról. Mintegy tíz alkalommal képviselték az Oratóriumot a többi vallásos egyesületek sorában.

A kultúr-szakosztály két alkalommal adott elő színdarabot szép sikerrel. Egyszer a szegénysorsú nép számára rendezett néplíceumi előadások sorozatában, amikor énekkel és konferencia-beszéddel kiegészítve egy teljes délutáni műsort töltöttünk ki. Más alkalommal a Matkó-pusztai iskolában adtunk elő színdarabot az összegyűlt egyszerű hallgatóság élénk tetszésétől kísérve. Ezt az előadást az Emericana sorozatában tartottuk. Külön bizottságot küldött ki a szakosztály a tánckurzus megrendezésére, mely mindenben megfelelt feladatának. Tartottunk egy Prohászka emlékgyűlést halála tizedik évfordulója alkalmából. Itt elhangzott egy fölolvadás a szépíró Prohászkaról; egy róla szóló Sik-költemény és egy énekszám. A jelentősebb Prohászka dátumokhoz a Promotor fűzött tárgyi és személyi magyarázatot, záró ájtatosságunk közben pedig rövid beszédben emlékezett meg Prohászkaról, az Oltáriszentség és a templom emberéről. Megható volt, hogy az ülésre egy szép Prohászka-portrét állított föl a rendezőség. Az év folyamán minden tag elolvasott egy valláserkölcsi, vagy ilyen szellemű szépirodalmi művet, melyről rövidesen beszámoltak részint Tuba című folyóiratunkban, részint a szakosztály gyűlésén.

A szociális szakosztály is szép eredményeket mutatott fel. Három alkalommal használt öltözési cikkeket gyűjtöttünk a szegények számára, s a Szegénygondozó Nővérek által el is juttattuk azokat rendeltetési helyükre. Karácsony estéjén négy szegénysorsú családnak vittek a fiúk szépen feldíszített karácsonyfát, ajándékokat és édességet. Ezek a dolgok részint pénzgyűjtésből, részint a jó édesanyák áldozatkészségéből kerültek elő. Feledhetetlen élménye marad a szociális szakosztálynak az a közös

gyónás és áldozás, melyet egy nagyon beteg társukért végeztek mintegy harmincan. És feledhetetlen emlék marad az azóta fölgyógyult nagybetegnek az a diszkrétan megfogalmazott levél, melyet a kórházi ágyon kézbesítettek neki éppen a legkritikusabb percekben harminc társának aláírásával, hogy érte imádkoztak és érte áldoztak a reggeli diákmisén. Három kis diáknak csináltatott a szakosztály új ruhát, melynek anyagát az egyik tanár úr reverendái szolgáltatták. Egy szegény fiú új cipőt kapott a szakosztály buzgó munkája nyomán. Ide számít az az értékes munka, melyet a kultúr-szakosztállyal karöltve végeztek a helybeli és a matkói egyszerű nép között. A összes szakosztály közül a szociális dolgozott legtöbbet a tanév folyamán.

A sajtó-szakosztály munkájának legszebb gyümölcse az Oratórium piros-címlapos negyedív alakú 16—20 oldal terjedelmű kis folyóirata, mely 12 példányban jelent meg háromszor a tanév folyamán. Az Actio Catholica helyi gyűlésén is bemutatták, ahol a résztvevő egyesület-vezetők nagy örömmel üdvözölték az egyszerű és mégis csinos külsőben megjelenő Tubát. Szorgalmasan olvasták és kölcsönözték a folyóiratokat. A gimnáziumba járó folyóiratokkal kapcsolatban pedig buzgón végezték az adminisztrációs teendőket. A külső fórumokon még nem mertünk írásainkkal mutatkozni.

Ha visszatekintünk egész évi működésünkre, csak hálával tudunk gondolni az Úr Istenre, aki mindehhez hozzásegítette kis egyesületünk tagjait. Ezért mondtunk köszönetet a jún. 13-i közös szentmisével és szentáldozással, és ezen örvendeztünk a kisnyíri erdőben megtartott agapén.

Önképzőkör. Vezetőtanár *Erczbrucker Aladár*. Az Önképzőkör 1936. szeptember 20-án tartotta alakuló gyűlését, amelyen a Kör tagjai a következő tisztkart választották: elnök: Krosits László VIII. o. t., titkár: Berauer Béla VIII. o. t., főjegyző: Karl János VII. o. t., aljegyzők: Kangyal György és Szabó Pál VII., pénztáros: Zátonyi György VIII. o. t., ellenőr: Hammerschmid Iván VIII. o. t., főkönyvtáros: Deák Lajos VIII. o. t., alkönyvtárosok: Kósa László és Szeveréni Kálmán VII. o. tanulók.

A működő tagok száma az V—VIII. osztályokból: 103. Tagsági díj: 1 P. Több tanuló felmentést kapott a tagsági díj megfizetése alól.

Az Önképzőkör az idei tanévben fennállásának 75. évfordulóját ünnepelte. A tagok ebben az esztendőben is igyekeztek megvalósítani a Kör régi céljait, az önművelést, a tudományokban, önismeretekben való haladást, a fellépés biztonságának növelését, egyszóval az életre való készülést. S ebből a szempontból tekintve Önképzőkörünk 75. esztendeje munkás esztendő volt. A régi eszme lebegett a tagok előtt, de a mának új, modern köntösében. Ez leginkább a szereplők tárgyválasztásában nyilvánul meg. Érdekes összevetni egy-egy régi, békebeli önképzőköri gyűlés jegyzőkönyvét egy mai gyűlés műsorával. Régen komoly, súlyos elméleti kérdések fejte-

getéséből állott egy önképzőkori gyűlés, a bírálatok hasonló légkörben mozogtak. Ma sokkal szélesebb skálájú a diákság érdeklődésének köre: Technikai kérdések, pl. a távolbalátás jövője éppenúgy műsorra kerül, mint pl. a temetkezés módjai a világ különböző népeinél - vagy a szabadkőművesség.

A gyűlések változatosak voltak. De nem is csoda: Szereplők mindig szép számmal jelentkeztek, a szereplési kedv, az Önképzőkör munkájában való tevékeny részvétel megnövekedett. Így aztán előfordult az is, hogy egyszerre annyi „szám” volt a titkár kezében (az ő feladata a műsor összeállítás), hogy két gyűlés műsora is előre biztosítva volt.

„Sokan mondják, hogy az Önképzőkör idők folyamán nagyon sokat veszített jelentőségéből. Szerintük Önképzőkörre addig volt szükség, amíg az ifjúságnak nem állott rendelkezésére egyéb egyesület, ahol erőit, mint valami küzdőtéren kifejtse, és a porondra lépve megszokja az élet nyilvánosságát. És ma, amikor a cserkészlet, mindenféle sportegyesület, zene- és énekkarok és egyéb egyesületek várják a diák-tagokat, talán nincs is szükség Önképzőkörre. Ezek az egyesületek kisajátították az Önképzőkör egy-egy területét és — az ellenvetők szerint — tudják is pótolni az Önképzőkört. A tárgyilagos bepillantás a kérdésbe meggyőzheti az embert arról, hogy ez a hiedelem az Önképzőkör jelentőségének csökkenéséről teljesen téves. A XX. század üteme gyorsabb, mint az előző koroké, az érdeklődés nem olyan egyhangú, monoton, mint azelőtt volt, s ez az oka annak, hogy az Önképzőkör mellett kívánatosá váltak egyéb ifjúsági egyesületek is. De ezek az egyesületek békésen megférnek az Önképzőkör mellett, és bár igaz, hogy részt kérnek az önképzés munkájából is, mégpedig mind szellemi, mind tásti téren, az Önképzőkör jelentőségéből semmit sem vonnak le, sőt saját létük szükségességének hangoztatásával hangsúlyozzák, kiemelik az Önképzőkör fontosságát is.” (Részlet Krosits László világi elnök beszámoló beszédéből.)

Az Önképzőkör jelentősége tehát ma is, fennállásának 75. évfordulóján, teljesen csorbítatlan. Legfeljebb — az idők változásának megfelelően — a szerepköre módosult kissé. A Kör a haladó kor követelményeinek igyekezett megfelelni.

A Kör élete a kéthetenként tartott gyűléseken zajlott le. Az alakuló gyűlésen kívül volt 8 rendes, 3 ünnepi gyűlés és egy versennyel kapcsolatos szavaló-gyűlés. A gyűléseken elhangzott 6 beszéd, 11 szavalat, 16 zenezám, 2 felolvasás, 3 szabadelőadás, 2 elmélkedés, 1 saját szerzeményű vers, 7 énekszám, 1 megemlékezés, 1 elbeszélés és 1 szavaló-kórus. A szavalóversenyen 12 szavalat hangzott el. A Hősök-émlékünnepélyén Bende János VI. o. t. szép sikerrel szavalt.

Az Önképzőkör szakosztályaként szereplő intézeti Sakk-kör az idén is folytatta működését Szabó István tanárelnök vezetése mellett. A házi ver-

senyen 1—2. holtversenyben Leskowsky Róbert VIII. és Leskowsky Zoltán VI., 3. Makra László VII. o. t. lett.

Kecskemét középiskolai bajnokságáért rendezett versenyen 2. Leskowsky Zoltán VI., 4. Leskowsky Róbert VIII. o. t. lett, és ezzel az eredménnyel a négy intézet közül a legjobban szerepeltünk. Az 5-ös csapatversenyben a 4. helyen végeztünk.

Segélyző-Egyesület. Vezető tanár: *Nyári István*. A Segélyző-Egyesület az idei tanévben is folytatta karitatív tevékenységét. Nagyban hozzájárult a szülők gondterhes iskoláztatási nehézségeinek megkönnyítéséhez. A jelen tanévben 210 tanulót segélyezett az Egyesület 1683 tankönyvvel. A kölcsönvett könyvekért csekély használati díjat fizettek a tanulók, mely összeget a hiányok pótlására s újak beszerzésére fordítottuk. Szegénysorsú tanulókat a csekély díj fizetése alól is felmentettük. Jelenleg az Egyesület könyvtármánya 1730 darab, újak beszerzésére és bekötésére fordítottunk 413 pengő 38 fillért.

A Segélyző-Egyesület főkönyvtárosa: Zátonyi György VIII. o. t., másodkönyvtáros: Kovács János VII. o. t.

Ének- és zenekar. Az énekkar vezetője *Ongrádi József dr.* Az idei karénektanítás irányát már a tavalyi tanév folyamán meghatároztuk a Harmonia Sacra c. modernstílusú énekeskönyv bevezetésével. Az idén közvetlen célunk nem lehetett más, mint minél több új ének megtanulása, hogy végre teljesen mellőzni tudjuk a régi énekeskönyvet, és így egységes és magyar énekstílus emelje szentmiséink ünnepélyességét, és fokozza diákjaink és hiveink áhítatát.

Régi, nemes hagyománya iskolánknak a pünkösdi zenésmise. Ez a szép szokás néhány év óta lassan feledésbe merült. Az idén azonban sikerült újra fölélesztenünk. Pünkösöd mindkét napján ugyanis zenésmisét tartottunk, azonban nem a régtől megszokott König-mise felújításával, hanem merész vállalkozással a Harmonia Sacra néhány énekét adtuk elő zenekari kísérettel. Énekes és zenész diákjainkra egyaránt lelkesítőleg hatott ez az újítás. Volt is eredménye. Városszerte csak elismerőleg nyilatkoztak az ének- és zenekar szép teljesítményéről.

A vásár-ünnepnap és a hétköznapi diákmiséken kívül az énekkar helybeli tagjai még a gyertyaszentelői és a nagyheti szertartások elvégzésében is szorgalmasan segítettek.

A jóízű és a korszerűség egyaránt megkívánják, hogy a templomi énekünk teljes megújítása mellett az iskolai ünnepélyeink énekszámái is alkalmazkodjanak a haladó időhöz. E téren haladás még alig történt. A jövő évi beszerzésnek és munkairánynak e felé kell törekednie.

Az énekkar két alkalommal, márc. 15-én és az évrő ünnepély alkalmával mint szavalókórus is bemutatkozott. A kollektív érzésre és gondolkodásra való nevelésnek ezt a kitűnő eszközt igen jól lehet használni az

skolai ünnepélyek alkalmával a megszokott és sokszor hatástalan szavak helyett. Első alkalommal Andor Gyula: *Igazságot Magyarországnak c. költeményét*, másodizben pedig Sík Sándor: *Magyarok gyónása c. megrázó-erejű versét* adtuk elő.

Intézetünk orgonistája az idén is Rózsa Béla VII. osztályú tanuló volt. Ügyesen és szorgalmasan végezte munkáját. A fujtatói teendőket pedig Korb Béla, Tóth Béla és Vajda János VIII. osztályú tanulók látták el.

A zenekar vezető tanára *Tihanyi Tibor dr.* volt. Érzékeny veszteséget jelentett a mult tanév végén távozó nyolcadikosok leválása. Sok gondot okozott a jelentkező hézagok pótlása. Ez mindig némi zökkenővel jár. De hamarosan segített a zenekari tagok nagy lelkesedése, mellyel szerény technikai tudásukat megtoldták, és így már Kalazancius pártfogásának ünnepére teljesen kialakult a zenekar új, teljes képe. Szimfónikus zenekarunk az idei tanévben 36 tagból állott. Működésében a multban kitűzött elvek érvényesültek mind az előadási darabok megválasztásában, mind a begyakorlás módszerében. Ennek a tanévnek tapasztalatai csak megerősítették azt a véleményünket, hogy diák-zenekarnak elsősorban a dallamos könnyűzene a megfelelő terület, mert ez tudja fölkelteni a fiúkban a tanulás nem könnyű és csöppet sem érdekesítő munkájához nélkülözhetetlen lelkesedést. A legjobb jelnek vehető, mikor a zenekar tagjai a jellegzetes témákat dúdolgatva hagyják el a zenetermet a gyakorló óra végén. Ilyen körülmények között ugyanis mindig érzik, hogy milyennek kellene lenni a gyakorlás alatt álló darab kidolgozott összképének, és nagy örömmel veszik észre a legkisebb fejlődést is, mely munkájuk nyomán mutatkozik. Ezt a jelentős lélektani mozzanatot állandóan szemmel tartva és kihasználva jelen tanévi szereplésünk a következőképen alakult. Október hatodikán Káldy Gy. Régi Rákóczi nótájával léptünk először dobogóra. Majdnem meghiúsította szereplésünket a nagybögös akadályoztatása. Ez a tény arra készítetett, hogy még egy nagybögöst képezzünk, ami hamarosan be is következett, és így zenekarunk egy taggal és egy nagyon elképzelt hangszerezellel gazdagodott. Kalazancius pártfogása ünnepén adott műsorunkban egy igen hatásos, bár nem könnyű keringő és egy induló szerepelt: A. Schumann: *Alpenzauber* és A. Skalla: *Schlagfertig-Marsch*. Március tizenötödiki ünnepélyünkön egy lelkes indulóval zártuk a programban szereplő számok sorozatát: Rosenzweig: *Honvéd diszörség indulójának* jól sikerült előadásával. Meg is kellett ismételnünk. A pünkösdi ünnepekre föllevenítettük a kecskeméti piarista templomban régebben szokásos és annyira kedvelt zenés misék emlékét azzal, hogy a Harmonia Sacra szép énekeihez zene-kíséretet és előjátékot adtunk a zenekar vezetőjének hangszerezésében. Ezt a gondolatot nem remélt nagy siker kísérte, és mindenfelől kifejezték a kívánságot, hogy a jövőben a nagy ünnepek miséin ismétlődjen az ének-és zenekar együttes szereplése. Legnagyobb lelkesedést azonban a szereplő

gyerekekből váltotta ki, amennyiben nem voltak hajlandók addig szétoszolni az első napi szereplés után, míg bele nem egyeztünk, hogy második nap is lesz zene a misén. A tornaünnepélyen indulókat játszottunk a fölvonulásokhoz, s a szabad-gyakorlatokhoz pattogó ütemű magyar dalokat adtunk a zenekarvezető hangszerelésében. Az ünnepély kezdetén az egész ifjúság éneke mellé a Himnust, a végén pedig ugyanilyen körülmények mellett a Magyar Hiszekegyet játszottuk az udvaron. Az egyes műsorszámok közt levő hézagokat és a vezényszót nem kívánó torna-mutatványok alatt a szimfonikus zenekar részleteket adott elő különböző szerzők műveiből. Ha pedig valamelyik zenekari tag mutatott be egy-egy bravúros gyakorlatot a torna-szereken, a zenekar lelkes tussal köszöntötte, ami mindnyájuknak kedves élménye marad. Az évváró ünnepélyen két nehéz és sok ambíciót fölemésztő számmal szerepeltünk. Az első Fr. Schubert: Három a kislány nagy-nyitánya, a másik J. Strauss: Kék Duna keringője volt. Szép sikerrel szerepeltünk a Piarista Diákszövetség és a Missziós Hölgyek együttes rendezésében megtartott kerti ünnepélyen is ezzel a két legutóbb említett zeneszámmal, melynek táncolható részeire balett-kórus táncolt.

A fúvós zenekar két alkalommal szerepelt az elmúlt tanévben, Veni Sancte napján a fegyelmi szabályok kihirdetése előtt játszottunk két darabot; mikor pedig az Országos Katolikus Tanáregyesület jött Kecskemétre vándorgyűlését megtartani, az állomáson és a gimnáziumig terjedő útvonalon lelkes indulókkal üdvözlöttük az intézet vendégeit.

Szent Ceciliának, zenekaraink védőszentjének, napját ebben a tanévben is bensőséges agapéval ünnepelték meg zenészeink.

Cserkészzet. Az elmúlt évben a csapatnak három raja, egy apród és két cserkész raja volt. Rajok a csapat keretén belül önálló életet éltek. Hangsúlyt az örsi munkára helyeztük. Szokásos csapat és raj gyűléseket mindenkor megtartottuk.

Háromhetes nyári nagytáborunkat Halászigiban (Moson megye) rendeztük meg. Egyike volt azoknak a táboroknak, amelyekre a legnagyobb szeretettel tudunk csak visszagondolni. Jellemzésül fel szabad talán hozni a táborban született nótának utolsó sorát: „Ilyen szépen s boldogan még nem mult el a nyár.“ A nagytábor jellege ugyan álló volt, de azért több kerékpáros és ladik kirándulást tettünk. Megnéztük Magyaróvárt, Hédervárt, Győrt, Pannonhalmát, Lébényt. A falu nagy vendégszeretettel fogadott bennünket, mi abban is megnyilvánult, hogy tábortüzeinken rendszeresen megjelentek, és a három nagy nyilvános tábortüzünkön minden alkalommal több mint 250 ember vett részt. Az egyik alkalommal még magyaróvári vendégeket is tisztelhattunk. E helyen is szeretnők megköszönni mindazt a szívességet, melyben részünk volt. Különös hálával gondolunk Tóth Sándor főjegyző és Szalay Géza plébános urakra, továbbá a község bírójára és minden vezetőjére azért a megértő szeretetért, mellyel körülvett bennünket.

Hazajövetelünk után több kerékpáros kirándulást rendeztünk a város közvetlen környezetébe és a szomszédos városokba. E kirándulások nem újak, mert hiszen ha az idő engedte, ősszel és tavasszal hetenként legalább egyszer elmentünk valahová. Nyáron azonban rendeztünk egy nagyobb kirándulást is, melynek keretében „Sárközt“ tekintettük meg. Útirány a következő volt: Kiskörös, Kalocsa, Szekszárd, Öcsény, Baja, Kiskunhalas. Kirándulásainkat nagyon megkönnyíti az a körülmény, hogy csapatunk sok tagjának van kerékpárja, úgyhogy a csapat egy egész kerékpáros rajjal rendelkezik. Általában ami a víz mellett élő csapatnak a csónak, az nekünk a kerékpár. Mivel azonban az nem tud mindent pótolni, tervbe vettük egy tiszai vizitelep létesítését is. A Tisza tőlünk kb. 25 km-re van és így kerékpárral pár óra alatt elérhető.

Ami a csapat belső életét illeti, nagyon nagy gondot fordítottunk arra, hogy a kiképzés lehetőleg a legalaposabb és mindenirányú legyen. E célból vett részt az országos örsvezetői táboron hat cserkészünk, melyek közül négyen „HÖK“ tagok is lettek. A parancsnokkal együtt hárman a pünkösdi, Észtergomban rendezett cserkészjátékon is ott voltak. De nemcsak a szorosán vett cserkész munkákban képeztük ki magunkat, hanem abban is, amit honvédelemnek, vagy légvédelemnek szoktak nevezni. Idetartozik első sorban a céllövészet. Megnyertük kerületi versenyen a csapatversenyt, nálunk van vándordíjképen a fakupa. Ezenkívül az egyéni számokban is előkelő helyezésekhez jutottunk. Országos céllövő versenyen csapatunk a jobbak között van, kispuska egyéni versenyben pedig elhoztuk a második, harmadik és hatodik díjat. Céllövészetben, melyet *Szilassy Ferenc* és *Mericske Rezső* tanár urak vezettek, szép eredményt értek el: Flóznik Ervin, Tóth András, Rózsa Béla, Polereczky Gábor, Bende János, vitéz Jankovich X. Ferenc, Szelei Mihály, Hatvani László, Farkas János, Bende Tibor, Bacsovölgyi Árpád, Geccsényi Tihamér cserkészek. Céllövészet mellett légvédelmi kiképzésben is részesültünk. Nagyon nagy hálával gondolunk a Város Parancsnokságra, aki lehetővé tette, hogy e kiképzések létrejöhessenek és mindazokra az urakra, akik sok és fáradságos elfoglaltságuk mellett időt tudtak szakítani arra, hogy bennünket tanítsanak. Gyarmathy György tüzérhadnagy úr volt szíves előadást tartani arról, hogy miben áll egy légitámadás, mi az a gáz, stb. stb. Az ő előadásába kapcsolódott bele Kunossy János százados úr elméleti és gyakorlati kiképzése, amikor is elgázosított szobában tanultuk meg a gázálarc használatát. Másfél hónapon keresztül rádió- és telefonkiképzésben is részesültünk Tyll Géza főhadnagy és Benedek Dezső hadnagy urak szíveségéből. Az idén megkezdtük a fényképezéssel való behatóbb foglalkozást is. E téren Pál Armand úr, csapatunk vezető tagja, bocsájtotta rendelkezésünkre nagy tudását és gyakorlatát. Meg kell még emlékeznünk a lakatos tanfolyamunkról, melyet Pap István, gimnáziumunk technológiát végzett gépésze, vezetett és repülőmodellek

készítéséről, melyet Kerlay Zoltán irányított. A Morze gyakorlásához több zümmögőt készítettünk, ezenkívül elkészült még két őrsi sarok is. Otthonunk az idén is nagyot haladt előre mind felszerelés, mind csinosság és otthoniasság szempontjából.

Az év folyamán három nagy ünnepélyt rendeztünk. Beszámolót a nyári nagytáborról novemberben, február elején egy farsangi ünnepélyt és végül május 23-án avató ünnepélyt. Köszönetet szeretnénk mondani mindazoknak, akik akár munkájukkal, akár felülfizetéseikkel a csapatot céljai elérésében elősegíteni szíveskedtek. Beszámoló ünnepélyünkön avattuk fel két rajzászlóncat is, melyek közül az egyiket Katona József, a másikat pedig Hornyik János emlékének szenteltük. Ez utóbbira dr. Tassy Józsefné a városunk nagy történetírója családjának képviselőjében, az előbbire pedig a Katona József Társaság megbízásából Jost Ferenc igazgató, a társaság tagja tett szalagot. Februári ünnepélyünk, melyet büffével kötöttünk egybe, a vidámság jegyében folyt. Büffét és a rendezést gondos cserkészmamák vállalták magukra. Különös hálával és köszönettel kell megemlékeznünk vitéz Jankovich Ferencné kegyelmes asszonyról, Horváth Istvánné, dr. Vértesi Lajosné, Rusz Jenőné, Bacsóvölgyi Árpádné, dr. Szarvas Andrásné, dr. Szabó Józsefné, Chiovini Béláné, Rózsa Béláné, Schira Mihályné, Winkler Istvánné nagyságos asszonyokról és Cikmántori Ilona kisasszonyról, akik többnapig idejüket áldozták az ünnepély sikeréért. Köszönnünk kell ezenkívül azt a sok adományt is, melyet kaptunk. Az avató ünnepélyünket Bagi Lajos, a javadalmi hivatal ügyvezetője rendezte meg. Körültekintő munkásságának köszönhető, hogy a rossz idő dacára is szép ünnepélyt tudtunk tartani, és a jó kedvet még a szakadó eső sem tudta elrontani. Az avató ünnepélyünkön pedig igen kedves és szép beszédet is mondott.

Csapatunk mind a város, mind a gimnázium, valamint a cserkészkerület minden nyilvános ünnepén, vagy megmozdulásán résztvett. Ünnepélyes alkalmakkor őrséget adott, kivonult, szegénygondozásban segített. A csapat által gyűjtött adományokat az Emericana Familiájának adtuk át, akik azt a pusztai szegények között osztották széjjel. Egyizben vendégül láttuk városunk cserkész vezetőit otthonunkban.

Apródmunkánk új erővel indult meg. Apródjaink két családban dolgoznak, és minden család négy törzsre oszlik. Összesen nyolc törzs van, és e törzsek a régi magyar törzsek neveit vették fel. (Keszi, Nyék stb.) Leírások alapján megcsináltatták a törzsek zászlóit, és kivonuláskor e zászlókat használják.

Nyári nagytáborunkat Mecsekben, Magyaregregy mellett tartjuk meg. Az egész táborot Zrinyi Miklós, a nagy törökverő hős és költő, emlékének fogjuk szentelni. Bejárjuk mindazokat a helyeket Szigetvártól kezdve Pécsig, ahol a költő megfordult. Ezenkívül még egy nagyobb kerékpáros utat is szeretnénk tenni a Mátrában.

A beszámoló végén mégegyszer meg szeretnők köszönni mindazt a sok szívességet és adományt, mellyel a csapatot ez évben elhalmozták. Gondolunk itt a felülfizetésekre, gyógyszerekre és más természetbeni ajándékokra.

A csapatot ez évben *Meskó Lajos*, *Mericske Rezső*, *Molnár Sándor* és *Szilassy Ferenc* tanárok és *Cserháti Oszkár* segédtiszt vezették.

Sportkör. A sportkör neve: Zrínyi.

A sportkör kerület: Szegedi.

A sportkör csoport: Kecskeméti.

A sportkör igazolási száma: 40.

A sportkör megalakulási ideje: 1924. nov. 14.

A sportkör tiszteletbeli elnöke: Orbán János dr. igazgató.

A sportkör vezetőtanára neve és lakcíme: Nyitrai Emil, Kecskemét, Galamb-utca 3. szám.

A sportkör vezetőtanára testnevelő tanár-e? Testnevelő tanár.

Az intézet tanulóinak teljes létszáma: 430.

A testgyakorlás alól fölmentettek száma összesen: egész évre 17.

A testnevelési alapra fizetett tanulók száma összesen: 430.

A sportkörben működő tagok száma korosztályonként: I. korosztály (10—12 évesek) 156, II. korosztály (12—14 évesek) 112, III. korosztály (14—16 évesek) 92, IV. korosztály (16 éven felül) 70.

A korosztályok sportköri foglalkozásának heti óraszámja összesen: 4.

A működő szakosztályok: atletika, futball, korcsolya, kosárlabda, ping-pong, tenisz, torna, vívás, úszás, kerékpár.

Van-e az intézetnek tornaterme? Van.

Hány négyzetméter? 220 m²

Padlózata: Fa.

Van-e az intézetnek játékra alkalmas udvara? Kisebb játékra.

Hány négyzetméter? 877 m²

Külön játszótere? Nincs.

Melyik sporttelepen gyakorolnak a tagok? A Kecskeméti Athletikai Club pályáján.

Hányszor hetenként? Egyszer.

Van-e uszoda? Van.

Hányan tanultak meg úszni az iskolai év alatt? 41.

Hányan tudnak összesen: 183.

A télisport üzésére van-e mód? Korcsolyázásra.

A sportkör működésére vonatkozó egyéb följegyzések:

Az őszi újjáalakulás után sportkörünk a következő tisztikart választotta meg: ifj. elnök: Sármási Tibor VIII. o. t., alelnök: Szelei Mihály VII. o. t., pénztáros: Tóth Béla VIII. o. t., szertáros: Kun Gergely VII. o. t., jegyző és sporttudósító: Leskowsky Róbert VIII. o. t.

Szakosztályvezetők: Atletika: Hammerschmid Iván VIII. o. t., helyettese: Flóznik Ervin VII. o. t. Céllövészet: Csomák József VIII. o. t., helyettese: Szeveréni Kálmán VII. o. t. Futball: Korb Béla VIII. o. t., helyettese: Kovács István VII. o. t. Kosárlabda: Deák Lajos VIII. o. t., helyettese: Szabó Pál VII. o. t. Asztaltenisz: Zátonyi György VIII. o. t., helyettese: Kangyal György VII. o. t. Torna: Schneider László VIII. o. t., helyettese: Lovas (Ludescher) János VII. o. t. Tenisz: Krosits László VIII. o. t., helyettese: Dömötör István V. o. t. Vívás: Benkő István VIII. o. t., helyettese: Salamon István VII. o. t. Úszás: Fodor Pál VIII. o. t., helyettese: Szabó Zoltán VII. o. t.

Sportkörünk munkáján meglátszik az évről-évre fokozódó, szorgalmas törekvés a komoly munkára, szem előtt tartva a „fair play“ elvét, az úri, becsületes sportfölfogást.

Részletes eredmények az év munkájáról a következők:

Legelőször a tenisz-szakosztály kezdte meg működését. Megrendezte intézetünk egyéni és páros házi tenisz-bajnokságát az 1936–37. iskolai évre a következő eredménnyel:

Egyéni bajnok:

- Hammerschmid Iván VIII. o. t.
2. Csomák József VIII. o. t.
3. Dömötör István V. o. t.
4. Sármási Tibor VIII. o. t.

Párosban bajnok:

Hammerschmid I. VIII. o. t.—Molnár I. VI. o. t.
2. Kovács L. V. o. t.—Kovács P. V. o. t.
3. Sármási T. VIII. o. t.—Dömötör I. V. o. t.

Még szebben szerepeltünk a kecskeméti középiskolai teniszbajnokságon, melyet sportkörünk rendezett meg.

Egyéni bajnok: Dömötör I. V. o. t.

Párosban bajnok: Sármási T. VIII. o. t.—Dömötör I. V. o. t.

Dömötör István résztvett még Kecskemét város teniszbajnokságán is, melyen nagy küzdelem után 3. lett. Tekintve azt, hogy ezen a versenyen nagy rutinú, sok versenytapasztalattal rendelkező játékosok vettek részt, az eredmény nagyon szépnek mondható.

A hagyományos okt. 6-i kegyeletes stafé'a az idén elmaradt a kedvezőtlen idő miatt.

Futballban a hagyományos osztálybajnoksággal kezdődött a munka. E bajnokságot két fordulóban bonyolítottuk le: őszi és tavaszi fordulóban. A végeredmény a következőképen alakult:

	Osztály:	Játszott:	Nyert:	Döntetlen:	Vesztett:	Gólarány:	Pontszám:
Bajnok:	VII.	6	4	1	1	10:3	9
2.	V.	6	2	2	2	9:8	6
3.	VIII.	6	2	1	3	5:6	5
4.	VI.	6	2	—	4	8:15	4

Az osztálybajnokságokon csak a négy felső osztály vehet részt.

Válogatott futballesapatunk a következő intézetek közötti mérkőzéseket játszotta:

Kegyesrendi gimnázium—Kecskeméti fiú-felsőkereskedelmi 0:0, Kegyesrendi gimnázium—Kecskeméti ref. gimnázium 7:2 (3:2). A „Kecskeméti A. C.” megrendezésében játszottuk le a kecskeméti középiskolai futballbajnokságot a K. A. C. 11 ezüstérméért, melyet intézetünk nyert meg nagy küzdelem után a Fiú-felsőkereskedelmi előtt. Az eredmények a következők: Kegyesrendi gimnázium—Kecskeméti fiú-felsőkereskedelmi 0:1 (0:0), Kegyesrendi gimnázium—Kecskeméti ref. gimnázium 7:0 (3:0).

Az őszi kecskeméti ifjúsági atletikai bajnokságon szép küzdelem után két bajnokságot és több értékes helyezést nyertünk. Rúdugrásban bajnok lett: Tóth A. VIII. o. t. 280 cm, 3. vitéz Gyenes F. VIII. o. t. 270 cm. Távolugrásban bajnok: Sármási T. VIII. o. t. 585 cm. A 4×100 m-es stafétában Sármási—v. Gyenes—Tóth—Zátonyi összeállítású csapatunk 2. lett. A svéd stafétában csapatunk (v. Gyenes—Tóth—Zátonyi—Molnár) 3. lett. Gerelyvetésben Hammerschmid 2. Diszkoszvetésben Czintula 3. Súlydobásban Czintula 2. Az összesítő versenyben 2. ak lettünk a kecskeméti középiskolák között.

Ugyancsak 2. lett csapatunk (Acsay—Molnár—Tóth—Lovas—Leskowsky R.) a kecskeméti ifjúsági mezei csapatbajnokságon is, az egyéni versenyben Acsay VI. o. t. 2., Molnár I. V. o. t. pedig 5. lett.

A Kecskeméten megrendezett délkerületi ifjúsági atletikai bajnokságban szerepelt legjobban intézetünk, mert megelőzve az összes kecskeméti iskolákat és Leventeegyesületeket, 2. lett az összversenyben a Szegedi Vasutas Sport-Egylet ifjúsági csapata mögött. Ez azonban nem von le semmit sportkörünk sikeréből, mert a kecskeméti iskolák külön-külön vettek részt a versenyen, míg a Szegedi V. S. E. a szegedi középiskolák válogatott csapatával vettek részt. Részletes eredmény a következő: 4×100

m-es stafétában csapatunk (v. Gyenes—Hammerschmid—Tóth—Sármási) ett a bajnok. Diszkoszvetés 5-ös csapatversenyben, súlydobás 5-ös csapatversenyben, távolugrás 5-ös csapatversenyben, 4×1000 m-es és a 4×400 m-es stafétában 2. lett csapatunk. A rúdugrást intézetünk nyerte Tóth A. VIII. o. t. személyében 272 cm-rel, 2. v. Gyenes 272 cm, 800 m síkfutásban 2. Acsay V. VI. o. t., 3. Molnár I. V. o. t. Az összesítő versenyben 54 ponttal 2. lett intézetünk a Szegedi V. S. E. mögött.

Indult még intézetünk a K. I. S. O. K. budapestvidéki kerületi atletikai bajnokságán is, amelyen az 5×100 m-es stafétában v. Gyenes—Hammerschmid, Zátanyi, Tóth A., Sármási összeállítású csapatunk 3. lett. Ugyancsak 3. lett csapatunk a svéd stafétában is. A csapat tagjai: Sármási—v. Gyenes—Tóth A.—Acsay.

A tél folyamán indultunk a kecskeméti középiskolai korcsolya-bajnokságon is. A 4×200 m-es gyorskorcsolya staféta-bajnokságot v. Démy-Gerő VIII. o. t., Acsay VI. o. t., Hammerschmid VIII. o. t., v. Jankovich VII. o. t. összeállítású csapatunk nyerte, míg a műkorcsolyázásban v. Démy-Gerő S. VIII. o. t. 3. lett.

Szép küzdelmek voltak a házi kosárlabda csapatbajnokságon is. A bajnokságért a négy felső osztály indult, mely a következő eredménnyel végződött:

	Osztály:	Játszott:	Nyert:	Döntetlen:	Vesztett:	Pont:
Bajnok:	VII.	3	3	—	—	6
2.	VIII.	3	2	—	1	4
3.	VI.	3	1	—	2	2
4.	V.	3	—	—	3	0

Januárban volt a jelvénytörző tornászverseny, melyen a következő tornászunk szerezte meg a bronz-, illetve vasjelvényt:

Bronzjelvényt szerzett: Szeveréni K. VII. o. t. Vasjelvényt szerzett: Zátanyi Gy. VIII. o. t., Berkes E. VII. o. t., Farkas G. VII. o. t., Kangyal Gy. VII. o. t., Siposs L. VII. o. t., Szeveréni K. VII. o. t., Garasi K. V. o. t., Miskolczi J. V. o. t., Boksányi N. IV. o. t. és Zubek J. IV. o. t.

Szertornász csapatunk 2. lett a budapestvidéki kerület másodosztályú

bajnokságában 213·9 ponttal. A csapat tagjai: Dubois D. VIII. o. t., Sármási T. VIII. o. t., Schneider L. VIII. o. t., Lovas (Ludescher J. VII. o. t. 3. lett a kerületi nyujtóbajnokságban.

Télen rendeztük meg az asztaltenisz házi egyéni és páros bajnokságát a következő eredménnyel:

Egyéni bajnok:

- Zátonyi Gy. VIII. o. t.
2. Leskowsky R. VIII. o. t.
3. Leskowsky Z. VI. o. t.
4. Hammerschmid I. VIII. o. t.

Párosban bajnok:

- Zátonyi Gy. VIII. o. t.—Hammerschmid I. VIII. o. t.
2. Leskowsky R. VIII. o. t.—Leskowsky Z. VI. o. t.

Ez a verseny válogató volt a mi rendezésünkben lefolyt kecskeméti középiskolai asztaltenisz bajnokságra is. Ezen a bajnokságon nagy balszerencsével a 2. helyre kerültünk a Kecskeméti ref. gimnázium mögött. A csapat tagjai: Zátonyi Gy. VIII. o. t., Hammerschmid I. VIII. o. t., Leskowsky R. VIII. o. t. Az egyéni bajnokságban Zátonyi Gy. VIII. o. t. 2. lett. Ugyancsak 2. lett Zátonyi Gy. VIII. o. t. és Hammerschmid I. VIII. o. t. a páros bajnokságban is.

Vívócsapatunk indult a kerületi törvívóbajnokságon is, melyen csapatunk: Benkő I. VIII. o. t., v. Jankovich F. VII. o. t., Lehoczky Á. VII. o. t., Salamon I. VII. o. t. 2. lett.

Május végén rendeztük meg a házi vívóbajnokságot a következő eredménnyel:

Kezdők minősítési versenyében: 1. Tapasztó J. V. o. t., 2. Krammer Gy. V. o. t., 3. Scherer A. III. o. t.

Haladóknál: 1. Salamon I. VII. o. t. 6 győzelem. 2. Jankovich F. VII. o. t. 5 gy., 2 vereség. 3. Szelei B. V. o. t. 4 gy., 2 vereség. 4. Lehoczky Á. VII. o. t. 3 gy., 3 vereség. 5. Kovács J. VII. o. t. 2 gy. 4 vereség. 6. Nyúl Tóth K. V. o. t. 1 gy., 5 vereség.

Jól sikerült tornaünnepélyt rendeztünk május 22-én fél 5 órakor az intézet udvarán a következő műsorral:

1. Felvonulás. Himnus.	6. Mozgásos torna.
2. Zenés szabadgyakorlatok.	7. Magas nyujtó.
3. Műszabadgyakorlat.	8. Játék.
4. Buzogánygyakorlat.	9. Asztalugrás.
5. Magas korlát.	10. Hiszekegy. Elvonulás.

E vázlatos ismertetésből láthatjuk, hogy fiaink ebben az évben is derekas munkát végeztek, és jó úton haladnak, hogy az életben is megállják a helyüket.

X. A tanulók érdemsorozata.

A) A rendes tantárgyakból.

Rövidítések: g. kat. = görög katolikus; ref. = református; ág. h. ev. = ágostai hitvallású evangélikus; unit. = unitárius; izr. = izraelita; ism. = ismétlő; ö. d. = ösztöndíjas; fm = felmentve; e. m. = egészmenes; f. m. = félmentes; n. m. = negyedmentes; p = példás; j = jó; sz = szabályszerű.

Első A) osztály.

Osztályfőnök: **Mesko Lajos.**

A tanuló neve	Magaviselet	Előmenetel									Tandijmentesség	
		Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Mennyiségtan	Rajz	Szépirod.	Ének		Testgyakorlás
Abaváry Mihály	p	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	
Ábrahám András	j	1	3	3	2	2	2	1	1	2	2	
Bajusz Örs	p	1	1	2	2	2	2	2	1	1	2	
Bimbó Pál	j	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	
5 Bukovszky István g. kat.	p	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	f. m.
Csorba László	j	2	4	3	1	1	2	3	3	1	1	
Deczky Gyula	j	2	3	3	3	3	4	3	2	1	1	
Detre Gyula g. kat.	p	1	2	2	3	2	2	1	2	1	2	
Döme László	p	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	
10 Eszes József	p	1	1	2	2	1	2	2	1	1	1	
Farkas László	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	f. m.
Fincicky Sándor	j	2	3	3	3	3	3	3	2	3	fm	
Főző József	p	1	2	2	1	1	2	3	2	1	1	
Gombkötő Antal	p	1	2	2	2	1	2	3	2	1	2	
15 Gömörly László	p	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	
Hamza Pál	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Hegedüs Ferenc	j	2	3	3	4	3	3	3	2	1	3	
Hódi István	p	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	
Horváth Tibor	j	2	3	4	4	3	3	3	2	3	2	
20 Ivltz Ottó	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Kerekes Gábor	j	1	2	2	3	3	3	3	1	1	2	
Kovács Dezső	p	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	
Kovács Elemér	p	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	
Láng Béla	j	3	3	3	4	2	3	3	3	2	1	
25 Mátéffy Attila	p	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	
Mészáros Endre	p	1	1	1	1	1	1	2	3	1	fm	
Miletics Boldizsár	j	1	3	3	3	2	4	3	2	3	2	
Mizsey Péter	p	1	3	3	2	2	3	3	1	1	3	
Potoczky Antal ism.	j	2	3	3	2	1	3	2	3	4	1	
30 Pulai Imre	j	2	2	2	3	3	1	2	2	1	1	

A tanuló neve	Előmenetel										Tandíjmentesség	
	Magaviselet	Vallásian	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetr.rajz	Mennyiségtan	Rajz	Szépíráás	Ének		Testgyakorlás
Schuster Alajos	j	1	3	3	3	2	1	2	3	1	2	f. m.
Sebestény László	p	2	3	3	3	2	3	2	2	1	2	
Sebők György izr.	p	1	1	2	2	2	1	2	2	1	2	
Vass-Eysen Tivadar	p	1	2	2	1	1	1	1	1	1	2	
35 Visy László	p	1	2	2	2	2	2	3	1	2	1	
Walter Márton	p	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1	
Zuna András	j	2	3	3	2	1	3	3	3	2	3	

Kimaradtak: Andraesik László, Ballun Zoltán, Csomós László, Kollárik Dezső.

Beteg: Forgó Pál.

Összesen : 42.

Első B) osztály.

Osztályfőnök : Jung Sebestyén.

A tanuló neve	Magaviselet	Előmenetel								Tandijmentesség		
		Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Mennyiségtan	Rajz	Szépíráás		Ének	Testgyakorlás
Almási János	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	f. m.
Baracska Zoltán	p	1	3	2	1	2	2	2	2	2	2	f. m.
Bognár Gáspár Emil	p	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	f. m.
Bognár István	p	1	3	3	2	2	2	2	1	1	2	f. m.
5 Derdák Péter Pál	j	2	3	4	3	3	3	2	2	3	1	f. m.
Dés-aknai Márton	p	1	1	1	2	1	2	2	2	2	1	f. m.
Ekker Lajos	p	1	2	2	2	2	1	2	2	1	1	f. m.
G. Fekete Levente	p	1	2	3	2	1	2	2	2	1	1	f. m.
Fodor István	p	1	2	3	1	1	2	2	1	2	1	f. m.
10 Herold József	p	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	f. m.
Homoki Árpád	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	f. m.
B. Horváth György	p	1	2	2	2	1	2	1	1	1	2	f. m.
Kalmár László	p	1	2	3	3	3	3	3	2	1	2	f. m.
Kapás József	j	1	3	3	3	2	3	2	2	1	3	f. m.
15 Kaurek Róbert	j	2	3	4	3	2	3	3	3	2	3	f. m.
Kecskeméti József	p	2	3	3	3	2	2	2	2	1	2	f. m.
Kovács László	j	3	4	4	4	3	3	2	2	2	1	f. m.
Kovács Menyhért	p	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	f. m.
S. Kovács Sándor	p	1	3	3	2	2	3	3	3	2	1	f. m.
20 Leskowsky Albert	p	1	2	2	1	2	2	2	1	2	1	f. m.
Lichter András izr.	p	1	2	3	2	2	2	3	2	1	fm.	f. m.
Magonyi András	p	1	2	3	3	2	1	1	2	1	1	f. m.
Merász József	j	1	3	3	2	2	3	2	2	2	2	f. m.
Paksi István	j	1	3	3	3	2	3	3	3	2	3	f. m.
25 Pap János	j	3	2	3	3	2	2	3	2	1	1	f. m.
Pásztor Antal	p	1	2	2	2	2	2	3	2	1	2	f. m.
Pintér Gábor	j	3	4	4	4	3	3	3	2	2	1	f. m.
Prohászka Gyula	j	2	2	3	3	3	3	2	1	1	2	f. m.
Puliusz Tibor	p	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1	f. m.
30 Romancsik Imre	j	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	f. m.
Sándor Béla	j	2	3	3	3	3	1	2	2	1	2	f. m.
Szelepcsényi József	j	3	4	3	3	3	2	2	2	3	1	f. m.
Szécsényi Ferenc	p	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	f. m.
Szigeti András izr.	p	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	f. m.
35 Tót Károly	j	1	3	3	3	3	3	3	2	3	1	f. m.
Turjanszki Tibor	p	1	3	3	3	2	2	2	2	1	1	f. m.
Veroszta Sándor	p	1	3	3	2	2	2	3	2	1	1	f. m.
Vörös János	p	1	1	3	2	2	2	2	2	1	1	f. m.

Kimaradtak : Derdák Miklós, Oltay Géza, Sárközi Gyula. Összesen : 41.

Második A) osztály

Osztályfőnök: Ongrádi József dr.

A tanuló neve	Magaviselet	Előmenetel								Testgyakorlás	Tandjmentesség	
		Vallásian	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetr.rajz	Mennyiségtan	Rajz	Szépíráás			Ének
Ackermann László	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Bajusz Huba	p	2	3	3	2	3	3	2	1	2	2	
Bartal Sándor	p	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	
Bánhegyi Aladár	p	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	f. m.
5 Braunitzer Ferenc	p	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	f. m.
Deák Béla	j	1	3	4	3	2	2	3	3	3	1	
Deák Pál	sz	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	
Erschen Nándor	p	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	
Farkas János	p	1	2	3	2	2	2	2	2	2	1	f. m.
10 Fispán János izr.	p	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	
Fullér Géza	j	1	3	4	3	2	3	3	2	3	1	
Greskovics Endre	j	2	3	4	4	3	4	3	3	4	2	
Hatvani Béla	p	1	3	3	2	2	2	3	3	1	2	
Ignits György	p	1	1	1	1	1	2	3	2	1	2	
15 Katona Károly	p	1	3	3	3	2	2	2	2	2	1	
Konc Lajos	p	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	
Kovács József	p	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2	f. m.
Kósa János	p	1	2	2	2	3	2	3	2	3	2	
Kuczka László	p	1	3	3	3	2	3	3	3	2	1	
20 Máté László	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Miklós György	p	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	f. m.
Molnár Imre	p	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	
Nád Zoltán	p	1	2	2	1	1	2	2	1	2	1	
Neumann Ede	p	1	2	3	1	2	2	2	1	1	1	
25 Nóta István	p	1	2	3	2	2	2	1	1	2	1	
Sápi Vilmos	p	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	f. m.
Schira László	p	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	f. m.
Simon Balázs	p	1	2	2	1	1	2	2	1	2	1	
Szabó Imre	p	1	2	3	1	1	1	1	1	1	1	
30 Sziklai Tibor izr.	p	1	1	3	2	2	2	2	1	1	1	
Verbőczy István ism.	p	1	3	3	3	2	2	1	2	2	1	
Viola László	j	2	2	2	2	2	3	3	1	2	2	
Viola Valér	p	1	1	2	2	1	2	2	1	1	1	f. m.
Weinhardt Mihály	p	1	3	3	2	2	2	3	3	2	1	
35 Z elky Kázmér	p	1	2	3	2	1	3	2	2	2	1	

Kimaradt: Bencze Gusztáv.

Összesen: 36.

Második B) osztály.

Osztályfőnök: Erczbrucker Aladár.

A tanuló neve	Magaviselet	Előmenetel								Testgyakorlás	Tandijmentesség	
		Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetr.rajz	Mennyiségétan	Rajz	Szépíráás			Ének
Adorján Imre	p	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	f. m.
Bakos Elek	p	2	3	4	3	3	3	3	2	3	1	
Bertók Pál	j	1	3	4	1	2	3	3	2	3	2	
Bíró József	j	2	3	4	3	3	3	2	2	3	1	
5 Bucsó Aladár	p	1	3	3	3	2	2	3	2	2	1	
Bucsó Sándor	p	1	3	3	2	3	3	2	2	3	1	
Cserna Miklós	j	1	2	2	2	1	3	3	2	3	1	
Dékány Vilmos	p	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	e. m.
Dömötör Pál izr.	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
10 Fekete László	p	1	2	3	3	2	2	3	2	3	2	
G. Fekefe Zoltán	j	1	2	2	2	1	3	2	2	3	2	
Forgács György	j	1	2	3	2	2	3	2	1	3	2	
Gabnai Ernő	p	1	2	2	3	2	2	2	1	3	2	
Gál Ferenc	p	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	
15 Horváth László	j	1	2	3	2	2	3	2	2	3	3	
Hunyadi László	p	1	2	2	3	2	2	3	1	2	1	
Iván Antal	j	2	3	4	3	3	3	3	2	3	1	
Jancsik József ism.	p	1	2	2	2	1	2	2	1	2	2	
Keskeny Béla	j	2	3	3	2	1	3	2	2	3	2	
20 Kéri József	p	1	1	2	3	2	2	2	1	2	1	f. m.
Kis István	p	1	2	3	3	2	3	2	2	3	1	
Koncz István	p	1	2	2	1	1	2	2	1	1	1	f. m.
Körmöczi Béla	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	f. m.
Laczkó Dénes	j	1	2	2	2	2	2	2	1	3	1	
25 Lázár István	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	f. m.
Lehóczky Zoltán	p	1	2	2	1	2	2	2	1	2	1	
Makovinszky Károly	j	1	3	3	3	3	3	2	2	3	1	
Mészáros Zoltán	j	2	3	3	3	3	3	2	2	2	1	
Milus István	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	e. m.
30 Nagy Elemér	p	2	3	3	3	3	3	2	1	3	1	
Szabó Gergely	j	1	3	3	3	3	3	3	2	3	2	
Szemerédi István	j	1	3	3	3	3	3	3	2	3	2	
Tassy Elek	j	1	2	3	2	2	2	1	1	1	1	f. m.
Tokaji Sándor	p	1	3	3	3	3	3	2	2	2	fm.	
35 Vörös Béla	p	1	2	2	2	2	2	2	1	1	2	f. m.

Kimaradt: Janthó István.

Összesen: 36.

Harmadik osztály.

Osztályfőnök: Mericske Rezső.

A tanuló neve	Magviselőt	Előmenetel										Tandjimentesség
		Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyviségian	Rajz	Testgyakorlás	
Ambrús Mihály	p	1	3	3	3	3	1	3	2	2	fm	
Ábrahám Béla	j	2	3	3	3	3	2	2	3	2	2	
Bacsóvölgyi Árpád	p	2	1	2	2	3	1	1	1	1	2	
Bagi Lajos	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
5 Bánhegyi Árpád	p	1	2	3	3	3	1	2	3	1	fm	
Bende Tibor	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Berki József	p	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	
Bimbó János	j	1	2	2	2	1	1	2	2	3	2	
Borsai Elek	p	1	2	2	2	3	1	1	2	1	3	
10 Csitári József	j	1	3	4	4	4	4	1	3	2	2	
Deák Ferenc	j	2	3	3	4	3	3	3	4	3	2	
Dollák Zoltán	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	e. m.
Eszéki Tibor	j	1	1	1	2	1	2	1	2	3	2	
Farkas János	p	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1	
15 Fekete Béla	p	2	2	2	3	3	3	3	2	1	3	
Feldmeier Tamás izr.	p	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	
Fikó Béla	p	2	2	3	3	1	2	3	3	3	3	
Forgács Sándor	p	2	3	3	3	3	3	2	3	3	1	
Gecsényi Tihamér	j	2	3	3	3	2	3	2	2	2	fm	
20 Góbor Ferenc	j	2	3	3	4	3	3	3	3	3	2	
Greskovics Zoltán	p	1	2	2	2	2	2	1	2	3	1	
Horváczy István	p	1	2	3	2	2	1	2	2	2	1	
Horváth István	j	3	4	4	4	4	4	3	4	3	1	
Kalocsai István	p	1	3	3	2	3	3	1	3	3	3	
25 Kerekes Tibor	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Kocsák Dező	p	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	
Kogutowicz Lajos	j	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	
Kovács Ferenc	j	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	
Madary László	sz	2	3	3	4	3	3	3	3	3	2	
30 Máriafieldy Miklós	p	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	
Megáll József	p	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	
Német Sándor	j	2	3	4	4	4	3	3	3	3	2	
Németh Zoltán	p	1	1	2	1	2	2	1	2	1	1	
Nyúl József	p	2	3	3	2	3	3	3	3	2	2	
35 Palotás József	p	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	
Pál Gaszton	j	2	2	3	3	3	3	1	2	2	2	
Pap Gergely g. kat.	p	1	1	2	2	3	3	2	3	2	1	
Petz János	j	1	2	2	2	2	2	1	1	2	1	
Poós László	j	1	3	3	3	3	2	2	3	1	1	

A tanuló neve	Magaviselet	Előmenetel										Tandjmentesség
		Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyviségtan	Rajz	Testgyakorlás	
40 Puliusz Cézár	j	2	3	3	3	3	3	3	4	1	2	
Scherer Ákos	p	2	1	2	2	3	2	2	2	2	2	
Sebestyén Ferenc	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	e. m.
Szabari Miklós	p	1	2	1	2	3	3	2	1	2	1	
Ipacs Szabó Gábor	p	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	
45 Iványosi Szabó Imre	p	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	
Szabó Lajos	p	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	
Szeghy Ferenc	j	2	2	2	3	3	3	3	3	2	2	
Takács Albert	p	1	2	1	1	1	2	1	1	2	1	f. m.
Terescsényi Endre	sz	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	
50 Tímár Bertalan	p	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	
Tóth Péli Kálmán	p	1	2	3	3	2	2	2	3	1	fm	
Varga Béla	p	1	2	2	2	1	2	1	2	2	1	f. m.
Vincze Géza	p	1	1	1	1	2	2	1	1	2	1	f. m.
Visy István	p	1	2	2	3	3	3	2	1	3	1	f. m.
55 Weil Miklós	sz	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	
Winkler Béla	j	2	3	3	3	3	2	1	2	3	1	
Zsikla József	sz	2	3	4	4	3	3	2	2	3	3	
<i>Magántanulók:</i>												
Berente István		1	2	2	2	3	3	3	2	2		
Fispán Pál izr.		1	2	3	3	2	3	3	2	2		
<i>Kimaradtak:</i> Baksa János, Erdélyi Sándor, Fekete Gábor unit., Izsák Gyula, Konkoly Béla, Szőke János.												
Összesen: 85.												

Negyedik osztály.

Osztályfőnök: Oláh Imre.

A tanuló neve	Magaviselet	Előmenetel										Tandíjmentesség		
		Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természettud.	Mennyiségtan	Rajz	Gyorsírás		Testgyakorlás	
Adorján László izr.	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	
Bajtay Imre	p	2	3	3	3	3	3	2	3	2	2	2	1	
Baracska István	p	1	2	1	1	2	1	2	2	2	2	1	1	f. m.
Barth Jenő	j	2	3	3	2	3	2	2	3	2	2	3	3	
5 Beck Aladár	p	1	3	3	2	3	2	3	3	2	2	2	2	
Bokányi Mándor	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Bugyi János	p	1	2	2	2	2	1	2	3	2	2	2	2	
Czikmántory Albert	p	1	3	3	3	2	2	3	3	2	1	3	3	
Csernay István	j	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	
10 Csorba Gyula	j	1	3	2	3	2	2	2	3	2	1	2	2	
Dobos István	p	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1	1	1	f. m.
Donkó Tibor	p	1	2	3	2	1	1	3	3	2	2	2	2	
Felföldi Kálmán	j	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	2	
Fodor Tivadar	p	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1	1	
15 Gábris Zoltán ism.	j	2	4	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	
Gabris Elek	p	1	2	3	2	2	1	2	2	2	2	1	1	
Grácia János	j	2	3	4	4	3	3	3	4	2	2	3	3	
Greskovics Ferenc	j	2	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	
Gyenes István	p	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	
20 Héjja Péter	p	1	3	2	1	1	1	2	2	2	1	3	3	f. m.
Horváth Ervin	p	1	3	3	2	2	2	2	2	2	1	1	1	
Janesik István	j	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	
Kindlovics József	p	1	2	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	
Kósa József	j	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	
25 Kovács Ferenc	p	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	
Lőrincz Imre	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	e. m.
Majoros Béla	p	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	
Palotás Ferenc	i	1	4	4	4	3	3	3	3	2	2	1	1	
Pintér Endre	j	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	
30 Piszmann László	j	1	2	3	3	3	3	2	4	2	1	2	2	
Piszmán József	j	1	2	3	3	3	3	3	2	4	1	1	1	
Pulai István	p	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1	
Rapesányi László	p	1	2	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	
Rózsa Sándor	j	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	
35 Schönberger István izr.	p	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	
Selmeci László	p	1	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	f. m.
Szabó János	p	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	
Szabó József	p	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Iványosi Szabó Tibor	p	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	
40 Szaloki József	j	1	4	3	3	2	3	3	3	3	3	1	1	

A tanuló neve	Magaviselet	Előmenetel										Tandijmentesség		
		Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Gyorsírás		Testgyakorlás	
Szarvas András	p	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Szebenyi Gyula	p	1	3	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	f. m.
Sztraka Pál	p	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	f. m.
Venczel Sándor	p	1	1	1	2	1	1	2	2	2	2	1	1	f. m.
45 Weil György	p	1	2	3	1	3	2	2	2	3	3	1	2	
Zelleny Endre	p	1	3	3	3	3	2	2	3	2	3	2	2	
Zubek János	p	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	1		
<i>Magántanuló:</i>														
Komáromi László ism.		2	3	3	3	2	2	2	3	3	3			
<i>Kimaradt:</i> B. Nagy Kálmán.										Összesen: 49.				

Ötödik osztály.

Osztályfőnök: Kerkai József dr.

A tanuló neve	Magaviselet	Előmenetel										Rendkívüli rajz	Tandijmentesség	
		Vallásstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Francia nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiségtan	Gyorsírás			Testgyakorlás
A dai Ferenc	p	1	2	2		2	2	2	2	3	2	2		
Balkó István	p	2	2	3		2	3	2	1	3	2	2		
Benkő Géza	j	2	4	3		3	3	3	3	3	3	3		
Bodolay György	p	1	3	2		2	2	3	3	3	1	3		
5 Bodócs József ism.	j	2	2	3		3	3	2	2	2	1	2		
Csorba Sándor	j	1	3	2		2	2	3	2	3	2	3		
Czarbol János	p	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	e. m.
Domokos Mihály	p	2	3	3		3	3	3	2	3	2	2		
Farkas István Ferenc	p	2	1	2		1	2	1	3	3	1	2		
10 Farkas István Imre	p	2	2	3		3	2	3	2	2	2	2		
Farkas János	p	2	2	3		2	2	2	2	2	1	1		
Fodor Endre	p	1	1	1		2	1	1	1	1	1	1	1	f. m.
Garasi Károly	j	2	3	3		3	3	3	2	4	3	1		
Gorják József	j	1	3	3		3	3	2	3	4	3	2		
15 Hajnal Mihály	p	2	3	3	2	3	3	3	1	3	2	1	1	
Hatvani László	j	2	3	3		3	3	3	2	2	2	1	1	
Hribál Károly	j	1	3	2		2	3	2	2	2	2	1		
Igács László	j	3	3	3		3	3	4	3	3	3	2		
Iván Ferenc	j	2	3	3		3	3	3	3	4	3	2		
20 Kárpáti Jenő	p	2	2	3		3	3	3	2	3	2	1		
Kerekes József	sz	3	3	3		3	3	4	3	4	3	3		
Kovács László	p	2	3	3		3	3	3	2	2	3	1		
Kovács Pál	p	1	2	2		2	2	3	2	2	1	2		
Krammer Győző	p	1	2	2	2		3	2	2	3	2	2		
25 Legoza István g. kat.	p	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1		e. m.
Lengyel Zoltán	p	1	2	2		2	2	3	1	3	1	1	1	f. m.
Lojkovics Ferenc	j	2	3	3		3	3	3	3	3	3	3		
Mattyasovszki Ferenc	j	3	3	3		3	3	2	3	2	3	3	1	
Miskolci János ism.	j	2	2	4		4	3	3	3	4	1	1		
30 Molnár István	p	2	1	3		3	3	2	3	3	3	1	1	
Muhi Elemér ism.	j	2	2	3		4	3	3	3	3	2	2		
Nagy Ferenc	p	1	1	1	1		1	2	1	2	1	1		
Nyirádi Imre ism.	p	1	2	3		3	3	3	2	3	2	2		
Nyúl Tóth Károly	j	2	3	2		3	2	4	2	3	3	1	1	
35 Rác István	sz	3	4	2	2		3	4	3	2	1	1		
Stóber Lajos	p	1	1	2		1	2	2	2	2	1	1		
Szabó Gábor	p	1	2	2		1	1	2	2	2	3	1		
Szabó László	j	1	2	3		3	2	3	2	3	2	1	1	f. m.
Szelei Béla	p	2	2	2		3	2	3	3	1	2	1	1	

A tanuló neve	Magaviselet	Előmenetel											
		Vallásian	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Francia nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettudj	Mennyiségian	Gyorsírás	Testgyakorlás	Rendkívüli rajz
40 Tapasztó János	p	1	2	3		2	2	2	2	2	1	2	
I. Tóth Gyula	j	3	4	3		4	3	4	3	4	2	1	
Sahin Tóth Tibor	p	1	2	2	2		2	3	2	3	3	2	
Végyári Ferenc	p	2	3	3		3	3	3	2	3	1	1	

Kimaradtak: Aba Kornél, Beke András, Dömötör István,
Rádi Mátyás.

Összesen: 47.

Hatodik osztály.

Osztályfőnök: Nyers Lajos dr.

A tanuló neve	Magaviselet	Előmenetel								Tesztgyakorlás	Rendkívüli rajz	Tandíjmentesség	
		Vallásstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Francia nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan				Mennyiség
Acsay Vilmos	j	2	3	2		3	3	2	2	2	1		
Almási Béla ism.	j	1	3	3		2	3	2	3	1	3		
Asztalos József	p	1	2	2	2		3	2	1	1	3	1	
Balanyi László	p	1	2	2	2				1	1	1		
5 Barakonyi Béla	p	3	3	3		3	3	3	2	2	1		
Bánhidi Gyula	p	2	3	3	3		3	3	3	3	2		
Bende Ervin	p	1	1	1		2	2	1	1	1	1	f. m.	
Bende János	p	1	3	2		3	3	2	2	1	1		
Börönte István	p	1	2	1	1		2	1	1	1	2		
10 Buzás János	p	2	2	3		3	3	3	3	3	3		
Chlovini Károly	p	1	1	1		1	1	1	1	1	fm	1	
Czintula Ferenc	p	2	2	2		2	2	2	2	1	1		
Dombi János	j	1	3	3		3	3	3	2	2	2	1	
Dósay Károly	p	2	3	2	3		3	3	2	1	1		
15 Farkas Róbert	p	1	2	1		1	2	1	1	1	2	1	
Feimer György	p	1	2	3		3	1	2	1	2	1	1	
G. Fekete Tibor	p	1	3	3		3	3	3	1	3	2		
Fülöp Gyula ism.	j	1	1	3		2	3	2	2	2	3	1	
Füzi FABIÁN	p	2	1	3		3	3	2	2	3	2		
20 Götz Imre	j	1	3	3		4	3	2	3	3	3		
Györy Endre	p	2	3	3		3	3	3	3	2	2		
Hegedüs Ferenc	p	1	2	2		2	2	1	1	1	fm		
Horváth Ferenc	p	1	3	3		3	3	2	2	2	1		
Jakabházy Attila	j	2	3	3		2	2	2	2	1	3		
25 Karácsonyi István	p	1	3	2		1	2	1	2	1	2		
Kürtösi Endre	p	1	2	3		1	3	2	1	1	2	1	
Lázár Ákos	p	1	1	1	1		1	1	1	2	1		
Leskowsky Zoltán	j	1	1	1	1	1		1	1	2	2	1	f. m.
Major József	p	1	1	3	3		3	2	3	2	1		
30 Mészáros Jenő	p	1	3	3		2	3	3	1	1	3		
Molnár István	j	1	3	3		3	3	2	2	2	1		
Müller Jenő	j	2	3	3		3	3	3	3	3	3		
Perger Béla	p	1	1	2		1	2	1	1	1	1	f. m.	
Prácsér László	j	2	3	3		4	3	3	3	3	1		
35 Rigó János	p	1	1	1		1	2	1	1	1	1		
Szabó János	p	1	2	2		2	2	1	2	1	1	f. m.	
Szabó Mihály	p	1	2	2		2	2	2	1	1	1		
Szentirmay György	j	3	3	3		3	3	3	1	3	3		
Szmarcs Béla	p	1	2	3		3	3	2	2	2	3		
40 Szölgvényi János	p	1	3	3		2	3	3	3	3	2		
Tóth Géza	j	2	2	3		3	3	3	3	3	2	1	
Vértesi Ervin	p	1	3	3		3	3	2	2	2	3	2	
Vörös István	p	1	2	2		1	2	1	1	1	1	f. m.	
Zuna Edgár	j	2	4	3		3	3	3	2	3	3		

Összesen : 44.

Hetedik osztály.

Osztályfőnök : Farkas Dénes dr.

A tanuló neve	Magaviselet	Előmenetel													Tandijmentesség		
		Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Francia nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Egészségtan	Testgyakorlás	Rendkívüli rajz			
Beck Mihály izr.	j	2	2	3		3	3	2	2	3	3	2	2				
Berkes Endre	j	2	3	3		2	3	2	2	3	3	2	2	1	1		
Bernhardt Elemér	p	2	2	3		2	3	1	1	2	2	2	2	fm			
Farkas Géza	p	1	1	1	1		2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
5 Flóznik Ervin	j	1	3	3		4	3	3	2	3	3	2	2	1	1		
vitéz Jankovich Ferenc	p	1	2	2		2	2	2	1	2	2	2	2	2	2		
Kalmár Dezső	p	1	2	3		3	3	3	2	2	2	2	2	fm			
Kangyal György	p	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	f. m.
Karl János g. kat.	p	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	f. m.
10 Király Gyula	p	1	2	3		3	3	3	3	3	2	2	2	fm			
Kovács István	p	1	2	3	2		3	2	1	2	3	2	2	1			
Kovács János	p	1	2	2	2		3	3	2	2	2	2	2	2			
Kósa László	p	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Kun Gergely	j	3	3	3		3	3	3	3	3	3	2	2	2			
15 Lang György izr.	p	2	2	3		3	3	1	2	2	3	2	2	2	2		
Lehoczky Árpád	p	1	1	2		2	1	1	2	1	1	2	2	2			
Lovas János	p	1	2	3		3	3	2	1	1	1	2	1				
Magyar János	p	1	2	2	2		3	2	2	3	3	2	1	1	1	1	
Major Sándor	p	1	2	3	2		3	3	1	2	2	1	3	1			
20 Makra László	j	1	2	3		2	3	2	2	2	2	2	2	2			
Polereczky Gábor	j	1	2	3		2	3	2	2	3	3	2	3				
Polyák Sándor	p	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Probáld Béla	p	1	2	3		3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Romvári Illés	p	1	2	3		3	2	2	1	2	3	2	fm				
25 Róna Győző	p	1	2	3	2		3	3	2	2	3	2	1				
Rózsa Béla	j	1	2	3		3	3	2	2	2	3	2	2				
Salamon István ref.	p	1	3	3		2	2	2	1	2	3	2	1				
Siposs László	j	2	3	3		2	3	3	2	3	3	2	1				
Szabó Ferenc	j	2	2	3	2		3	2	3	2	3	2	1		1		
30 Szabó Pál	p	1	1	2	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	f. m.
Szabó Zoltán	j	1	3	3		3	3	3	2	3	3	2	1				
Szelei Mihály	j	3	4	3		4	3	3	2	3	3	2	1				
Szeveréni Kálmán	p	1	1	2	1		1	1	1	1	1	1	1				f. m.
Vágó László	j	2	3	3		3	3	3	3	3	3	2	fm				
35 Vértesi József	p	1	1	2	1		1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	f. m.

Összesen : 35.

Nyolcadik osztály.

Osztályfőnök: Nyári István.

A tanuló neve	Magaviselet	Előmenetel											Tandíjmentesség				
		Vallásstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Francia nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségstan	Filozófia	Egészségtan		Tesigyakorlás	Rendkívüli rajz		
Benkő István	p	2	3	3		3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	fm	
Berauer Béla	p	1	1	1	1		2	1	1	2	1	2	1	1	1	1	
Csomák József	p	2	3	3		3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	
Czeplédi Mihály	p	1	3	3		3	3	3	2	3	3	3	3	1	1		
5 Czinege András	p	1	1	2		1	1	2	1	2	2	2	1	1	1		
Danis Mihály	p	1	2	2	2		2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	
Deák Lajos	p	1	1	1	1		1	1	1	2	2	2	1	1	1		1
ifj. v. Démy-Gerő S. ág. h. ev.	p	1	1	2	2		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dubois Dezső	p	1	2	2	2	3 ¹	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	
10 Farkas Ferenc	p	1	2	3	2		3	3	3	3	3	3	3	1	2		
Fodor József	p	2	3	3		3 ²	3	2	2	2	3	1	1	1			
Fodor Pál	p	1	3	3		2	3	2	1	1	3	1	1	1			
Forgács Tivadar	p	1	2	2		2	3	3	2	2	2	1	1	1			
Gömöri István	p	1	3	3		3	3	3	3	3	3	3	1	1			
15 ifj. v. Gyeness Ferenc	p	1	1	2		2	2	2	2	2	1	1	1	1	2		
Halasi Pál	p	2	3	3	3		3	3	3	3	3	3	1	1	2		
Hammerschmid Iván	p	1	2	2	2		1	2	2	3	2	1	1	1			
Kastóczyki József	p	1	1	2		2	1	2	3	3	2	1	fm				
Kelő József	p	1	1	2	2		2	3	2	2	2	1	1	1			
20 Korb Béla	p	1	3	3		3	3	3	3	3	3	3	1	1			
Krosits László	p	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Leskowsky Róbert	p	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Müller László	p	1	1	3	2		3	1	3	3	2	1	1	1			
Oláh János	p	1	1	3	2		3	1	2	2	2	1	fm				
25 Perger Endre	p	1	2	2		1	2	1	2	2	2	1	fm				
ifj. v. Ronkay Géza	p	2	2	3		3 ¹	2	3	2	2	3	1	1	1			
Sármási Tibor g. kat.	p	1	2	3		3	3	2	2	2	2	1	1	1			
Schneider László	p	1	1	2		1	2	2	2	2	2	1	1	1			
Sipos György	p	1	1	2	2		2	1	3	2	2	1	2				
30 Terjék József	p	1	2	3		3	3	3	3	3	3	3	1	1			
Tóth András	p	1	2	2		2	2	1	2	2	2	1	1	1			
Tóth Béla	p	1	2	3		1	3	3	1	2	2	1	1	1		1	
Vajda József	p	2	2	3		3	3	3	3	3	3	3	1	1			
Vándor László	p	2	3	3		3	3	2	3	3	3	1	3	1			1
35 Zátonyi György	p	1	1	1	1		1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1

1 Olasz nyelvből.

2 Angol nyelvből.

Összesen : 35.

B) A rendkívüli tárgyakból.

1. Műének.

Tanár: *Ongrádi József dr.*

<i>I. A) osztály.</i>		Szabó Gergely	1
		Tassy Elek	1
Ábrahám András	1	<i>III. osztály.</i>	
Bukovszky István	1	Bacsóvölgyi Árpád	1
Főző József	1	Bende Tibor	1
Hegedüs Ferenc	1	35 Borsai Elek	1
5 Horváth Tibor	1	Horváth István	1
Kovács Dezső	1	Németh Zoltán	1
Kovács Elemér	1	Nyúl József	1
<i>I. B) osztály.</i>		40 Szabó Lajos	1
Bognár Gáspár	1	40 Visy József	1
Derdák Péter	1	Weil Miklós	1
10 Kapás József	1	<i>IV. osztály.</i>	
Kaurek Róbert	1	Donkó Tibor	1
Kovács László	1	Felföldi Kálmán	1
Pásztor Antal	1	Fodor Tivadar	1
Prohászka Gyula	1	45 Szabó János	1
15 Szelepcsényi József	1	Szabó József	1
Turjánszky Tibor	1	<i>V. osztály.</i>	
<i>II. A) osztály.</i>		Beke András	1
Bánhegyi Aladár	1	Hribál Károly	1
Deák Pál	1	<i>VI. osztály.</i>	
Erschen Nándor	1	Barakonyi Béla	1
20 Fullér Géza	1	50 Bende János	1
Konc Lajos	1	Chiovini Károly	1
Kovács József	1	Czintula Ferenc	1
Molnár Imre	1	Füzi Fábrián	1
Miklós György	1	Karácsonyi István	1
25 Nóta István	1	55 Molnár István	1
Simon Balázs	1	Prácsér László	1
Szabó Imre	1	Szentirmay György	1
Viola Valér	1		
<i>II. B) osztály.</i>			
Bertók Pál	1		
30 Hunyadi László	1		

VII. osztály.

Berkes Endre	1
Flóznik Ervin	1
60 vitéz Jankovich Ferenc	1
Király Gyula	1
Kun Gergely	1
Lovas János	1
Probáld Béla	1
65 Róna Győző	1
Szelei Mihály	1
Szeveréni Kálmán	1

VIII. osztály.

Berauer Béla	1
Csomák József	1
70 Deák Lajos	1
Farkas Ferenc	1
Forgács Tivadar	1
Halasi Pál	1
Hammerschmid Iván	1
75 Kelő József	1
Müller László	1
Perger Endre	1

2. Zene.Tanár: *Tihanyi Tibor dr**II. A) osztály*

Neumann Ede, hegedű	1
Viola Valér, hegedű	1

III. osztály.

Szabari Miklós, brácsa	1
Iv. Szabó Imre, hegedű	1
5 Weil Miklós, hegedű	1

IV. osztály.

Adorján László, klarinét	1
Boksányi Nándor, hegedű	1
Szabó József, hegedű	1

V. osztály.

Csorba Sándor, hegedű, brácsa	1
10 Farkas János, hegedű, cintányér	1
Kovács Pál, nagybőgő	1
Legeza István, klarinét	1
Muhi Elemér, hegedű	1
Stöber Lajos, fuvola	1

VI. osztály.

15 Barakonyi Béla, klarinét	1
Bánhidi Gyula, esellő	1
Bende Ervin, hegedű	1
Bende János, hegedű, basszus-trombita	1
G. Fekete Tibor, hegedű	1

20 Horváth Ferenc, szárnykürt	1
Leskowsky Zoltán, hegedű	1
Prácsér László, hegedű, helikon	1
Rigó János, hegedű	1
Szentirmay György, nagy- bőgő, esz-trombita	1

VII. osztály.

25 Berkes Endre, fuvola, piccolo	1
Flóznik Ervin, esz-trombita	1
vitéz Jankovich Ferenc, nagy- dob, tri ngulum	1
Kun Gergely, trombita, szárnykürt	1
Lovas János, basszus szárny- kürt, posaune	1
30 Siposs László, esz-trombita, vadászkürt	1
Szelei Mihály, esz-trombita, vadászkürt	1

VIII. osztály.

Deák Lajos, brácsa, esellő	1
Fodor József, trombita, szárnykürt	1
Forgács Tivadar, fuvola, piccolo	1
35 Halasi Pál, vadászkürt	1
Hammerschmid Iván, hegedű, posaune	1
Krosits László, hegedű	1
Leskowsky Róbert, hegedű	1
Sármási Tibor, klarinét	1
40 Vándor László, kisdob, harangjáték	1

3. Német társalgás.

K e z d ő k.

Tanár: *Jung Sebestyén.**I. A) osztály.*

Bajusz Örs	1
Hódy István	1
Kovács Elemér	1
Vass-Eysen Tivadar	1

15 Ignits György	1
Kovács József	2
Miklósy György	1
Nóta István	2
Zelky Kázmér	2

I. B) osztály.

5 Ekker Lajos	1
Kalmár László	2
Kapás József	2
Kovács László	1
Pásztor Antal	2
10 Prohászka Gyula	1
Szécsényi Ferenc	1
Szigeti András	2

II. B) osztály.

20 Cserna Miklós	2
G. Fekete Zoltán	1
Hunyadi László	1
Tassy Elek	2

III. osztály.

Horváth István	2
----------------	---

II. A) osztály.

Bajusz Huba	1
Fispán János	2

IV. osztály.

25 Bugyi János	1
Szabó János	1

H a l a d ó k.

Tanár: *Mericske Rezső.**III. osztály.*

Bagi Lajos	1
Borsai Elek	1
Farkas János	2
Feldmeier Tamás	1
5 Gecsényi Tihamér	2
Kocsák Dezső	1
Madary László	2
Német Sándor	2
Németh Zoltán	1
10 Nyúl József	2
Pál Gaszton	1
Poós László	2
Sherer Ákos	1
Szeghy Ferenc	2

IV. osztály.

15 Barth Jenő	1
Csorba Gyula	2
Donkó Tibor	2
Gyenes István	1
Horváth Ervin	1
20 Kindlovics József	1
Majoros Béla	2
Rapcsányi László	1
Rózsa Sándor	1
Selmeci László	1

4. Fizikai gyakorlatok.

Tanár: *Farkas Dénes dr.*

VII. osztály.

Farkas Géza	1	Rózsa Béla	1
vitész Jankovich Ferenc	1	10 Salamon István	1
Kangyal György	1	Siposs László	1
Karl János	1	Szabó Pál	1
5 Kovács János	1	Szelei Mihály	1
Major Sándor	1	Vágó László	1
Polereczky Gábor	1	15 Vértesi József	1
Probáld Béla	1		

Tanár: *Molnár Sándor.*

VIII. osztály.

Benkő István	1	Hammerschmid Iván	1
Berauer Béla	1	15 Kelő József	1
Csomák József	1	Leskowsky Róbert	1
Czeplédi Mihály	1	Oláh János	1
5 Danis Mihály	1	Pergner Endre	1
Deák Lajos	1	ifj. vitész Ronkay Géza	1
vitész Démy Gerő Sándor	1	20 Sármási Tibor	1
Dubois Dezső	1	Sipos György	1
Farkas Ferenc	1	Tóth András	1
10 Forgács Tivadar	1	Tóth Béla	1
Gömöri István	1	Vándor László	1
ifj. vitész Gyenes Ferenc	1	25 Zátonyi György	1
Halasi Pál	1		

5. Vívás.

Tanár: *Nyitrai Emil.*

K e z d ő k.

III. osztály.

Ábrahám Béla	1
Bagi Lajos	1
Feldmeier Tamás	1

Scherer Ákos	1
--------------	---

V. osztály.

5 Krammer Győző	1
Tapasztó János	1

H a l a d ó k.

IV. osztály.

Adorján László	1
Majoros Béla	1
Schönberger István	1
Szabó József	1
5 Szarvas András	1
Zubek János	1

V. osztály.

Farkas János	1
Nyúl Tóth Károly	1
Szelei Béla	1

VII. osztály.

10 vitész Jankovich Ferenc	1
Kovács János	1
Lehoczky Árpád	1

XI. Érettségi vizsgálat.

Érettségi vizsgálatra jelentkezett 35 tanuló.

Az írásbeliek május hó 15., 18. és 19. napjain voltak.

Magyar nyelvi tétel: a) A történeti színek jelentése „Az ember tragédiájá”-ban. (Értekezés.) b) Buda visszafoglalásának jelentősége hazánkra nézve. Az irodalmi tételt 32 tanuló, a történelmit 3 tanuló dolgozta ki. Jelesen dolgozott: 10, jól: 12, elégségesen: 11, elégtelenül: 2.

Latin nyelvi tétel: Livius: Ab urbe condita lib. I. 13. c. Jelesen dolgozott: 4, jól: 15, elégségesen: 15, elégtelenül: 1.

Német nyelvi tétel: Lenau. (Orosz: Stilusgyak.) Fordítás magyarból németre. Jelesen dolgozott: 8, jól: 11, elégségesen: 14, elégtelenül: 2.

A szóbeli vizsgálatok jún. 2., 3., 4. és 5. napjain folytak le. Az elnökök: *Friml Aladár dr.* nyug. tanker. kir. főigazgató, a kormányképviselő: *Acsay István dr.* nyug. tanker. kir. főigazgató volt. A szóbeli vizsgálatra becsátott tanulók száma: 35.

Jelesen érettek: ifj. vitéz Démy-Gerő Sándor, Krosics László, Leskowsky Róbert, Zátonyi György. Összesen: 4.

Jól érettek: Berauer Béla, Czinege András, Danis Mihály, Deák Lajos, Dubois Dezső, ifj. vitéz Gyeness Ferenc, Hammerschmid Iván, Kelő József, Perger Endre, Schneider László, Sipos György, Tóth András. Összesen: 12.

Érettek: Farkas Ferenc, Fodor József, Fodor Pál, Forgács Tivadar, Gömöri István, Kastóczki József, Müller László, Oláh János, ifj. vitéz Ronkay Géza, Sármási Tibor, Terjék József, Tóth Béla, Vándor László. Összesen: 13.

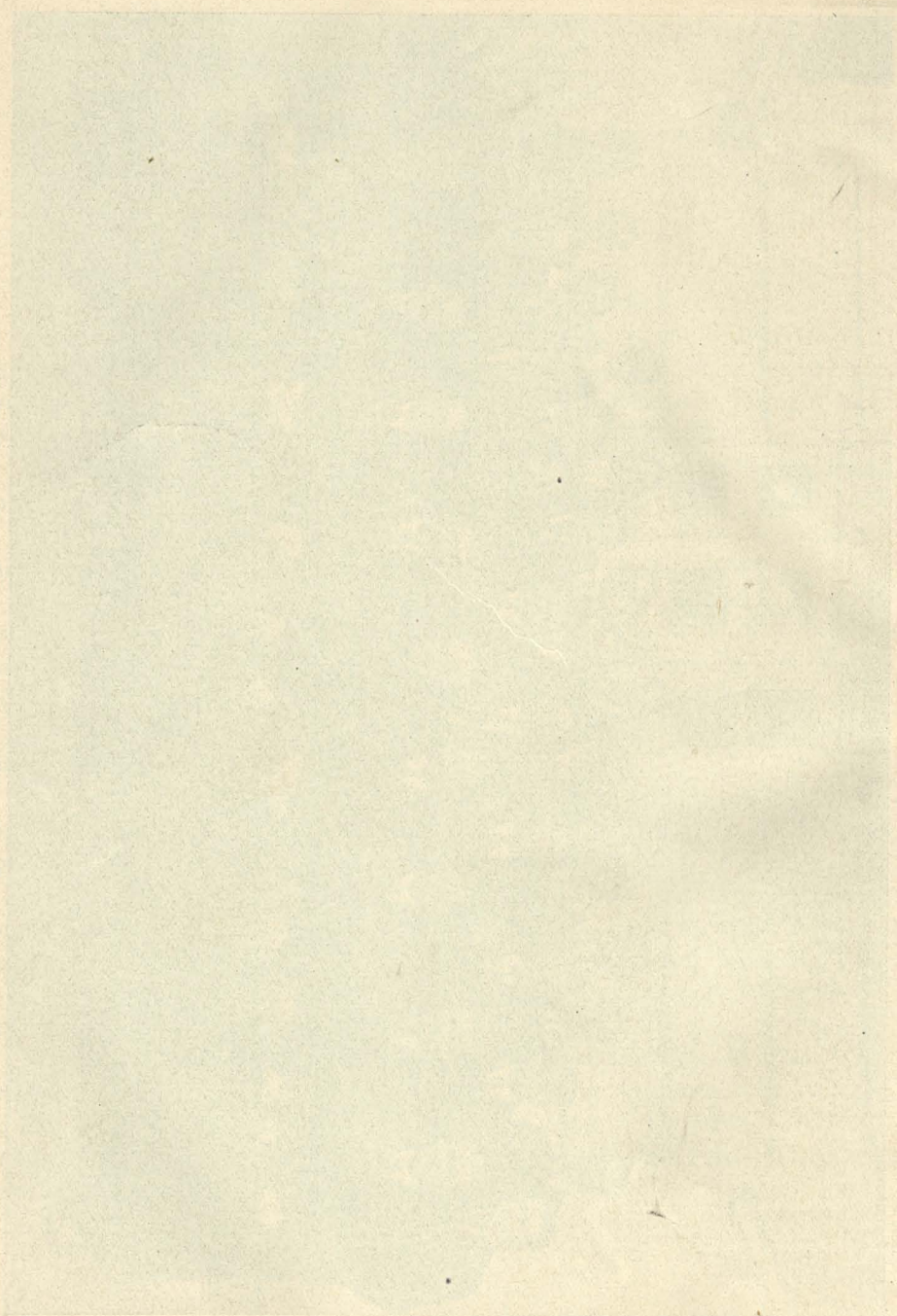
A magyar ny.-ből 1, a latin ny.-ből 2, a történelemből 3, összesen 6 tanulót *javító érettségi* vizsgálatra utasított a bizottság.

A sikeres érettségi vizsgálatot tett tanulók pályaválasztása: papi: 1, szerzetes tanári: 2, szerzetespapi: 3, katonai: 5, jogi: 3, orvosi: 2, állatorvosi: 3, mérnöki: 3, tanári: 1, testnevelési tanári: 1, színművészi: 1, köztisztviselői: 1, vasúti tisztviselői: 1, kertészeti: 1, kereskedelmi: 1. Összesen: 29.

A VIII. osztály.

(Fantó felvétele.)

XII. Statisztikai adatok.

O s z t á l y		I. A)	I B)	II. A)	II. B)	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Össze- sen
1. A tanulók száma	Beírt nyilvános tanulók	42	41	36	36	63	48	47	44	35	35	427
	Beírt magántanulók	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	3
	Osztályozott nyilvános tanulók.	37	38	35	35	57	47	43	44	35	35	406
	Osztályozott magántanulók	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	3
	Osztályoztatott összesen	37	38	35	35	59	48	43	44	35	35	409
2. A tanulók vallása	Róm kat.	34	35	33	34	57	46	42	44	31	33	389
	Görög kat.	2	1	—	—	—	—	1	—	1	1	6
	Református	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Ág. h. evang.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	Unitárius	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Izraelita	1	2	2	1	2	2	—	—	2	—	—
3. A tanulók kormegoszlása	1926-ban született	22	17	—	—	—	—	—	—	—	—	39
	1925-ben	12	17	22	18	1	—	—	—	—	—	70
	1924-ben	3	3	12	10	32	—	—	—	—	—	60
	1923-ban	—	1	1	7	14	31	1	—	—	—	55
	1922-ben	—	—	—	—	11	12	25	—	—	—	48
	1921-ben	—	—	—	—	1	3	9	—	—	—	34
	1920-ban	—	—	—	—	—	2	6	15	21	—	44
	1919-ben	—	—	—	—	—	—	2	6	9	10	27
	1918-ban	—	—	—	—	—	—	—	2	2	17	21
	1917-ben	—	—	—	—	—	—	—	—	3	7	10
	1916-ban	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	1915-ben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Vagy korábbi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Anyanyelv	Magyar anyanyelvű	37	37	35	35	58	47	43	43	35	35	405
	Német	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	3
	Tót	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
5. Nyelvismeret	Csak magyarul tudott	37	35	26	35	56	43	41	43	30	31	377
	Németül is tudott	—	2	9	—	2	5	2	—	4	4	28
	Angolul is tudott	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Szerbül is tudott	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Románul is tudott	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
6. A tanulók szülei- nek foglalkozása	Nagybirtokos, nagybérelő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Középbirtokos v. bérlő	5	—	2	2	3	7	1	—	—	—	20
	Kisbirtokos v. bérlő	1	1	—	2	8	1	—	6	—	7	26
	Kisbirtokos, napszámos	—	—	—	1	—	—	1	1	5	—	8
	Gazdasági tisztviselő	—	2	3	—	3	2	2	—	2	2	16
	Egyéb gazdasági segédszemély	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
	Kisiparos	—	13	5	6	5	7	5	—	3	2	54
Ipari tisztviselő	—	—	2	—	1	—	1	2	1	—	—	7

O s z t á l y		I. A)	I. B)	II. A)	II. B)	III	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Ossze- sen	
6. A tanulók szüleinek foglalkozása	Egyéb ipari segédszemély	—	3	—	—	1	2	1	—	1	—	8	
	Nagykereskedő	1	3	1	—	1	1	—	—	—	—	7	
	Kiskereskedő	3	5	3	3	2	1	4	1	2	—	24	
	Egyéb kereskedelmi segédszemély	1	1	2	4	5	1	1	—	3	2	20	
	Közlekedési tisztviselő	3	—	—	1	2	—	3	6	—	3	18	
	Egyéb közlekedési segédszemély	1	—	—	2	3	2	1	1	—	2	12	
	Köztisztviselő	7	1	3	5	8	13	10	9	8	6	70	
	Pap, tanár, tanító	6	—	4	3	4	3	4	6	2	1	33	
	Másféle értelmiségi	2	—	7	—	2	1	1	—	—	—	14	
	Közhivatali altiszt	—	1	—	1	1	3	—	—	—	1	7	
	Katonatiszt (csendőrtiszt)	3	—	1	—	1	—	—	—	—	2	3	
	Katona-altiszt (csendőr-altiszt)	1	2	—	3	3	2	3	1	1	—	16	
	Nyugdíjas tisztviselő	—	3	—	1	1	—	—	3	—	—	—	8
	Egyéb nyugdíjas tisztviselő	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	4
Nyugdíjas altiszt	—	2	—	1	1	1	—	—	—	—	1	6	
Tökés, járadékos, háztulajdonos	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	
Házicseléd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	
Egyéb és ismeretlen foglalkozású	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	
Árvaházi tanulók	2	—	2	—	3	—	1	2	1	1	—	12	
7. A tanulók szüleinek lakóhelye	Az iskola székhelyén lakik	22	27	21	22	41	38	33	31	22	24	281	
	Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.-ben*	9	10	12	11	10	8	9	9	10	8	96	
	Más vm.-ben, ill. th. városban:												
	Csanád vm.-ben	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
	Csongrád vm.-ben	—	—	1	—	2	—	—	—	—	1	4	
	Fejér vm.-ben	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
	Heves vm.-ben	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
	Jász-N.-K.-Szolnok vm.-ben	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	4	
	Moson vm.-ben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
	Nógrád vm.-ben	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
	Somogy vm.-ben	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2	
	Sopron vm.-ben	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
	Tolna vm.-ben	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
	Baja városban	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	
Budapest városban	3	—	—	—	3	1	—	2	—	1	—	10	
Miskolc városban	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
Elszakított csehszlovák területen	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
	Elszakított jugoszláv területen	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
8. Óramu- lasztások	Igazolt óramulasztások	2108	1711	1106	1514	2377	1798	1438	2455	992	1566	17065	
	Igazolatlan óramulasztások	—	—	—	—	2	—	4	—	—	—	6	

* Azon tanulók száma, akik a tanévben, illetőleg annak egy részében bejáróként látogatták az iskolát: Alpár 2, Ágasegyháza 1, Beretvástelep 1, Cegléd 1, Fülöpszállás 1, Helvecia 3, Hetényegyháza 1, Izsák 5, Jakabszállás 1, Kerekegyháza 13, Kiskunfélegyháza 10, Klárbertelep 1, Kohárszentlőrinc 1, Lajosmizse 10, Lakitelek 3, Mentelek 1, Nagykőrös 2, Selymes 1, Szikra 3, Tiszaug 1, összesen: 62.

O s z t á l y		I. A)	I. B)	II. A)	II. B)	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Össze- sen
		9. A rendkívüli tárgyak tanulói										
Műének		7	9	12	4	9	5	2	9	10	10	77
Zene		—	—	2	—	3	3	6	10	7	9	40
Német társalgási gyakorlatok		4	8	7	4	15	12	—	—	—	—	50
Fizikai gyakorlatok		—	—	—	—	—	—	—	—	15	25	40
Vívás		—	—	—	—	4	6	5	—	3	—	18
10. A tanulók elbírmenetele												
a) Számszerint:												
Jelesrendű		5	5	4	7	9	5	3	4	8	3	53
Jórendű		14	11	18	9	16	16	7	12	2	13	118
Elégségesrendű		12	17	10	15	25	20	22	25	23	19	188
1 tárgyból elégtelen		5	3	2	4	4	4	7	3	1	—	33
2 tárgyból elégtelen		1	—	—	—	2	—	2	—	1	—	6
Több tárgyból elégtelen		—	2	1	—	3	3	2	—	—	—	11
b) % szerint:												
Jelesrendű		13.5	13.2	11.4	20.0	15.3	10.4	7.0	9.1	22.9	8.6	12.0
Jórendű		37.9	29.0	51.4	25.7	27.1	33.3	16.3	27.3	5.7	37.1	28.9
Elégségesrendű		32.4	44.6	28.6	42.9	42.3	41.7	61.2	56.8	65.6	54.3	46.0
1 tárgyból elégtelen		13.5	7.9	5.7	11.4	6.8	8.3	16.3	6.8	2.9	—	8.0
2 tárgyból elégtelen		2.7	—	—	—	3.4	—	4.6	—	2.9	—	1.4
Több tárgyból elégtelen		—	5.3	2.9	—	5.1	6.3	4.6	—	—	—	2.7
11. Tandíj-fizetés												
Teljes tandíjat fizet (60 P)		34	29	27	26	51	38	36	39	30	34	344
Fél tandíjmentes (30 P)		3	9	8	7	4	8	5	5	5	1	55
Egész tandíjmentes		—	—	—	2	2	1	2	—	—	—	7
Magántanuló (120 P)		—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	3
12. Az iskola felszerelése és gyarapodása												
Az intézet könyv- és szertáraitól az új rendezés alapján új leltárak készülnek.												

14. Az iskola benépesülésének visszatekintő kimutatása.

	I. A)		I. B)		II. A)		II. B)		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		Összesen		Nyilvános és magántanuló összesen
	ny.	m.	ny.	m.	ny.	m.	ny.	m.	ny.	m.	ny.	m.	ny.	m.	ny.	m.	ny.	m.	ny.	m.	ny.	m.	
1920—21. iskolaév	50	8	—	—	51	6	—	—	48	5	30	1	29	4	21	5	18	2	29	5	276	36	312
1921—22.	54	1	—	—	51	2	—	—	52	—	40	2	26	3	32	1	19	2	19	2	293	13	306
1922—23.	50	4	—	—	44	2	—	—	47	1	39	1	29	2	25	1	30	—	22	—	286	11	297
1923—24.	59	—	—	—	46	1	—	—	43	—	43	1	30	—	28	2	28	1	32	2	309	7	316
1924—25.	60	2	—	—	53	—	—	—	40	—	40	1	27	—	29	—	27	3	26	3	302	9	311
1925—26.	52	1	—	—	53	—	—	—	50	2	38	1	25	1	21	—	30	1	28	—	297	6	303
1926—27.	58	—	—	—	46	1	—	—	43	—	49	1	23	—	25	1	30	1	26	—	300	4	304
1927—28.	50	—	—	—	49	—	—	—	32	—	37	1	32	—	30	1	24	—	26	1	280	3	283
1928—29.	49	—	—	—	44	—	—	—	44	—	26	—	34	—	27	—	32	—	24	—	280	—	280
1929—30.	52	3	—	—	44	—	—	—	34	—	42	—	26	1	34	—	33	1	33	1	298	6	304
1930—31.	63	—	—	—	47	2	—	—	33	—	36	—	32	—	28	1	44	1	29	1	312	5	317
1931—32.	65	1	—	—	51	1	—	—	39	1	31	1	26	—	29	—	36	2	41	1	318	7	325
1932—33.	54	3	—	—	62	1	—	—	37	2	39	2	30	1	23	—	29	1	39	1	313	11	324
1933—34.	56	—	—	—	49	1	—	—	59	—	35	1	29	—	27	—	22	1	29	—	308	3	311
1934—35.	35	—	—	—	49	—	—	—	51	1	53	—	31	—	29	—	35	—	21	—	338	1	339
1935—36.	33	1	—	—	33	1	—	—	45	—	51	—	46	—	33	—	32	—	27	—	364	2	366
1936—37.	37	—	—	—	35	—	—	—	57	2	47	1	43	—	44	—	35	—	35	—	406	3	409

XIII. Tájékoztató az 1937—38. iskolaévre.

A jövő iskolaévre vonatkozóan a tanulók felvételének ideje: 1937. év június hó 21. és 22., továbbá szeptember hó 1. és 2. napjai. A szeptemberi beírásokra azok is jelenjenek meg, akik júniusban már jelentkeztek. Akik már a múlt évben az intézet növendékei voltak, csak az iskolai bizonyítványt hozzák el felvételre. Az I. osztályba íratkozzók általában a más intézetből jövők, bemutatják összes eddigi bizonyítványukat, születési anyakönyvi kivonatukat, keresztlevelüket, továbbá oltási bizonyítványukat.

A magánvizsgálatok, különbözeti- és pótlóvizsgálatok írásbeli része aug. hó 28. és 30. napjain lesz délelőtt 8 órakor, a szóbeli aug. 31-én 8 órakori

A magántanulók néhány nappal az írásbeli előtt benyújtják a nyelvekkel kapcsolatban végzett olvasmányok s a könyv nélkül megtanult költemények és prózai részek jegyzékét, továbbá az év folyamán készített rajzokat. A vizsgálat anyaga ugyanaz, mint a rendes tanulóknál.

A róm. kat. magántanulók bizonyítványt hoznak arról, hogy a vallástant róm. kat. pap vezetése mellett tanulták, s vallási kötelességeiknek az év folyamán eleget tettek.

A javítóvizsgálatok ideje aug. hó 28-án délelőtt 8 órakor. A vizsgálat előtt a Tanulmányi Értesítőt be kell nyújtani.

Az egy kötelező tárgyból elégtelen érdemjegyet kapott tanulók igazgatói engedéllyel tehetnek javítóvizsgálatot. Ezért nem kell folyamodni, hanem aug. 25-ig írásban vagy személyesen jelentkezni kell az igazgatónál.

A két kötelező tárgyból elégtelen érdemjegyet kapott tanulók nem folyamodhatnak javítóvizsgálati engedélyért.

Intézetünk V. osztályába lépő tanulók beszéljék meg szüleikkel, hogy a görög vagy francia nyelvet tanulják-e. A szülők erre vonatkozóan a beírásnál nyilatkoznak.

Szállást adni és fogadni csak az igazgatóság előzetes hozzájárulásával lehet.

Azok a tanulók, akik a Diáksegélyező-Egyesülettől könyveket ohajtanak, kérvényüket aug. 20-ig nyujtsák be a Diáksegélyező vezető tanárához. A folyamodványban jelöljék meg az osztályukat és azt is, hogy mely könyveket kérik.

A róm. kat. tanulók bizonyítványt hoznak arról, hogy vallási kötelességeiket a nyári szünetben is teljesítették. Azok a növendékeink, akik a nagyvakációt Kecskeméten töltik, vásár- és ünnepnapokon fél 9 órakor templomunkban hallgatnak szentmisét. Szeptember 3-án 1/2 9 órakor Veni Sancte.

Iskolánk fegyelmi szabályai tanulóinkra a nagyszünetben is kötelezők.

Igazgató.

Tájékoztató a piarista konviktról.

Az új gimnázium fölépítése után a régi rendház-épület fölszabadult és megfelelő átalakításokkal konviktrusnak adott helyet. A bentlakók kivétel nélkül gimnáziumunk növendékei. Minthogy a nevelés munkáját piarista tanárok végzik, a növendékek gimnáziumunk tanító-nevelő irányával teljesen azonos szellemben nevelkednek, ami pedagógiai szempontból föltétlenül előnyös.

Bár az intézet berendezésén mindenben érvényesül a hagyományos piarista egyszerőség és igénytelenség, az teljesen megfelel a higiéné és a modern idők követelményeinek. Tiszta, világos, levegős, télen jól fűtött nappali- és háló termek várják a növendékeket. Az étkezés a tanári ebéd-lőben a ház tagjaival együtt és egy időben történik. Zongora-, hegedű-termekek, társalgó- és fürdőszobák egészítik ki a konviktrus képét. Az intézet udvarán játéktér, télen korcsolyapálya áll a bentlakó növendékek rendelkezésére. Az esetleges betegek számára két betegszoba és külön fürdőszoba van berendezve.

A növendékek állandó tanári felügyelet mellett tanulnak és szórakoznak. Alkalmuk nyílik zene- és nyelvtanulásra is. Az intézet orvosá minden héten végigvizsgálja valamennyi növendéket. Kosztjuk jól elkészített polgári koszt. A főétkezéseken kívül kapnak tizórait és uzsonnát is.

Kellékek :

Fehérneműt ahhoz mérten kell hozni, hogy a mosás csak minden harmadik héten van. Az ágy felszereléséhez szükségesek : paplan, párnák, matracok, ágylepedők, huzatok megfelelő számban és ágytakaró ágyelővel. Szükséges továbbá négy drb asztalkendő, egy rend evőeszköz, egy ivó- és egy fogmosó pohár. A fehérneműkre és az említett használati eszközökre az intézettől megküldött számjelzést kell tenni.

Havi ellátási díj, mely magában foglalja a kosztot, fűtést, világítást, mosást és fürdést, összesen 60 P. A zene- és nyelvtanítás — igénylés szerint — külön szerény díjazásért történik. Orvosi díj fejében havonta 1 P-t kell fizetni. Megkivánt zsebpénz a kisebb kiadások fedezésére havi 5 P. A fölsorolt összegeket, érthető okokból, minden *hónap ötödikéig* kell megküldeni a konviktrus címére.

A konviktrusba felvételt nyerhet bármely rendes elömenetlő, jó viselű, római katolikus vallású tanuló. A felvételi kérvényt június 30-ig kell beküldeni a következő címre: A kegyesrendi r. k. gimnázium igazgatósága, Kecskemét. Csatolni kell az előző évi iskolai bizonyítványt, keresztlevelet, születési anyakönyvi kivonatot és az újraoltási bizonyítványt. A gimnáziumba való beiratási díj 35 P, az évi tandíj 60 P.

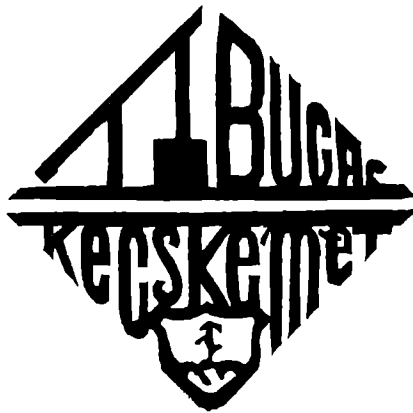
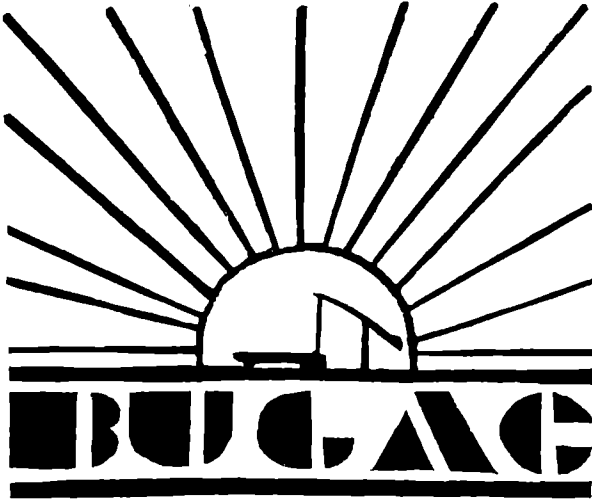
T A R T A L O M.

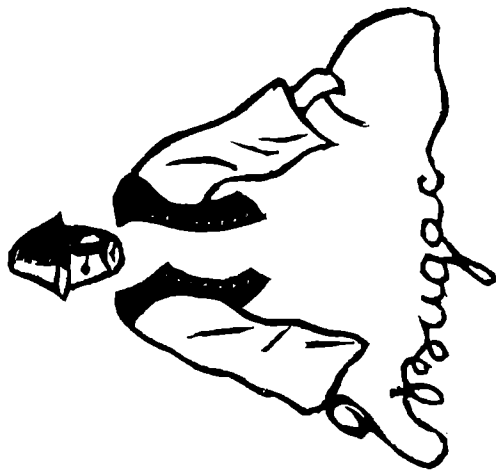
Nyers Lajos dr.: A kecskeméti piarista gimnázium tanárai. (1731—1740.)	3
Megemlékezés Buda visszafoglalásának 250. évfordulójáról	16
Az iskola multja	18
Adatok az intézet lefolyt 1936—37. iskolaévének történetéhez	23
Az iskolaév lefolyása	23
Változások a tanártestületben	23
Hivatalos látogatások	24
Valláserkölcsi nevelés	24
Hazafias nevelés. Ünnepek	27
Fegyelmi állapot	28
A szülői ház és iskolánk. Szülői konferenciák	29
Tanulmányi állapot	30
Tanulmányi kirándulások	31
Egészségi állapot. Testnevelés	32
Pályadolgozatok jutalmazása. Egyéb jutalmak	33
Iskolánk és volt tanítványaink. A Kecskeméti Piarista Diák- egyesület	43
Hornyik János emlékezete	44
Az egységes középiskola, az autonóm kat. középiskolák és az iskolai hatóságok	47
A tanári testület és működési köre	49
A tanárok hitéleti, társadalmi és irodalmi tevékenysége .	52
Tananyag	54
Tankönyvek	54
Szertárak és könyvtárak	56
Ifjúsági egyesületek	57
A tanulók érdemsorozata	74
Érettségi vizsgálat	92
Statisztikai adatok	93
Tájékoztató az 1937—38. iskolaévre	98
Tájékoztató a piarista konviktusról	99

A rajzpályázaton jutalmat nyert linóleummetszetek.

- a 1. Berkes Endre VII. o. t.
2. Tóth Béla VIII. o. t.
b { 3. Vándor László VIII. o. t.
3. Chiovini Károly VI. o. t.

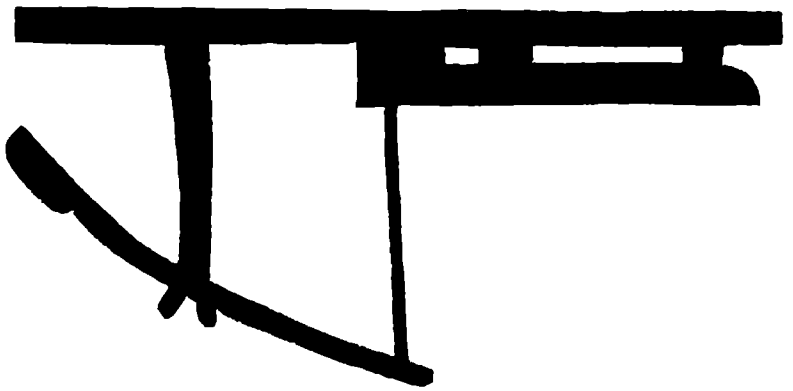
- c { 5. Berkes Endre VII. o. t.
6. Farkas Róbert VI. o. t.
d { 7. Lőrinc Imre IV. o. t.
8. Szabó Ferenc VII. o. t.

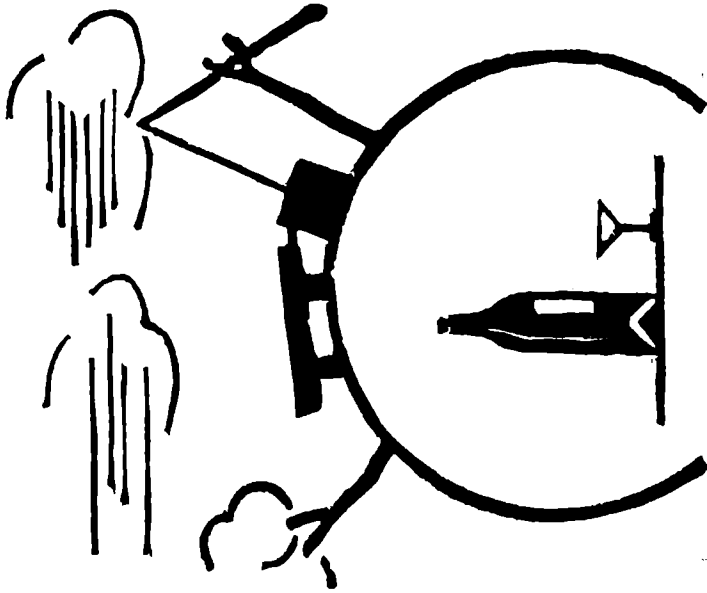

KECSKEMÉT

ÜDVÖZLET • BUCAGRÖL

BUGAC

KECSKE-MET

**HIROS-ÜRÖS - AZ-ALFÖLDÖN-KECSKE-MET
ERI-LEGÉNY-ÖMÖR - HÖZZÖN-MET-KECSKE-MET**